

ئەم نوسراوويە دۆپىكە ئە دەرياي تاوان و جەنايەتى رژیى سەرەرۆ و دژ بە مرقى مەلاكان بەسەر ئىراندا و بە مەبەستى پەردە دامائىن ئە سەر جەنايەتەکانى كۆمارى ئىسلامى ئىران ئە كوردستاندا نوسراوه. من وهك شايەتتىكى زىندوو خوازىارى ئەووم كە ئەو جىنايەتەنە لەبىر نەچىتەوه.

ئەو وینانەش كە ئە سەردەمى دەسەلاتگرتتى كۆمارى ئىسلامىدا گىراوه، وهك بەنگەى دژى ديموكرات و دژى مرقى بوونى ئەو رژیىمە ئە كۆر وكومەتە ئىودەوتەتییەكاندا پىشان دراوه وجیلەكانى داهاوتوو دەتوانن وهك فاكت (بەنگە) كەلكى ئى وەرگرن. ئەم بىرەوهرىيانە باسى ئەو كەسانەدەكا كە ئە مەيانى تىر دا وهك دارى "سەرو" راوهستان و بەس وینە كانیان وىژدانى هەر مرقىك برىندار دەكا.

مەبەستم ئە نووسىنى ئەم بىرەوهرىيانە پترنواندىنى كارتىكەرى ئەو وینانە بوو كە هەم ئەكاتى رووداوهكاندا وهەم سالى پار ئە لایەن وینەگرەكەوه (كەسىك بە ناوى جەهانگىر رزمى) بلاوكرانەوه.

من وهك كەسىك كە ئە گەن هەشت كەس ئەو تىرباران كراوانە، ئە يك بەندا بووم، وىستوومە ئەودى كە ئەو رۆژانەدا بەسەرمان هات بگىرمەوه وهەرودەها دەورى ئەو جەريانە سىياسى يانە و ئەو كەسانەى كە ئە گەن ئەم رووداوانەدا پىنوەندىيان هەبووه، وهبىرىنمەوه. بە ئە بەر چاوغرتتى گرنكى ئەم كارەساتە كە كاردانەوهیهكى جیهانى بووه و دەتوانن بىتتە جىگای پرسىار بۆ جیلەكانى داهاوتوو.

بۆتۆمار بوون ئە میژوودا

(بىرەوهرىيەكانى شايەتەحالىك)

نووسىنى:

جەمیل نەوەرە

رەسول موحەمەدى كروويە بە كوردى

www.rawij.com

پیرست :

سالی رابردوو نووسراوهیهک به زمانی فارسی له ژیر سهردیږی "خاطرات یک شاهد زنده" له سایته فارسی وکوردیهکاندا بلاو بپوهوه سهبارت به کارهساتهکهی ۲۸ی موردادی سالی ۱۳۵۸ ی هتاوی واته(فرمانی خومهینی بۆهیرش کردنه سهرکوردوستان). ئه و نووسراوهیه لهسهر داوای دهستهیهک له خوینهران و بههیمهتی برای بهپیزم کاک رهسول موحهمهدی کرایه کوردی، که سپاس و پیزانینی خۆم ئاراستهتی ئه و ئازیزه دهکه م و ماندوو نهبوونی لیدهکه م . دهقی فارسی ئه م نووسراوهیه له سایتی برووسکه له بهشی لینکی ویژهدا. <http://www.brwska.org/fa/index.php> و هروه ها ۲۸ گه لاویژ فرمان خومهینی به کوردستان ههیه.

ئه وکه سانهی که خویندنه وهی کوردییان لا ئاسان نییه دهتوانن سهردانی ئه و ئادره سه بکن.

ههرچه شنه رهخنه و تیبینیهک به ئامیزی ئاوالاوه وهردهگیریت.

جه میل نه وهره

jamsnah@yahoo.se

بۆ تۆمار بوون له میژوودا

بۆ چی " بۆ تۆمار بوون له میژوودا "!!!؟؟؟ ههر کهس ئه م نووسراوهیه بخوینتته وه، رنگه ئه م پرسیاره ی لا دروست بی : مهگهر کۆماری ئیسلامی که م جنایه تی کردوو که ئه م بیره وه ری و ویتانه ئه و سهردیږه بگریته خو؟ به دریژی میژوو زۆرجار وا

بۆچی بۆتۆمار بوون له میژوودا	۴
پیشهک ش به سانای کچم.....	۵
شهریک له پیتروس دووریان ... شاعیری ئهرمه نی	۸
پیشهکی.....	۱۰
پادگان(سهریازگه)ی سنه	۱۵
۲۸ی گه لاویژ.....	۲۹
گوپزانه وه له پادگانی سنه.....	۴۵
فرگه ی سنه.....	۵۲
بازجوویی.....	۵۹
موحاکمه ی فه رمایشی.....	۶۵
تیر باران.....	۷۳
رزگار بوون له به ندیخانه.....	۸۶
به راویزه کان.....	۱۰۴

ریکه وتوووه که وینه گه لیک له رودانی جه نایه تیک یان فیلمیک که به دزییه وه گیراوه، بوته هوی بزوتنه وی کومه لایه تی و جیهانیسی هه ژاندوووه. وینه کیژیکی منال له کاتی شه ری قییه تنامدا توانی وهک هیمایه ک، ناعادلانه بونی نه و شه ره به دنیا بناسینی و بیته دسپیک پاشه کشه ی دوله تیکی نه مپریالیستی. ههروه ها فیلمی لیدانی گهنجیکی ره شپیست له لایه ن پولیسه وه، توانی بیته هۆکاری بزوتنه وه یکی خه لکی له زوربه ی ناوچه کانی ولاتی نه مریکادا. مهسه له ی کورد کیشه یه کی له چوار ولاتی رۆژه لاتی ناوه راستدا ناوته وه، واته کوردوستان به بی ویستی خه لکه که ی، له نیوئه وچوار ولاتدا به ش کراوه وله میژه بووته هۆکاریک بۆ قوربانی بونی گه لی کورد. له بومبارانی کیمیاییه وه بگره تا نه فال وراگویز کردنی زوره ملی، دورخستنه وه (مه نفا)، زیندان، ناواره بون وئاسیمیلاسیون که به سهر گه لی کوردا سه پاوه وله سهره تاییترین مافی ئینسانی بی به شکراوه.

نه و سهردیهرم هه لبارد چونکه نه و رووداوه رهنگدانه وه یه کی جیهانی هه بووه. ههروه ها نه توانی بیته به لکه بۆ جیله کانی داهاتوو. جگه له وانه ش نه و وینانه له دسپیک دهسه لات گرتنی کوماری ئیسلامیدا، وهک تۆپ دنگی دایه وه و توانی دهسه لاتی مروف کوژانی میژوو بباته ژیر پرسیار.

پیشکش به کچه که م سانا!

رۆژیکی زورخوشی هاوین بووه، هوا یه کی گهرم وخوش، دیاره رۆژی ناوا له سویدا که م ریده که وی و نه بی به باشی که لکی لی وهر بگیژی.

بریار وابو له گه ل سانای کچم وهه قاله هاوته مه نه که ی، که لوبنای بووه دراوسیمان بووه، برۆین بۆ مه له کردن. هه موو شتوو مه کی پیوستمان هه لگرت و وه ری که وتین. پاش تۆزی برینی ریگا. سی دی (CD) یه کی عه ره بیم لیدا، سانا هاوکات له گه ل گۆرانییژه که سۆزه ی نه کرد و به هه وای گۆرانیه که به دهست له سر رانی خوی ده کوتا. ناوازیکی شاد بووه. منیش له گه لی نه مگوت. هاوکاتیش نه مدی که سانا چهنده خوشحال وشاده، نه و دیمه نه له زه تی پی ده بخشیم. له پرسی دی (CD) یه که ی بیده نگ کرد و وتی بابه گۆرانیه که ی دوین لیده! نه مده زانی مه به سستی کام گۆرانیه.

وتی نه وه ی که نه لی: " ئیواره یه گه ی با دی". پیشتر باسی نه و گۆرانیه م بۆ کرد بووه. گۆرانیه کی غه مناک بووه. داخم لیده هات که له رۆژیکی ناوا خوش وشازدا، خه فته دایبگری. هه ربۆیه باسه که م گۆری. گۆرانیه کی شادی ترم لیدا. گه یشتینه که ناری ده ریاکه. دوا ی پارک کردنی سه یاره که، سانا وهه قاله که ی چاوه ری منیان نه کرد. له پیش منه وه وهک بالنده به ره و ده ریاکه ده فرین. پیش نه وه ی بگه مه لایان، جلیان گۆری وده ستیان کرد به مه له. له هه راوه وریایان له زه تم ده برد. پاش گه رانه وه یان، دانیشتن. کاتی نان خواردنی نیوه رۆ بووه. نه و رۆژه من کراسیکی قۆل کورتم له به ردابوو. سه یرم کرد سانا چاوی برپوه ته شوینه واری برینه که ی سهر ده ستم. ده مزانی نه و پرسیاره ی که پیشتریش چه ندین جار کرد بووی، دووباره ی نه کاته وه. " بۆچی پیم نالی نه و برینه چییه؟؟؟"

من ده مزانی باسکردن له و رووداوه که بووه به هوی نه و برینه، بۆ سانا له و ته مه نه دا وله و رۆژه خوشه دا که بریار وابوو، به تایبه ت نه و وهه واله که ی، خوشی رابوین، کاریکی ژیرانه نییه. هه ربۆیه

به‌لینم پیندا له دهره‌تییکی شیاودا بۆی بگێرمه‌وه. به‌لام کاته‌که‌م دیاری نه‌کرد. داوام لیکرد پیکه‌وه مه‌له بکه‌ین. قه‌بوولی کرد. ماچم کرد وده‌ستمان کرد به‌مه‌له. له کاتی مه‌له‌که‌دا هه‌ستیکی خۆش وشادییه‌کی سه‌یر له دلما بوو. سانا ئاوی لی ئه‌پژاندم و خۆی له نیوئاوه‌که‌دا ئه‌شارده‌وه، ده‌بوو من بیدۆزمه‌وه. پاش ماوه‌یه‌ک مه‌له کردن هه‌ردوو کمان شه‌که‌ت بووین و هاتینه‌ده‌ر له ئاوه‌که‌.

دوای ئه‌و روژه به‌رده‌وام بیرم له‌وه ده‌کرده‌وه که ئه‌و به‌لینه‌ی به‌سانام دابوو، به‌جیی به‌ینم. ئه‌و برینه‌ چیرۆکی برینیکی قوول بوو له سه‌ر له‌شی گه‌لی کورد به‌گشتی و خه‌لکی سنه به‌تایبه‌ت. ده‌بوو باسی ئه‌و برینه‌ بۆ سانا و بۆگه‌له‌که‌م بگێرمه‌وه و بۆ خه‌لکی دنیا‌شی روون بکه‌مه‌وه. ئه‌گه‌رچی برینه‌که‌ ساریژبووه. به‌لام برینی رۆح وره‌وانی گه‌له‌که‌م ورۆح وره‌وانی من ساریژ نای. مه‌گه‌ر له دیوانی عه‌داله‌تی گه‌له‌که‌مدا بیگێرمه‌وه و شایه‌تی بده‌م دژی حاکمان و پشتیوانانی جه‌هل و نه‌زانی و خورافات.

چهند رۆژی له مه‌وپیش وه‌ک هه‌میشه سه‌یری سایته‌کانی ناو ئینته‌رنیتم ده‌کرد. هه‌والی خه‌لات وه‌رگرنتی ئه‌و وینه‌ گره که له تیرباران کردنه‌که‌ی سالی ۵۸ ی فرگه‌ی سنه وینه‌ی گرتبوو، به‌تیرۆ ته‌سه‌لی بلاوکه‌رابوووه. سه‌یری وینه‌ کانم ده‌کردو له خه‌لوته‌ی خۆمدا به‌کول ده‌گریام. روخساری بیگه‌ردی ئه‌و که‌سانه‌ی که پیکه‌وه له به‌ندی‌کدا بووین، هاته‌ پێش چاوم. لۆمه‌ی خۆم ده‌کرد. بۆه‌یچ نالێی؟ بۆچی ئه‌وه‌ی که دیووته ده‌ری ناخه‌ی؟ ئالیه‌دا بوو که لیبرام بی‌ره‌ورییه‌کانم بخه‌مه‌ پال ئه‌و وینانه‌ بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و به‌لینه‌ی به‌سانام دابوو به‌جی به‌ینم.

ئه‌گه‌ر رۆی دزیوی مردن
به‌ پیکه‌نینه‌ی ناخه‌زی هه‌میشه‌گێیه‌وه، به‌ سه‌رما بدا
گیان و دلی پر غه‌م له‌ناو بچن،
وامه‌زانی من مردووم، من زیندووم
ئه‌گه‌ر چرای ژینم له‌سه‌ر سه‌رینه‌ی سه‌ره‌مه‌رگم،
پرشنگی ساردی دوایی بداو دوا تریفه‌ی بی،
وامه‌زانی من مردووم، من زیندووم
ئه‌گه‌ر کلیسا بانگه‌وازی مه‌رگم بکا
عه‌فریتی مردن به‌قاقا بکه‌ویتته شوین ته‌رمی ساردوسپم
وامه‌زانی من مردووم، من زیندووم
ئه‌گه‌ر پیاوانی نه‌زانکارو
ژنانی شینگێرو روودا پۆشیو
له‌دوای داره‌ته‌رمه‌که‌م، پر مه‌ی گریانیاں بی‌ت،
داری عوود بسووتینن،
وامه‌زانی من مردووم، من زیندووم
ئه‌گه‌ر به‌ نه‌سیرینی چاوی ده‌زگیرانه‌که‌م،
به‌ ئاوی چاوی که‌س و دۆست وه‌ه‌فالانم
کیلی گۆرم بخووسی،
وامه‌زانی من مردووم، من زیندووم
به‌لام ئه‌گه‌ر گۆری من بی‌ ناوینشان

له گوشه‌یه‌کی ئەم جیهانه پانه‌دا داکه‌وی و

بیره‌وه‌ریم له یادی خه‌لکا بیره‌نگ بی،

ناخ! ئەو کاته‌یه که من ئەمرم

پیتروس دووریان ... شاعیری ئەرمه‌نی

بیره‌وه‌یه‌کانی شاهیدیکی زیندوو بو تۆماربوون له میژوودا

The picture above, taken by Jahangir Razmi, left, was awarded a Pulitzer in 1980

پیشه‌کی

به دریژایی میژوو به تاییه‌ت له‌م سه‌رده‌مه‌دا که ده‌سمایه بو هه‌موو قوژینی ئەم دنیا‌یه کشاوه، له‌و ولاتانه‌دا که حکومه‌تی نادی‌موکراتیک و دژی مروڤ ده‌سه‌لاتی گرتووه، هه‌ر چشنه ئازادیخوا‌ی یان مافخوازییه‌ک، به توند و تیژی و شه‌ر جوابی دراوه‌ته‌وه و ده‌سه‌لاتدارانی سه‌رده‌م ویستوویانه وه ده‌یانه‌وی دایلو‌سن و تیکی بشکی‌نن و بیکه‌نه قوربانی به‌رژه‌وندی دوورونزیکی خویان وهاوشانه‌کانیان.

ئەو حکومه‌تانه هه‌موو هه‌ولیان ئەوه‌یه که بیبه‌شی مروڤ له مافه‌ کانی بکه‌نه نه‌ریت و فهره‌نگی جیگرتوو له کومه‌لگادا و به‌که‌ره‌سه‌ی له‌خشته‌به‌ر به‌ سه‌ر خه‌لکی هه‌ژاریدا داسه‌پینن. هه‌ر بویه ده‌یانه‌وی ئەوئاکاره له کومه‌لگادا ئاسایی بنوینن و له‌راستیدا خواستی دیموکراتیکی خه‌لک داده‌به‌زینن.

له ئیراندا له‌م کاته‌دا که ده‌سه‌لاتداران زی‌ری ره‌شیان کردووه‌ته پالپشت و خویان و ده‌ست و پاوه‌ندیان ئەوسامانه تالان ده‌که‌ن، خه‌لکه‌که‌ی رۆژره‌ش وله‌ئزادی و مافی مروڤ بی به‌رین. نیوه‌ی جه‌ماوه‌ری ئەو کومه‌لگایه‌ واته ژنان له مافه‌ سه‌ره‌تاییه‌کانی خویان بی به‌رین و به‌ یاسای چه‌رخه‌کۆنه‌کان له‌ گه‌لیان هه‌لسوکه‌وت ده‌کری و ده‌یانه‌وی به‌ ریگادان به‌وه‌ی که تۆزی له‌ پرچیان به‌ده‌ره‌وه‌بی، قه‌ناعه‌تیان پی به‌ینن.

هه‌ر له سه‌ره‌تای ده‌سه‌لاتگرتنی ئەم حاکمانی جه‌له‌وه، که‌به‌ره‌م هینه‌ری ویرووسی کۆنه په‌ره‌ستین له‌ ناوچه‌که‌دا و له ولاتانی

ئىسلامزەدەدا، بۆبەرەنگارى ھەرچەشەنە جوولەيەك كە دژى بوونى ئەوان بى ، خۇيان ئامادەكردووه وليبراوان لە خۇيىندا نوقمى كەن. ھاوكات بە يارمەتى ئەمان، جموجوولى كۆنە پەرەستانە لە ولاتانى ئىسلامزەدە دا پيىگرتوووه و دەيهويى بيبته ئالترناتيف لەم ولاتانەدا و بزوتنەوھى ئازادىخوазى و ھەق خوازانەى خەلک بە لاريدا ببن و شيوازى ئايىنى پى بەخشن .

لەماوھى چەن دەيهى رابردوودا بزوتنە وھى ئازادىبەخشى جۆر بە جۆر لە سەرتاسەرى دنيادا بۆ پيکھيىنانى دەولەتى نەتەوھىيى خۇيان ھاتنە ئاراوھە ولە ئەنجامدا دەيان ولات لە نيو نەخشەى جوگرافىاي دنيا زياد کران. گەلانىک كە ژمارەى جەماوھريان ناگاتە چەند سەد ھەزارخۇيان وھک ميللەت بەخەلگى دنيا ناساندووھ و رايانگە ياندووھە كە ئامادەن بيىنە ريزى ئورووپاي يەگگرتوو يان سەر بە خۇيى راگەيەنن.

كەچى گەلى كوردكە پيشيىنەى خەباتى سەر لە چەند سەدە دەدات و بە تايبەت لەسەد سالى رابردوودا يەكئ لەو گەلانە بووھە كە بۆ گەيشتن بە مافە پيشيلکراوھەکانى خۆى، بە شيوازى جۆر بەجۆر خەباتى کردووھە وھەولیداوھ، ھيشتا لە سەرھەتاي ريگادايە بۆ ئەوھى كە وھک گەليک كە خوازيارى مافى نەتەويى خۆيەتى لە لايان گەلانى تر و ريکخراوھەنيۆنەتەويىبەکانەوھ بە رەسمى بناسرى. بەلام دەولەتە دەسەلاتدارە سەرکوتگەرھەکان كە نيشتمانى ئەم گەلە لە نيوياندا دابەشکراوھە، مل نادەن بۆ دان پيىنان و بە رەسمى ناسيىنى مافە پيشيلکراوھەکانى (كوردستانى ئىراق لەسونگەى ھەل ومەرچى تايبەتى ئيستايىدا لەم چوار چيوھەدا ناگونجى) وھەر رۆژوھە بە بيانوويەك دەخريتە ژيىر زەخت بۆ ئەوھى واز بيىن لە خواستە

ئىنسانىيە کانى خۇيان كە بريىتيە لە دەسنگرتن بە سەر چارەنووسى خۇياندا. لەراستيدا دەيانەويى كە كوردى دانىشتووى ئەم ولاتانە لە نيۆ گەلى سەردەستدا، كە خاونى دەسەلاتى سياسين بتويىننەوھە، و بە بيانووى يەكپارچەيى خاك (تماميت ارضى) و تەجزيبە تەلەبى، مافەکانيان پيشيل بکەن و خەباتەكەيان تيک بشکينن.

ھيشتا يەك مانگ وچەند روژيک لە دەسەلاتگرتنى رژيىمى كۆمارى ئىسلامى تيپەر نەببوو كە ئەم رژيىمە شەريكى نە خوازراوى بە سەر گەلى كوردا سەپاندو نەورۆزى سالى ۵۸ (۷۹ى زايىنى)شارى سنەى شەلالى خويىن کرد و سەدان كەس لە خەلگى ئەم شارەى كوشت.

لە ھاوينى ھەمان سالدا واتە ۲۷ و ۲۸ ى مانگى گەلاويژى سالى ۱۳۵۸ (۱۹۷۹) جاريكى تريش بە مەبەستى سەرکوتى گەلى كورد فەرمانى بە ناو بانگى ھيرش بۆ كوردستان لە لايەن خومەينى يەوھ دەرچوو كە لە راستيدا ئامانجى زەوت کردنەوھى ئەو دەسكەوتە ديموكراتىكانە بووكە خەلک بە فيداكارى و دەستيان ھيتابوو و داکۆكيبان ليدهکرد. ھاوكات لە گەل ئەم كارەساتە، ھيرشيان برده سەر ھەرشتيک كە نيشانەى ئازادى و ديموكراسى بوو لە ئيراندا.

ئەم بيرەوھرييانە دەگەرپتەوھە بۆئەو سەردەمە ميژووويە واتە سەردەمى فەرمانى ھيرش کردنە سەر كوردستان لە لايەن خومەينى يەوھە كە لە ئەنجامدا دەيان كەس لە خەباتگيرانى كورد لە شارە جۆر بە جۆرکانى كوردستان دا بە فەرمانى جەلادى كۆمارى ئىسلامى واتە خەلخالى ئيعدام کران.

لە کاتى ئەم ھيرشەدا بوو كە جوولەى خەلگى كوردستان ناوى بزوتنەوھى موقاوومەتى گەلى كوردى لە خوگرت و ئامانجى ھەروھە

که ناوهکهی ئاماژهی بۆ دهکا، داکوکی لهخۆ بوو دژی هیژه سرکوتهگرهکان.

هەر له درێژهی ئەم فەرمانی قەر کردنی گهلی کوردەدا بوو که سەر کۆماری ئەو کاتە واتە بەنی سەدر، له شەری ۲۴ رۆژهی سنەدا له بەهاری ۵۹ (۱۹۸۰) بۆ پالپشتی فەرمانەکهی خومهینی به ئەرتهشی ووت : " پۆستالەکانتان له پێ دەرئەهین تا ئاژاوهی کوردستان سەرکوت دەکری "

ئەم نوسراوهیه دلۆپیکه له دەریای تاوان وجەنایهتی رژیمی حاکم به سەر ئەم ولاتە مهلازەده دا و به مهبهستی پهرده دامالین له سەر جەنایهتەکانی کوماری ئیسلامی ئێران له کوردستاندا نوسراوه. من وهک شایهتیکی زیندوو خوازیاری ئەوهم که ئەو جینایهتانه لهبیر نهچیتهوه.

ئەو وینانەش که له سەردەمی دەسهلاتگرتنی کۆماری ئیسلامیدا گیراوه، وهک بهلگه‌ی دژی دیموکرات و دژی مرۆف بوونی ئەو رژیমে له کۆر و کومه‌له نیۆدهوله‌تییه‌کاندا پیشان دراوه وجیله‌کانی داهاوتو دهتوانن وهک فاکت (به‌لگه) که‌لکی لی وەرگرن. ئەم بیره‌وه‌رییانه باسی ئەو که‌سانه‌ده‌کا که له مه‌یانی تیر دا وهک داری "سەرو" راوه‌ستان و به‌س وینه‌کانیان وێژدانی هەر مرۆفیک بریندار ده‌کا.

ته‌بعەن ئەم نوسراوه بی کهم وکورتی نابێ . هەر بۆیه باوشم ئاوه‌لایه بو هەر چه‌شنه یارمه‌تی و بیره‌خستنه‌وه یان راستکردنه‌وه‌ی هه‌له‌کان و هیوادارم که گیرانه‌وه‌ی ئەو شتانه‌ی دیومه وئەو ئەزموونانه‌ی که به سەرم هاتوو به‌بیته سەرته‌تایه‌ک بۆ گیرانه‌وه‌ی

بیره‌وه‌رییه‌کان له لایه‌ن ئەو مرۆفانه که له ماوه‌ی حاکمییه‌تی ئەم رژیমে دژه‌خه‌لکییه‌دا تووشی کیشه وچه‌رمه سەری هاتوون. بۆ ئەوه‌ی ببیته سەرچاوه‌یه‌ک بۆ نووسینی میژووی ئەم بزوتنه‌وه له داهاوتو‌دا.

مه‌به‌ستم له نووسینی ئەم بیره‌وه‌رییانه پترنواندنی کارتیکه‌ری ئەو وینانه بوو که هه‌م له‌کاتی رووداوه‌کاندا وه‌م سالی پار له لایه‌ن وینه‌گره‌که‌وه (که‌سیک به‌ ناوی جهانگیر رزمی) بلاوکرانه‌وه.

من وه‌ک که‌سیک که له گه‌ل ۸ که‌س له‌و تیرباران کراوانه، له یک به‌ندا بووم، ویستوو مه‌ ئەوه‌ی که له‌و رۆژانه‌دا به‌سەرمان هات بگێرمه‌وه وه‌روه‌ها ده‌وری ئەو جه‌ریانه سیاسی یانه و ئەو که‌سانه‌ی که له گه‌ل ئەم رووداوانه‌دا پیوه‌ندیان هه‌بووه، وه‌بیره‌بینه‌وه. به‌ له‌ به‌ر چاوگرتنی گرنگی ئەم کاره‌ساته که کاردانه‌وه‌یه‌کی جیهانی بووه و ده‌توانی ببیته جیگای پرسیار بۆ جیله‌کانی داهاوتو، ئە‌گه‌ر که‌سیک یا که‌سانیک بیان‌ه‌وی رووداوی زیندان وتیربارانه‌کان بکه‌نه‌ فیلم، ئاماده‌م بۆ هەر چه‌شنه‌ هاوکاری له‌گه‌لیان.

له‌ کۆتایی ئەم پیشه‌کییه‌دا زۆر سپاسی دۆستی هیژام صابر شیخ الاسلامی ده‌که‌م که یارمه‌تی دام بۆ سیاقه‌ (ویرایش) ی ده‌قی فارسی ئەم نوسراوه‌یه.

جه‌میل نه‌وه‌ره

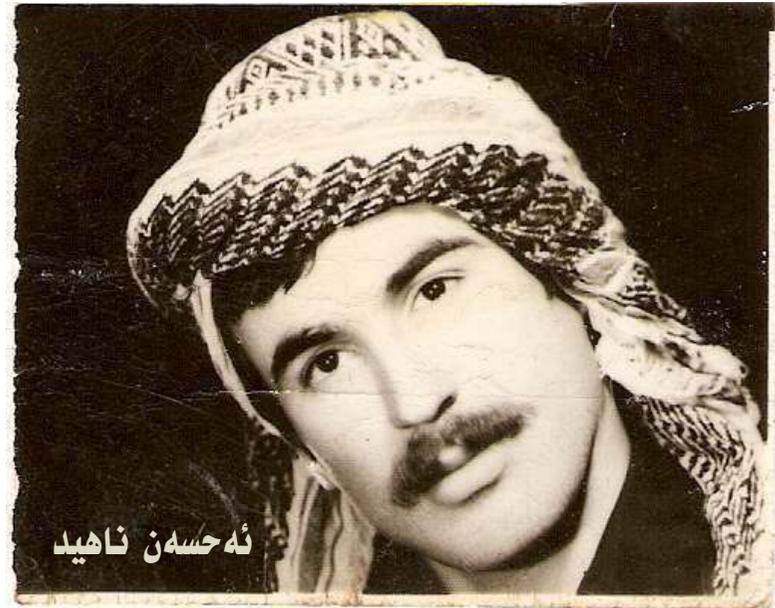
jamalsnah@yahoo.se

بۇ تۆماربوون له میژودا

بینینی من رهنگی له شادی له نیوچاوانیدا خۆی نواند. جاروبار رووی دهکرده لای من و به نیگایهکی پرمیهره بانیهوه لئی دهروانیم. چما ئاشنایهکی دیوه یا هاودهنگی لکه سیکی ریشن دست له سهر سینگ به سه ریوه وه ستابوو، وهک ملوزم چاوه دیری وه زعه کهی دهکرد و هرچه شنه جووله یه کی لاهه کهی کونترۆل دهکرد. دواتر بۆم درکوت ئه و که سه یه کی بوو له چه کدارانی بزوتنه ی "ئه مه ل"ی لوبنان (۱) که بۆ یارمه تی رژیمی کۆماری ئیسلامی هاتبوونه کوردستان.

ئه و مه ئموورانه ی که منیان هینابوو ه ئه و ی، پاش ئه وه ی منیان له گه ل ئه و دۆسیه (پهروهنده) ی که پاش گرتنی بنکه ی کۆمه له ی داکۆکی له ئازادی وشورش ی پیشوو (۲) له لایان سپای پاسداران (دهسته ی بهرگ ره شه کان) ه وه (۳) بۆ منیان دروست کردبوو، دایه دهستی کارگیرانی خهسته خانه که، به جییان هیشتم. به هۆی بریندار بوونه وه دهستم له تۆی جامانه یه کدا به ملمه وه هه لبه سترابوو. له سهر ته خته که دانیشتم و چاوه ریم کرد. له گیزاوی ئه فکاری خۆمدا بووم، ئه و ساته م هاته وه یاد که دهستگیرکرام ولوله ی تفهنگی "یووزی" یان نایه ناو ده مم.

دهنگی کوردی هاته گویم!!! به زاراوه ی سنه یی گوتی: من ئه و ناسم، ئیمه هاوسا بووین (من ده تناسم ئیمه دراوسی بووین). ئه مه دهنگی ئه و گه نجه بوو که پیشتر باسم کرد. نه مه ناسییه وه. که وتمه بیرکردنه وه. " خۆمن هه موو کور و کالی گه ره که که ده ناسم!! بۆچی ئه مه ناسم!!؟؟". زیاتر سه رنجمدا. گه نجیکی قۆز (جوانچاک)، ده مو چاوه هیمنه که ی زیاتر سه رنجی راکیشام. به ته من له نیوان ۲۰ تا ۲۲ سالدا دهینواند. بیرم له وه دهکرده وه که له کام بنه ماله بی.

به شی ۱

پادگان (سه رباژگه) ی سنه

کاتی که چوومه نیژ یه کی له ژووره کانی خهسته خانه ی سه ره به لهشکری ۲۸ له سنه، نیگای گهنجیک، که له سهر ته ختی نه خۆشخانه که راکشابوو، سه رنجی راکیشام. لاییک که قژه کاله که ی نووسابوو به هه نیه وه وئارق به ده م وچاویه وه دیار بوو، رهنگیشی زهره هه لگه رابوو. له یه که م روانیندا وام ههست کرد که نه خۆشه. به

ديسان دەستی کرد به ئاخواتن: "ئەم پیاووە که به سەرمەووە وستاوە لە زمانی ئیمە تیناگا. فارسیش نازانی! دەتوانم ئازادانە قسە بکەم."

هەر بۆیە من دُنیا بووم که دەتوانم ئاسوودەتر قسە بکەم. بەلام بە پارێزەووە دەوام. لە بەر ئەووی که هیشتا خۆی پێ نە ناساندبووم و نەمدەزانی بۆ لە خەستەخانەیه. بەلام وای بۆدە چووم که بەسەرھاتیکی وەک منی هەبێ.

گووتم: من ناتناسم. بۆم هەیه ناوت پېرسم؟؟

- من "ئەحسەن"م بابە گیان دراوسی بووین. ئیمە مالممان باری کرد بۆ تاران. هەرکە هاتییه ژورەووە من تۆم ناسییەووە. من جوان تۆم لەبیرە!

- که وابوو خۆت بناسینە!

- لەبنەمالەئە ناھیدم.

- ئەھا ئیستا تیگەیشتم.

بنەمالەئە "ناھید" ناودار و جیگای ریژی خەلکی گەرەک و ناوچەکە یش بوون. کۆلانەکەمان بە ناوی بنەمالەئە ئەوانەووە ناوئرابوو. مالی ئیمەش لەو گەرەکە بوو. باوکیان لە دایرەئە "تبت احوال" کاری دەکرد، چنډ سال پێشتر لە کاتی مەئمورییەتدا لە "بوریدر" لە ناوچەئە "ژاوەرۆ" (٤) بە هۆی کارەساتی سەیارەووە، کوچی دواپی کردبوو. پاش ئەو کارەساتە ناخۆشە، بنەمالەئەکیان لیکترازابوو. بەلام ئەو مالەئە کی لێی دەژیان، هەرمابوو، جار وبار که دەھاتنەووە بۆ "سنە" لەو مالەئەدا ماوەیەک دەمانەووە. شیووی سەردەمی مندالی و میزمندالی "ئەحسەن"م هاتەووە بیر. زورگۆر ابوو. ئەمیش و برا چکۆلەکەشی که ناوی "شهریار" بوو هاتنەووە بیرم.

زۆر بەی کات پیکەووە بوون.

"دەنگ و باسی براکانت؟ عابدین، عبدالله، زەبیح، حەسەن، مزەفەر، شەھریار؟؟

- خوشکەکانت "رەفەعت و... ناوی ئەوی تریانم لەبیرنەماوە؟ (لە کاتی نوسینی ئەم بیرەووەرییاندا بۆم دەرکەوت که خوشکە کی تریان واتە خانمی "رؤیا ناھید" لە هەلسوراوانی سیاسی، مانگی پێشوو لەگەڵ تلفزیونی ئەمریکادا لە مەرئەم کارەساتە چاوپیکەوتنی هەبوو.

بەلامەووە سەیر بوو. دەمی سال بوو چووبوونە تاران. ئەوکاتە "ئەحسەن" لە تەمەنی ١٠-١٢ سالییدا بوو. ئیستا ببوو گەنجیکی لیھاتوو.

- لیڤە چی ئەکەئە؟

- منیش بریندارم. قاچم پیکراوە. ناتوانم بروم بەریدا، تیرەکە بەرئیسکی رانم کەوتوو.

- پەتوو (بەتانی) یەک درابوو بە سەر پێیدا. هەستم کرد که وەزعی ئەویش وەک وەزعی منە. هەر ئەمە بوو هۆی ئەووی لە یەکتر دُنیا بین. وەزعمان لەسۆنگەئە بریندار بوون و دیلبوونەووە وەک یەک وابوو، بەلام من دەمتوانی بروم بەریدا. قسەکانمان ئاسایی بوو. باسی شتی جوړ بەجوړمان دەکرد. بە تیرو تەسەلی پرسیاری ئەندامانی بنە مالەئە یەکترمان دەکرد. تینووی قسە کردن بوو. پێدەچوو ماوەیکی درێژە لە گەل کەس پێوھندی نەبوووە وھاو دەنگیکی نە بوو. ئەوانەئە دەھاتنە نیو ژورەکە یان کارگیرانی خەستەخانەکەبوون یان چەکارانی ئەمەل که دواتر بۆم دەر کەوت که هەر یەکە وچەند ساتیک نگابانی دەدەن و دەگەرینەووە. شیوویان

به رواالت زورفرقی پیکه وه نه بوو، هه موویان ریش وپه شم و پانتوولی یهک رهنگیان بوو. چه کدار بوونیان جیگای گومان نه بوو، به لام به رواالت چه کیان پینه بوو.

سه رقالی قسه کردن بووین. پیاویکی پزشکیارها ته ژورره وه. رووی کرده من وداوای کرد له گه لی برؤم. خواحافیزیم له "ئه حسه ن" کردو که وتمه شوین کابرا. نه مده زانی دهمگیزنه وه بو لای "ئه حسه ن" یان نه. ئایا دهمگویزنه وه بوشوینییکی تر؟ "ئه مه ببووه پرسیارلام. دوخی خهسته خانه که به ته وای نظامی "ئه سکه ری" بوو. که سانیک به چهک و جل و بهرگی ئه رته شی (عه سکه ری) یه وه له سالونه که دا له هاتووچو دا بوون.

له راره وه که تیپه ر بووین وچووینه ژورریکی بچووکه وه. کابرا له پشت میزیک دانیشته. کاغه زیکی دهره ئیاناووشتی منی نووسی. "دمه وئی له باسکت وینه "ئه شه عه" بگرم. بو ئه وهی بزائم چۆن شکاوه. له جوولهی مه چهک وپه نجه کانت وادیاره که "عصب" ه که شی تووشی کیشه بووه. بریار وایه دوکتور بیت وموعاینه "فه حس" بکا. تا ئه و دمه ئه بی وینه که ئاماده بکه م "ئه مه ی ووت وخهریک بوو به کاری خو یه وه. له وه زیاتر قسه له نیوانماندا نه کرا.

وینه گرتن به ههر کیشه و ئازاریک که به هو ی جولاندنی دهستمه وه دهمکیشا، به ئه نجام گه یشته. به ریتوینی ئه و به دوایدا گه رامه وه بو هه مان ژورر. زورخوشحال بوم له وهی که گه رامه ته وه بو لای "ئه حسه ن"، چونکه بوونی هاوده نگیک له بارودوخیکی ئاوادا نیعمهت بوو ئیتر نه ده ترسام که له سه ره ره رشتیکی له گه ل "ئه حسه ن" دا بدویم. باسی وینه گرتنه که م بو "ئه حسه ن" کرد. هه روه ها باسی

سه ر بازبوونم له کاتی خویدا له هه مان پادگان وئاشنا بوونم له گه ل یه کی له لاینگرانی "چریکه کان" به ناوی حسه ن (۵). ئه ویش توژی پشووی وه به رهاته وه. ناوبه ناو کارگی رانی خهسته خانه که دهاتن و سه یریکی وه زعه که یان ئه کرد. به س کونجاو (په یجوور) بوون، رهنگه له بهر ئه وهی که بیستبوویان که که سیکی تازه یان هیئاوه ودهستی برینداره، سهردانی ژورره که یان ئه کرد و کونجاو (په یجوور) بوون. ئه لبت ئه مه بوچوونی من بوو، ئاخیر ئه وان کاریکیان نه بوو له و ژورره دا ئه نجامی بدن. سه عات ۸ یا ۹ ی شه و بوو، بری خواردنیا ن بو هیئا م. ئیشتیام لی نه بوو. به لام به زور بریکم خوارد له بهر ئه وهی گیانیکم تی بیته وه. ئاخیر چاره نووسیکی نادیارم بو خوم پیش بینی ئه کرد. هه روه ها له بهر ئه وهی پیشتره ر له و پاده گانه دا سه ربازیم کردبوو وه شاره زای پادگانه که بووم، رهنگ بوو بتوانم کاریک بکه م.

له م هیرو بیردها، دوو خانم په ره ستاره اتنه ژورره وه. یه کیکیانم له پیشه وه ده ناسی. چهن سالیک پیشتر کریچی ئیمه بوو. که منی بینی راجله کا، به لام زوو هاته وه به خویدا. کابرای سه ر به ئه مه له هستی نه کرد. خانمه هاوکاره که شی هه روه ها. قورس (حه ب) ی ئیشیان بو هیئا بووم.

کاتیکی که ژنه شناسه که لیم نزیکی بووه وه به په ریزه وه پیمگوت: ژماره ته له فوئی ماله وهت پی ئه دم. ته له فوئیان بو بکه وبللی کوره که تان لی ره یه. دلنیا بووم که ئه ویش منی ناسیوه ته وه. هه ر له هه لس وکه وتی یه که مدا بوم دهرکه وت. پیویستیش نه بوو. چه زم نه ده کرد تووشی کیشه ی بکه م. مه ودای روونکردنه وه ش نه بوو. ولامی نه داوه، پیده چوو چه زناکا خانمه که ی دیکه پیبزانئ. به بیانووی

قسه‌یان ده‌کرد. دواتر بۆ م دەر کهوت که "دوکتوره". کابرا میانساله‌که‌ش، وه‌ک "دکتور" خۆی ناساند و ئەو وینانه‌ی که له‌ده‌ستم گیرابوون، خسته‌ به‌ر تیشکی چرا نیئونه‌که و بۆ کابراکه‌ی تری روون ده‌کرده‌وه که فیشه‌ک به‌ر ئیسکی باسکی چه‌پ که‌وتوو و پینج ئیسکی بچووک له‌سه‌ر ریگای فیشه‌که‌که‌ده‌بینری. که‌فه‌حسی ده‌ستمی کرد، بۆ ی دەرکه‌وت که "عه‌سه‌ب" ی ده‌ستم سه‌ده‌مه‌ی دیوو. مه‌چه‌کی ده‌ستمی له‌سه‌ر لیواری میژیک دانا. ده‌ستم بۆ خواره‌وه‌ شو‌رپوو‌وه‌وه. داوای لیکردم ده‌ستم به‌رز بکه‌مه‌وه. نه‌متوانی. کونترولی له‌ده‌ستی مندا نه‌بوو. رووی له‌وانیترکرد وگوتی: نابی ده‌ستی هیچ جووله‌یه‌ک بکا. ده‌بی له‌سه‌ر رووبه‌ریکی کون کونی تیلدار بیچریتته‌وه. ده‌نا وه‌ک خۆی لی نایه‌ته‌وه. له‌گه‌ل من نه‌ده‌دوا. دیار بوو ئەویش به‌ زۆره‌ینرا بووه‌ پادگان. به‌ داوای ئەم قسانه‌دا، بی ئەوه‌ی پرسیاریک له‌ من بکا یا شتیکم پی راسپی‌ری، ئیشاره‌ی له‌وکابراکرد که منی هینا بووه‌ ئەوی. بۆ ئەوه‌ی بمباته‌وه‌ بۆشوینه‌که‌ی خۆم. شوینی که‌وتم. له‌ ریگادا پی گوتم: ئەو کابرا دوکتور حسین زاده‌ بوو. یه‌ کی له‌ پسپورانی شاره‌که‌یه. من پیشتر ناویم بیستبوو، به‌لام نه‌مه‌ناسی.

له‌ گه‌ل ئەو کابرایه‌ که منی بردبوو گه‌راینه‌وه‌ بۆ لای "ئه‌حسه‌ن"، له‌ گه‌رانه‌وه‌دا بۆم دەرکه‌وت که چرای نیو ژووره‌که‌یان کوژاندوو‌ته‌وه‌ و چرایه‌کی "شه‌وخه‌ف"یان پیکردوو‌وه‌ که تیشکی که‌مه‌ه. سه‌رنجی کابرای "ئه‌مه‌ل"م دا، دیسان ده‌ستی له‌سه‌ر سینگ دانا‌بوو، به‌لام له‌سه‌ر کورسینگ له‌ ته‌نیشته‌ ته‌خته‌که‌ی "ئه‌حسه‌ن" دانیشتبوو. "ئه‌حسه‌ن" نه‌خه‌وتبوو، چاوه‌ری منی ده‌کرد. به‌س توانیم پی بلیم که دوکتور فه‌حسی ده‌ستمی کرد و گوتی که ده‌بی ده‌ستم

له‌ سه‌ر رووبه‌ریکی تیلدار بیچریتته‌وه‌، ده‌نا "ناگرسیتته‌وه". له‌وه‌ زیاتر نه‌ده‌کرا قسه‌ بکری. چونکه‌ "خاموشییان راگه‌یان‌دبوو، ده‌بوو ره‌چاوی خاموشی بکه‌ین.

له‌ سه‌ر ته‌خته‌که‌ راکشام. خه‌وم لی نه‌ ده‌که‌وت. هه‌مو کاره‌ساتی رۆژه‌که‌ وه‌ک په‌رده‌ی سینه‌ما به‌ پیش چاومدا تیده‌په‌ری. سات به‌ ساتی کاره‌ساته‌که‌م وه‌بیر ده‌هاته‌وه‌، به‌ تاییه‌ته‌ ئه‌وکاته‌ی که به‌مینی بووس بردبوویانم بۆ "کیلان" (۷) و ئەوخه‌که‌ زۆره‌ی که به‌ ناباوه‌رییه‌وه‌ لیان ده‌روانیم. نازانم که‌ی خه‌وم لیکه‌وت.

به‌ ده‌نگی خاوین کردنه‌وه‌ی عه‌رزى ژووره‌که‌ له‌ لایه‌ن خزمه‌تکاره‌کانه‌وه‌، وه‌ خه‌به‌ر هاتم. هه‌ر له‌و کاته‌دا ژنه‌ په‌ره‌ستاره‌که‌ دان (شیفته‌ی کاره‌که‌ی ته‌واو بیوو. هاته‌ ژوره‌وه‌ و به‌ بیانوی خاوین کردنه‌وه‌ و ریک وپیک کردنی ته‌خته‌که‌ له‌ من نزیک بووه‌وه‌. له‌و دهره‌ته‌ که‌لکم وه‌رگرت وژماره‌ ته‌له‌فونه‌که‌م پێدا. کاغه‌زه‌که‌ی له‌ به‌ین په‌نجه‌کانیدا شارده‌وه‌ وتۆزی خۆی به‌ مه‌لافه‌ (چه‌رچه‌ف) کانه‌وه‌ خه‌ریک کرد و بی ئەوه‌ی هیچ بلێ ژووره‌که‌ی به‌جی هیشته‌. پاش خواردنی نان وچای به‌یانی دوکتوری رۆژ، که به‌رپرسی سه‌ردان له‌ نه‌ خۆشه‌کان بوو، هاته‌ ژوره‌وه‌. پاش روانین له‌ په‌روه‌نده‌"که‌ی من و فه‌حسی ده‌ستم، هه‌ندی شتی له‌سه‌ر په‌روه‌نده‌که‌ نووسی. که ژووره‌که‌ی به‌ جی هیشته‌، سه‌یریکی په‌روه‌نده‌که‌م کرد. به‌ لام هیچی لی تینه‌ گه‌یشتم. نووسراوه‌که‌ی ئەویشی له‌سه‌ر بوو.

کاتژمی‌ریک تیه‌په‌ری. کابرایه‌ک هات و داوای لیکردم شوینی که‌وم. له‌ سالۆنه‌که‌دا ئەرویشتین، کابرایکم بینی به‌ جل و به‌رگی عسکه‌ری

وچه کی ئو تو ماتی که وه، زۆر تووره بوو. قسه ی به چاک و خراب ده گوت. کاتی که له ته نیشته منه وه تیپه ری، ئاسه واری فرمی سک له چاویدا به دی کرد. ئه و کابرای که منی له گه ل خۆی ده برد، گوتی : ئه م کابرایه هاوړی نزیکه کانی کوژراون و ته رمه کانیا ن به هیلی کوپته ره یئراو ته نیو پادگان. دواتر بۆم ده رکه وت که خه لک وه یزه سیاسییه کانی کوردستان به رنگاری هیزه داگیرکه ره کانی کۆماری ئیسلامی بوونه ته وه و ده یان که س له داگیرکه ران کوژراون. ئه م ته رمانه ش که هیئراو نه ته پادگان ده رئه نجامی به ره نگار بوونه وه ی خه لکی سه قز بوو دژ به داگیرکه رانی کوردستان.

به شوین کابرا دا چومه نیو ژووریکی تا راده یه ک گه و ره. ژووره که وه ک ئه نبار پر بوو له شتوومه کی پزیشکی. تا راده یه کیش تاریک بوو. کابرایه کی تریش له وئ بوو. داوایان کرد له سه ر کورسییه ک دانیشم. پیشتر جامی ئاویان دانا بوو، بانیدیکی گه چییان له نیو ئاوه که دا خووساند بوو به خیرایی له ده ستمیانه وه پیچا. قۆل و باسکمیان به شیوه ی زاویه ی قائمه (۹۰ درهجه) ریکخست. بیرم له وه ده کرده وه که شهوی پیشتر دکتور چی وتبوو، به لام ئه وان چییان ده کرد. به هه رحال ئه وان فرمانه کانیا ن به ریوه برد من ره خنه م لینه ده گرتن. دژایه تیم له نیوان ده ستووری دوکتور که ی شهوی پیشوو، ده ستووری دوکتور که ی ئه وه یانییه، ده دی . به لام بۆ م نه بوو ئیعتیاز بکه م . له بهر ئه وه ی که دیل بووم . کاره که یان نیوسه عاتی ک در یژه ی کیشا. پاشان هه ر به جامانه که ی خۆم که له ملدا بوو، ده سته به گهچ جه ردراوه که یان به ملمه وه هه لبه ست و داوایان لیکردم بگه ری مه وه. پیش ئه وه ی له ژووره که بچمه ده ر، پنیان

گوتم که ئه و دوکتوره ی که ئه و به یانییه فه حسی کرد بووم، ئه و ده ستووره ی داوه.

له ریگای گه رانه وه دا بۆ ژووره که، دهنگی کوپته رده هاته گویم که له نزیکی خسته خانه که دا بوون. لام وا بوو برینداری تیپه لچوونه کانی نیوان خۆیان و پیشمه رگه و خه لکیان ده هیئا بۆ پادگان. هه ندی له هاوریانی گه ره کی "بان شیخان" م (۸) وه بیر هاته وه که روژی پیش ده سته گیر بوونه که م ، خویان ساز ده کرد که له شآر بچنه ده ر وله ده ور و به ری شاره که دا در یژه بدن به خه بات.

هاتوو چۆ ی خه لکی عه سکه ری به چه که وه له نیو راره وه کانی خه سته خانه که دا ده بینرا، که دژایه تی بوو له گه ل یاسا و نه ریتی نیو نه ته وه بی و پیشیل کردنی یاسا مرؤقایه تییه کان بوو که له لایه ن ده سه لاتداری تازه پیاکه وتوودا ئه نجام ده درا. نوقمی گنژاوی ئه م جوړه بیر کردنه وه یه گه رامه وه نیو ژووره که بۆ لای" ئه حسه ن". ئه و شتانه ی که دیبووم بۆم گنژایه وه. هیچی نه گوت. به س په شیو بوو.

گوتی: باشه بۆچی ده ستتیا ن له گهچ گرتووه؟ مه گه ر بریار وا نه بوو که بیپچن له رووبه ریکی تیلداره وه؟

گوتم : دوکتور که ی ئه م به یانییه ده ستووری داوه له گه چی بگرن. یادی بیره وه رییه کانی رابردوومان ده کرده وه. باسی دراوسیکان و کوپه کانی گه ره کمان ده کرد. "ئه حسه ن" هه ندیکیا نی له بیر نه ما بوو. من به ناو نیشان یارمه تیم ده دا وه بیریا ن بیتته وه. له م قسانه دا بووین که به منیا ن راگه یاند که ملاقاتم هه یه. خیرا خۆم سازدا وله گه ل ئه و که سه ی که به دوومدا هاتبوو، چووین بۆ شیوینی ملاقات.

وام داناوو یه‌کئی له ئەندامانی ماله‌وه بی. به لام ئەوان نه‌بوون. دو پوورم بینی که دهمو چاویان رووشا بوو. شوینه‌واری خوین به روومه‌تیانه‌وه دیار بوو. به بینینی من ودهستی له گه‌چ گیراو و هه‌لبه‌ستراوم، گریان و شیوه‌ن دهستی پیکرد. دادویندایان به‌رز بووه‌وه. منیان له باوه‌ش گرت. کولێ گریانیان ئازاری ده‌دام . هه‌ولمدا هیوریان بکه‌مه‌وه. هه‌والی دایکم پرسی. گوتیان هه‌موو خزم و که‌سه‌کان له مالتان کۆ بوونه‌ته‌وه. ئاماژه‌شیان به‌وه کرد که به یانی زوو خانمیک ته‌له‌فۆنی کردووه، خۆی نه‌ناساندووه و گوتوویه‌تی که کوره‌که‌تان برینداره و له خه‌سته‌خانه‌ی پادگانه. ئیمه‌ش خیراهاتین بۆ ئیره وچه‌ند ساعه‌تیک له به‌ر ده‌رکی پادگان مونا‌قشه‌مان له گه‌ل کردوون تا ریگیان پیداین بینن بته‌بینن. به هه‌زار کیشه و چه‌رمه‌سه‌ری توانیمان رازیان که‌ین که به‌س ده‌مانه‌وێ چاومان پیت بکه‌وێ و دلنیا بین که ساخی. له‌وه‌ی که زیندوو بووم، خوشحال بوون. ده‌نگ و باسی ئیعدامه‌کانی پاوه‌یان بیستبوو. ترسی ئەوه‌یان بوو منیش تووشی هه‌مان چاره‌نوس بم .

توزی دلم دانه‌وه و چۆنییه‌تی ده‌ستگیربوونه‌که‌م بۆ گێرانه‌وه و ئاماژه‌م به‌وه کرد که بۆ به‌ریوه‌بردنی تا‌قیردنه‌وه‌کانی مه‌کته‌بی "دادانه" (ئه‌و گونده‌ی که له‌وێ مامۆستا بووم) چووبووم که ده‌ستگیریان کردم. توزی هیور بوونه‌وه. پیمگوتن کورێ مال "ناهید" که پیشتر دراوسی بووین، برینداره و لی‌ره‌یه و ده‌توانن به ماله‌وه‌یان بلین که لی‌ره‌یه. تا راده‌یه‌ک خوشحال بوون که چاویان به من که‌وتوووه و هیچ نه‌بی زیندووم. چاو پیکه‌وتنه‌که‌ نیو سه‌عاتیکی خایاند. خوا‌حافی‌زیمان کرد.

که گه‌رامه‌وه بۆ لای "ئه‌حسه‌ن"، هه‌موم بۆ گێراییه‌وه و پیمگوت که داوام لیکردون به ماله‌وه بلین که تۆ لی‌زه‌ی. (۹)

نزیکی نیوه‌رۆ بوو. پاش خواردنی نان و چای نیوه‌رۆ، شه‌که‌تی دویشه‌و و بی‌خه‌وی وای لیکردین که تۆزی پشوو بده‌ین. ماوه‌یه‌کی کورت بوو که خه‌وتبووین که ده‌نگ و هه‌رای که‌سیک که ده‌ینه‌راند، وه‌خه‌به‌ری هیناین. دواتر بۆمان ده‌رکه‌وت که یه‌کێ له هاورپیکانی کوژراوه، بۆیه ده‌گریا وهاواری ده‌کرد. چه‌ند که‌سیک ده‌وریان گرتبوو که نه‌روا بۆ به‌شه‌کانی خه‌سته‌خانه‌که. ئەلبه‌ت دواتر بۆمان ده‌رکه‌وت که به‌ نیازی هاتن بووه بۆ ژوو‌ره‌که‌ی ئیمه. له به‌ر ئەوه‌ی جگه له من و "ئه‌حسه‌ن" که‌سی تر له‌وێ نه‌ بوو که تۆله‌ی لی بکاته‌وه.

ئهو روزه‌مان به یاد کردنه‌وه له بیره‌وه‌رییه‌کانی رابردوو به ئاخاوتن له سه‌ر بارودۆخی خۆمان و که‌س و کارمان برده‌سه‌ر.

له درێژه‌ی قسه‌کاندا بۆم ده‌رکه‌وت که دوا‌ی کۆچ کردن بۆ تاران، "ئه‌حسه‌ن" درێژه‌ی داوه به خویندن و خویندکاری پۆلی چواره‌می موه‌ندسی کیمیا بووه له زانکۆ وه‌روه‌ها شه‌هریاری برای خویندکاری پزشکی بووه. "ئه‌حسه‌ن"، له لایه‌ن سازمانی چریکه فیداییه‌کانی خه‌لکه‌وه نێردراوه‌ته‌وه بۆ کوردستان.

ئه‌حسه‌ن ناهید ۱۸ سا‌له‌گی

شه‌هریار ناهید ۱۲ سا‌له‌گی

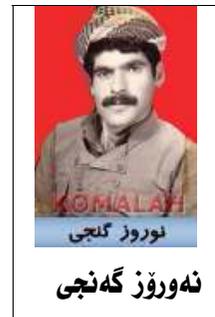
پاش راپهرين واته له ماوهی حهوت مانگیکدا که له دهسه لاتداری کۆماری ئیسلامی به سه رئیранدا تیده په پری، دۆخیک دیموکراتیک له کۆمه لگای کوردستاندا هاتبووه ئاراو و ریکخواه چه په کان به تایبته کۆمه له له پیکهیتانی ئه و دۆخه دیموکراتیکه دا دوری سه ره کیان ده گیزا. (زۆربهی ریکخواه سیاسیه کان بارگای خویان کردبووه وه). ئه مانه به رهنگاری کۆنه په رستان ده بوونه وه وله ئازادی وشۆرش دا کۆکیان ده کرد و دا کۆکی له مافهکانی خه لکی زه حمه تکیشیان کردبووه چالاکی سه ره کی خویان. له شاری "سنه" دا خویان به ناوی "کۆمه له ی دا کۆکی له ئازادی وشۆرش" ریخستبوو.

له بهر خه لکی نه بوونی حکومهت و به هوی بی متمانه بی به "موفتی زاده" که له سنه داهه ندی لایه نگره هه بوو، وه ههروه ها له سۆنگه ی ئه وه ی که دهست و پیوه نی رژییم له دوری ئاخوونیک به ناوی "سه فدهری" خربوونه وه، خه لک متمانه یان کردبووه ریکخواه سیاسیه کان وه و

تهکش بیکهس

که سایه تیانه ی که له گه ل ئه و ریکخواهانه بوون. هه ربۆیه روویان ده کرده ئه م ریکخواهانه بو چاره سه ره کردنی مه سه له و کیشه کانیان. له و کاته دا بوو که "شۆرای شاری سنه" (۱۲) له لایه ن خه لکه وه هه لبژیردرا. هه ر ئه وه ش ببوو پالپشتیک بو ده سه لاتداری خه لکی. که له لایه ن "کۆمه له ی دا کۆکی له ئازادی و شۆرش" وه که زۆربه یان هه قالانی کۆمه له یی بوون و دهسته یه کیش که سانیک بوون که سه ره به

نه ورۆز گهنجی

به شی ۲

۲۸ ی گه لویژ، بانگه وازی هیرش بردنه سه ر سنه له لایان خومه نیسه وه. (۱۱)

له سه ره ئه ساسی ئه و متمانه یه ی که له نیوان من و "ئه حسه ن" دا پیکه اتبوو، له چۆنیه تی گرتنی منی پرسی و من به دل بۆم گیزایه وه.

له بهر ئه وه ی که له و سه ره ده مه دا "ئه حسه ن" له سنه نه بوو، من به بری ورده کارییه وه به م چه شنه باسم کرد.

ئیمه ده سه ته یه ک هاوپی بووین که یه کترمان ده ناسی وله یه ک نزیک بووین. ده می سال بوو به بی ئه وه ی له ناوه رۆکی به رنامه ی هه یچ سازمان یان ریکخواه یه کی سیاسی ئاگاداربین، یان هه ر ناو نیشان یانمان بیستی، به س به بۆنه ی هه ستی شۆرش گیزانه وتیگه یشتن له مافی زه حمه تکیشان، که سانیکمان کردبووه سه ره مشقی خۆمان، که دا کۆکی له به ر ژه وندی خه لکیان کردبووه ئامانجی خویان. هه ربۆیه پیکه وه چالاکیان ده کرد.

چه ند مانگیک پیش راپه رین (راپه رینی دژبه ده سه لاتی شا)، خۆمان سه ره به ری یازی جه ماعه تیک ده زانی که به یان نامه ی "هاوولاتیه به ریزه کان" یان ده ره کرد. (واته لایه نگره کۆمه له که هیشتا خویان ئاشکرا نه کردبوو)، هه ربۆیه خۆمان له ریکخواه سیاسیه کان ترحیا ده کرده وه. پیش راپه رین به کرده وه خۆمان له ریزی ئه واندا ده بینی وله هه یچ چالاکیه ک له و ریگه دا در یغان نه ده کرد. هه ر ئه رکیکیشیان بخستایه ته ئه ستۆمان بو ئه نجامدانی ئاماده بووین.

هیچ ریڅخراوهدیهک نه بوون (لایه نگرانی خه تی ۳). راسپیږدراین که برۆین بۆگوندى "باغچه له". له گه ل دهسته یه ک له هه قالان که تو له و هه قالانه بهس " نه ورۆز گه نجی و ته کش بیگهس " ده ناسی، که وتینه ته ک که سیکی خه لکی گوندى "باغچه له" که به پیکاپ (وانیت) یکه وه هاتبووه به رده رکی باره گای " کۆمه له که " و داوای یارمه تی کردبوو. روومان کرده گونده که.

به له به رچا وگرتنی ئه وهی که ته کش و نه ورۆز هه ردوکیان له ناوچه ی "گه لوای" دا مامۆستا بوون، " کۆمه له " ئه وانى وه ک که سانى خاوه ن را له گه ل ئیمه ناردبوو. "که مال قوتبی"، هه مید شه عبانى "ومن و دوو که سى ترکه سه ربه ریڅخراوهدکانى خه تی (۳) بوون و له به ر پاراستنی ئه منییه تیان وه ناکرئ ناویان به رم، راسپیږدرا بووین که له گه ل کابرای باغچه له یی برۆین بۆ باغچه له وه مه ر دابه شکر دنی زه و بییه کانی ئاغای گونده که بریار بده ین.

له ده رگای باره گای "کۆمه له که هاتینه ده ره وه. " طیب روح اللهی "مان بینى (۱۳) که له گه ل دهسته یه کی ترله هه قالان له به ریۆه بردنی ئه رکیکى وه ک هه مان ئه رک که به ئیمه سپیږدرا بوو، گه را بوونه وه. هیشتا کومه له [واته "کۆمه له ی زه حمه تکیشانی کوردستانی ئیران]" خوی ئاشکرا نه کردبوو. له ناوچه کانی تری کوردستاندا به ناوی "کۆمه له ی دیموکراتیک" وه چالاکی ده کرد.

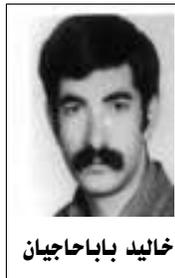

کاتژمیڤ ۱۰ ی به یانی بوو سواری پیکاپه که بووین و به ره و جاده ی دیوانده ره ریکه وتین. پیکاپه که چادری نه بوو. شار له دۆخیکی

ئاساییدا بوو. خه لک سه رقالی ئیش وکارى رۆژانه بوون. هیچ نیشانه یه ک له ترس و دلله راوکئ له نیۆشاردا به دی نه ده کرا. له گه ره کی فه یزاووه له شارچووینه ده ر. " نه ورۆز" له ناوچه که دا ناسراو بوو خه لک خویشان ده ویست. زۆربه ی ده ره به گه کانی ناوچه که ی ده ناسی وکاتی خوی به یارمه تی "خالید بابا حاجیان (۱۴) (به رنگاری دهسته یه ک له ده ره به گه کان بۆنموونه، یه دولاخانی قزلولاغ، ببوونه وه.

" نه ورۆز پنی ووتین که چووینه ناو گوندى " باغچه له " به سه رماله کاندا دابه ش ده بین پاشان کۆده بیینه وه و بیرو را ده گۆرینه وه. ده بی وه زعه که بخه ینه ژیرچاوه دیری و بزانیان راو بوچونی خه لک چییه. ئیمه ده بی دا کۆکی بکه ین له خواستی گوندییه بی زه و بییه کان.

نزیکى نیوه رۆ گه یشتینه گوندى باغچه له. هه ره وه ک پیشت بریار درابوو دابه ش بووین به سه رماله کاندا. من له گه ل "هه مید شه عبانى" چووم بۆمالی ناسراویکی قه دیم که به ریکه وت تووشی هاتین و نه مانده زانی له و گونده نیشته جیییه. ئه و منى ناسیییه وه. پنی چه قاند که ئه بی میوانی ئه ویم، ئاشنای باو کم بوو، به بینیمان خوشحال بوو. مالیان وه ک هه موو مالیکی تری لادی، پرپوو له ساکاری. چه ند منالی بوو، یه کیکیان ناوی "جه میل" بوو. خوی ووتی که ناوی ئه و کورپی له ناوی منه وه گرتووه ته وه. له کاتی نان خواردندا، زانیاری زۆرمان، له سه ره ئه و زه و بییه نه ی که بریار بوو دابه ش بکرئ به سه ر خه لکه که دا، لی وه رگرت.

هه موممان له شویتنی دیاریکراودا، کۆ بووینه وه و به پیکاپه که کهوتینه ری بۆ لای زهوییه کان و لئی نزیک بووینه وه. سه رقالی ئاخاوتن بووین له گه ل خه لکی گونده که. هه زمان ده کرد ئاگاداری بیروریان بین له سه رچۆنیه تی دابه ش کردنی زهوییه کان. جه ماعه تیکمان بینی که له دووره وه بۆلای ئیمه ده هاتن. ده یانویست که دهنگ وباسی رادیومان بۆ بگێرنه وه.

سه عات له نیوان ۲ و ۳ ی دوانیوه پۆدا بوو. رادیو ئیران هه قالی ئه وه ی بلاو کردبووه وه که گوایه " دژی شورش " و کومونیسته کان ژن ومنالی موسلمانانین له نیو مزگه وتی جامعی شاری سنه دا به بارمه گرتوه.

خه لکی گونده که هاتبوون که پیمان بلین ئه وه هه والیه یان له رادیو بیستوه.

نه ورۆز که خه ریکی وتووێژ له گه ل خه لکه که دا بوو، قسه کانی بری وله گه ل ئیمه پرس و رای کردو به له به رچاوگرتنی ئه وه ی که رۆژی پیشترله شاری " پاوه " ده سته یه ک ئیعدام کرابوون، ئه ومه سه له مان به گرنگ لیکدایه وه. ده مانزانی که ئه مه بیانوه.

له به ره ئه وه ی که سه ر به لایه نی جیاواز بووین، له گه ل یه کتر پرس و پیمان کرد و بریارمان دا بی ئه وه ی له مه ر دابه شکردنی زهوییه کانی " باغه له " کاریک بکه ین، بگه ریینه وه بۆسنه. بۆخه لکه که شمان روونکرده وه که مه سه له چیه و به لاینمان پیدان که دوایی " کۆمه له " ئه و کاره یان بۆده کات.

روومان کرده جاده ی سنه - دیواندره. به م شیوه یه فه رمانی هیرش له لایه ن خومه یینی یه وه ده رکرا.

له سه ر ریگای گه رانه وه مان بۆسنه ئوتومیلی یه کی له هه لسه و پراوانی کۆمه له به ناوی " عبدالله بابان " مان بینی که به ره و دیواندره ده چوو. چه ند کیلۆمه تریک دواتر یه کی تر له و که سانه ی که له گه ل کۆمه له بوو به ناوی که یهان فه رزادمان بینی که له نیو ئوتومیلیه سه وه زه که ی " ساعد وه ته ندوست " دا بوو (ئیمه ئوتومیلیه که ی ساعدمان ده ناسی)، که به هه مان ئاراسته ی دیواندره دا ده چوو. هه ستمان کرد که مه سه له که جدیه. هه ربۆیه بۆ دلنیا بوون ریگامان گۆری و به خیرایی به ئاراسته ی ئه واندا کهوتینه ری، به وه یوایه ی که بگه ینه وه به " که یهان " و له وه زعی ناوشار ئاگادار بینه وه و هه لویستی کۆمه له مان بۆ ده رکه وی. به لام نه مان توانی که یهان بگه ینه وه. هه ربۆیه دیسان ریگامان به ره و سنه گۆری و به شک ودوو دلنیه وه له شارنزیک بووینه وه. له چه ند کیلۆمه تری شاردا رامانگرت وله گه ل ئه و که سانه ی که له ناوشاره وه به ره و دیواندره ده چوون قسه مان کرد. هه مومان چه کمان پی بوو، ده بوو به په ریزه وه له ریگای جاده ی " فه یزاوا " وه له شارنزیک بینه وه.

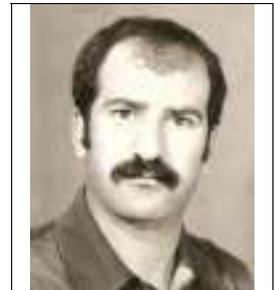
له به ره ئه وه ی که پیده چوو ریگاکانی چوونه ژووره وه بۆ ناوشار له لایه ن ده ست و پیۆنده کانی رژی مه وه بگێری و بازگه ی لی دابنری، به په ریژ بووین و هه ولمانده دا به وریاییه وه برۆینه پیش.

له لیژه که ی فه یزاوا وه چوینه ناو شار. هه ستمان ده کرد که شار له دۆخیکی ئاساییدا نییه و ئارامتر له جاران ده هاته پیش چاو. نزیکی ئیواره بوو، له جاده ی " که مه ره بندی " یه وه به ره و ته که یه " شیخ سه لام " چووین وله ویوه روومان کرده گه ره کی " بان شیخان ". له وی بۆمان ده رکه وت که ده سته یه ک له هه لسه و پراوانی شار وه ک صلاح گولچینی، وریا ناظری و یه دی گولچینی و... (که سه ره به ریگای

زهحمه تکيشان بوون) کۆبوونه ته وه. هه موويان چه کداربوون و خويان بۆ دهرياز بوون له شار ئاماده دهکرد. ليين نزیک بووینه وه و له بهرئه وهی زۆر بهیه يانمان دهناسی له گه ليان پرس ورامان کرد. دهسته يه کيان لئيرابوون و دهیانويست له شارچه دهروه.

من له بهرئه وهی پيوه نديم به ته نزيما تيکی کريکارييه وه بوو، پيشتريش برپارمان دابوو که له هر بارو دؤخیکا ئه و ته نزيما ته دهبي له نيو شارد دريژه به کاری خوی بدا، له هه قالان جيا بوومه وه. تفهنگه "يووزی" يه که م له و جامانه وه پيچا که پيم بوو. له بهر پاراستنی لايه نی ته منيبه تی نه چوممه وه بۆمالی خۆمان. روم کرده مالی خزميکمان (بار و دؤخی ئه و کاته جوړيک بوو که چالاکیه کانمان نيوه ئاشکرا و نيوه شاراه بوو). خزمه کان چه که کيان داشارد و ئه وشه وه لايان مامه وه. ئالوگۆرپيکی ئه وتۆ له شارد پيکنه هاتبوو. کونترۆلی شاره يشتا نه که وتبووه دهستی لايه نگرانی مو فتی زاده. ئه وشه وه به س قرمه ی چه کی ئوتووماتيک جاروبار هيمنی شاروخه لکی ده شيوان. جياوازی ئه و شه وه له شه وانی تر له وه دا بوو که فرمانی هيرش که له لايه ن ئيمامی ئوممه ته وه درابوو ترسی خستبووه دلای خه لکی شاره که.

ئو شه وه تا نيوه شه و له گه ل گه نجانای ئه و ماله خه ريکی مونا قشه بووین. باسی ئه وه مان ده کرد که ئاکامی ئه و فرمانه ده بيته چی وچی ده قه ومی. کاتئ له به ره هيوانه که راکشام که بخه وم، بيرم له وه ده کرده وه که ده بی چی بکه م. ده بی چهن رۆژيک خۆم بشارمه وه تا دؤخه که ئاسای ده بيته وه. بيرم که وته وه که ده بی بهرنامه ی

عه لی گولچینی (سه لاه ره ش)

تاقیکردنه وهی منالانی مه کته بی ئه و گونده ی که له وی مامۆستا بووم، به رپوه بچی. که وابوو برپارم دا برۆم بۆ ئه وی.

من و دهسته يه ک له هاورییانی ناوچه ی "چه م شار" که هه نديکیان ئه ندامی "هه زه" ش بوون، هه ولمان ده دا که خه لکی گونده کانی ئه و ناوچه يه، شواری خويان هه لبريژن و هه ندی سه رکه و تنيشمان به ده ست هيتابوو. له چه ند گونديکا گه يشتبووینه ئامانج. به لام هه ولمان بۆ يه کانگيري شوړاکانی ناوچه که نه گه يشتبووه ئه نجام. ئيمه ده مانويست يه کيه تی جووتيارانی مه ريوان بکه ينه سه رمه شق. له مه ريوان، پيوست بوونی پيکهيانی دهسته ی چه کداری "يه کيه تی جووتياران" له بهرچاوگيرابوو، وه ببوه بناغه ی خه بات دژی ده ره به گه کان.

فه راه ده مانه تی و عه بدوالله هوشياريان

گه رمای خوری به یانی که کشابوو بۆسه ر پيخه فه که م، وه خه به ری هينام. پاش خواردنی نان وچای به یانی، ده بوو ئه و برپاره ی که دابووم جيبه جی بکه م. به نيۆکۆلانه کانی شارد خۆم گه يانده "قه تارچيان" (به ردووکانه کان)، پردی "ئهمين ئيسلام" و پاشان گه ره کی "پردی مه لاويسی".

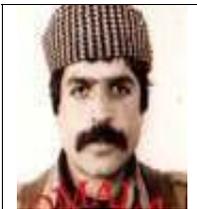
خه سه ره ره شيديان

"عەلى سەباتيان"م بىنى كە ماتۆرسىكلتېكى پى بوو. بە چاوپىكەوتتم خۆشحال بوو، لىم نىك بوو. هەوالى شار و گەرەك وئەو ھاورپىيانەى پرسى كە دەمان ناسىن. منىش زۆر ئاگادارنەبووم. خەرىكى قسەكردن بووین كە "بېھروز شادى موقەدەم"مان بىنى. ئەویش شوپىنى ژيانى خۆى بەجى ھىشتىبوو وە خۆى گەياندبوو ئەوئى. ئەویش لىمان نىك بوو. دواى ھەندى پرس و جۆ بۆم دەرکەوت كە ھاورپى نىكەكانى بېھروز واتە "قەرھاد ئەمانەتى" (سەلاح) كە دواتر لە شەر لەگەل حدكا شەھىد بوو. ھەرودھا "عبدالله ھوشياريان" (كە دواتر لە بومبارانى كىمىيى ئوردووكاى كۆمەلە لە "بۆتى" كوردستانى ئىراقدا لەگەل ژمارەيەكى زۆرلە پىشمەرگەكانى كۆمە لە گيانيان لە دەست دا)، رۆژى پىشترشاريان بەجى ھىشتىبوو.

داوام كرد لە عەلى كە سەرنجىكى ئەم لاوئەولا بدا بۆ دۆزىنەوھى رىگای دەرزابوون لە شار. بە خىراىى بە مۆتورەكە بەرەۆ جادەى "حەسەن ئاوا" رىكەوت بۆ دۆزىنەوھى رىگای دەرزابوون. پاش چەند دەققە گەرايەوھو ووتى كە رىگای حەسەن ئاوا ھىشتا ئاوەلايە و دەتوانىن بى كىشە لەوئوھ دەرزابىن. مالاوايىم لە بېھرووزكرد و لەگەل عەلى سواری مۆتورەكە بووین ولە رىگای شەقامى حەسەن ئاواوھ بەرەو "كىلانە" كەوتىنە رى. گوندى "حەسەن ئاوا"مان بەجى ھىشت و رىگای "مەربزان"مان گرتە بەرو لە ملەى "دۆلى ھەبىبە ر" تىپەرىن. نىكى نىوھرۆ گەھىشتىنە گوندى "مە ربزان". بە عەلىم گوت: تۆ ئەتوانى بگەرىتەوھ. پى چەقاند كە دەتوانى بگەيەننە ھەر شوپىنى كە دەمەوئى. بەلام من نەچوومە ژىرى.

بە پى لە كویرە رىپەكەوھ بەرەو "كىلانە" رىكەوتتم. لە نىو دارەكانى دەشتى "مەربزان"وھ تىپەرىبووم وگەھىشتە دەشتى "كىلانە". رووم كرده كەوئىل (خانەباغ)ى يەكئى لە ئاشناكانم. چارەكە سەعاتىكى خاياند تا گەھىشتە لاىان. بە سەرسوورمانەوھ لىيان روانىم. بە لاىانەوھ سەرىبوو كە من لەوى دەبىن. پىمگوتن: بەرەو "دادانە" دەچم. بەلام حەزم كرد لە پىشا سەردانى ھاورپىيانى "كىلانە" بكەم.

لەوئى بووم دەرکەوت كە "ئەشرف رەھىمى" لە گوندى "مەلكشان"وھ ھاتووتە ئەوئى. پىشتر "ئەشرف"م لە ھەندى كۆبوونەوھدا دىبوو. دواى نان خواردنى نىوھرۆ، دەسمان كرد بە قسە كردن. ئەوئى ئاگادارى وەزعى ھاورپىيانى ناوچەكە نەبوو. لەگەل ئەو گەنجانەى كە لە كەپرەكەدا بوون ھەندى پرس ورامان كرد.

ئەشرف رەھىمى

سەرقالى قسەكردن بووین كە دىمان "حەسەن رەھىمى" (دواتر لە درىژەى شەرى ۲۴ رۆژەى سنە دژ بە ھىزە سەركوتكەرەكانى رژىمى ئىسلامى گيانى لە دەست دا)، كە يەكئى لە لاىەنگرانى كۆمەلە و مامۆستای گوندى "تەختە" بوو، لەگەل يەكئى لە زەحمەتكىشانى گوندى "تەكە" بە ناوى حەمە حەسەن لە شارەوھ ھاتبوون و بەرەو "كىلانە" دەچوون.

حەسەن رەھىمى وھمە حەسەن گوتيان كە شەوى پىشترلە كەژەكانى "ئاوئەردا" بە سەريان بردووه و بە با شیان زانىووھ لە نىوشاردا نەمىننەوھ و بە نىازبوون برۆن بۆ گوندى "تەختە". تۆزى

لای ئیمه مانهوه و پاش چای خواردن مالواییان کرد و ریگای" کیلاننه" یان گرتنه بهر.

حسین رهیمی

وا برپارم دابوو که نزدیکی ئیواره برۆم بۆ"دادانه". ههوا گهرم بوو، له گهه له شرفه چووینه پشت که ویله که وه له سیبهه ری دیواره که دا دهستان کرد به قسه کردن. کاغه زیکمان دۆزیبووه وه و خه ریک بووین له سه ری ره سمی"حه مایل" بکیشین. من باسی ئه و تفهنگه (۱-) که م بۆده کرد که له که سینکم کرپیوو وه خه ریکی کیشانی "حه مایل" ه که ی بووین. پیشینی ئه وه مان ده کرد که ئه گهر دۆخه که ئاوا بچینه پیشه وه، ئه بی له م شوینه که لک وه برگرین. له مانه دا بووین که دهنگی ئوتومبیلک هاته گویمان که به خیرایی دههات. لامان و ابوو که "مینی بووس" ه که ی گوندی"کیلاننه" یه که بۆ بارکردنی میوه و ته ره کال و بردنی بۆشار، ها تووه بۆلای کۆخه کان. هه ربیوه له جیی خۆ نه بزواین و دریزه ماندا به قسه کردن. دهنگی ئوتومبیله که نزدیک و نزیکترده بووه وه. دهنگی ماشینه که په یجوور(کونجاو) ی کردین. بۆ بینینی ئوتومبیله که هه ستاین و چووینه شوینیک که له ویوه جاده که دیار بوو.

پیش بینی وه زعیکی ئه و تۆمان نه ده کرد. بۆچوونه که مان هه له ده رچوو. مینی بووس بوو به لام هی گونده که نه بوو. له فاسله ی ۵۰ تا ۱۰۰ مه تری ئیمه دا رایگرت و ده سته یه ک چه کدار به جل و به رگی "ره ش" وه به خیرایی لئی دابه زین. وای بۆچووم که یه کئ له ده ست و پیونده کانی موفتی زاده به ناوی"حاجی عه بدولعه لی"(۱۷) ئه وانانی هیناوه ته ناوچه که. ئه و کابرا ئیمه ی ده ناسی. کاتی خۆی، واته دوا ی

راپه رین که شاروگونده کانی کوردستان به ده ست خه لکه وه بوو، ئه و کابرایان له نیو مزگه وتی" کیلاننه" دا مو حاکمه کردبوو. وه ک که سیکی خائین به خه لک ناوی ده رکردبوو. به س توانیم بلیم ئه مه کاری حاجی عه بدولعه لی یه و ئیتر رام کرد.

ئه و شوینه ی ئیمه ی لئ بووین هه ندی به رزتر بوو له جاده که و جۆگه ئاوئیکیش به ویدا تیده په ری. به شانی جۆگه ئاوه که دا رامان کرد. چه ن جاریک به دهنگی به رز داوایان لیکردین بوه ستین، به لام ئیمه لیبرابوین که راکه یین. دوا ی"ئیس" دان ده ستیان کرد به ته قه. هه موو ئه وانیه که له نیو مینی بووسه که دا بوون پاسدار بوون و ته قه یان لیده کردین. ئیمه دوور ده که وتینه وه. به ده م راکردنه وه جووتیاریکمان بینی که مناله کانی دابوو په نای خۆی و ببوه سه نگر بۆیان و هاوارودا و بیدادیشی ده کرد. بیستم ده یگوت: خه رمانه که م ده سووتین. ئیمه له جۆگه له که لاماندا و چووینه نیو ئه و دۆله ی که رووی ده کرده گوندی"مه ریزان". ئه شرفه ۵۰ مه تریک له پیش منه وه بوو. ته قریبه ن گه شتبووه کۆتایی دۆله که. منیش به شه که تی وه ناسه سواری به دوا یه وه بووم. له پر هه ستم به ئیش کرد له ده سته ی چه پمدا. ده ستم حه واکه وت و داکه وته وه. هه ستم کرد ده ستم قورس بووه و کونترۆلی له ده سته ی مندا نییه. به ته وای شه که ت ببووم و توانای راکردنم نه مابوو. سه یری شوینه که ی"ئه شرفه" م کرد. له پیچی دۆله که تیه پر ببوو، ئیترله تیره سی ئه واندا نه مابوو. ئه شرفه رزگاری ببوو. سه ره رای نازاری ده ستم، خۆشحال بووم له دوور که وتنه وه ی ئه و. به هه ناسه برکیوه له پی که وتم وله سه ره رز راکشام. ده ستم گهرم بوو ئیشه که ی ته حه موول ده کرا. یه ک دقه ی نه خایاند، یه کئ له

پاسداره‌کان گه‌یشته سهرم. به هه‌راوه‌وریا دهستی کرد به جنیودان: "کمونیستی واولی‌هاتوو". به‌شه‌که‌تییه‌وه ولامم داوه: من مامۆستام. ده‌مویست برۆم بۆ گونده‌که. لوله‌ی تهنه‌که‌ی نایه نیوده‌مم وه‌ه‌ه‌شه‌ی کرد که ده‌مکوژی. چهند جاریک ئه‌و کاره‌ی دووپات کرده‌وه. چهند پاسداری تر لیمان نزیک بوونه وه. ئه‌و به‌رده‌وام بوو له هه‌ه‌شه‌کردن. یه‌کی له هاورپیکانی به‌ری به‌و کاره‌ی گرت. لینیان ده‌پرسیم: کوا هاورپیکه‌ت؟ چی به‌سهرهات؟ کوا چه‌که‌که‌ت؟ خۆیان ده‌یانزانی که ئه‌شرف له دۆله‌که‌ تییه‌ریوه و ده‌ستیان نایگاتی و ده‌شیانزانی که ئیمه چه‌کمان پیینه‌بوو.

دهستی راستیان گرتم. هه‌لیانساندم و به‌ره‌ولای مینی بووسه‌که‌یان بردم. له ریڤا هه‌ه‌شه‌و بی ریزیان ده‌کرد. ئاره‌قیکی زۆره‌ه‌مووله‌شی داگرتبووم. که له ماشینه‌که نزیک بووینه‌وه، هه‌ستم به‌تینوویه‌تی کرد. داوای ئاوم کرد. پاسداریک هاورای کرد: ئاوی نه‌ده‌نی. تۆزی ئاویان له کۆخه‌که هینا. به‌س تۆزی لیوم ته‌رکرد. بری له ئاوه‌که‌یان پژاند به‌ده‌موچاومداو سواری مینی بووسه‌که‌یان کردم. چما ده‌سه‌که‌وتیکی زۆریان گرتی، شانازی و الله اکبریان ده‌کرد. داویان لیکردم له کورسی دواوه دانیشم. کاتی که هه‌موو خربوونه‌وه، ده‌ستیان کرد به‌"الله اکبر" و ئه‌و شوینه‌مان به‌جی هیشته به‌ره‌و "کیلانه". تازه بۆم ده‌رکه‌وت که هه‌موویان جل و به‌رگی یه‌که‌ده‌ستی ره‌شیان له‌به‌ر دایه، که تاسووعا و عاشوورای وه‌بیر ده‌هینامه‌وه که هه‌موو عازیه‌تباران ره‌ش له‌به‌ر ده‌که‌ن.

که مینی بووسه‌که‌ گه‌یشته "کیلانه" سه‌یرده‌که‌م ده‌سته‌یه‌کی زۆر له خه‌لکه‌که له‌به‌ر چایخانه‌که‌دا کۆبوونه‌ته‌وه. "مه‌عرووف"، "حه‌یبه‌لا"، "جه‌لال" و "عه‌باس گه‌ویلی" م هاته‌وه یاد. مالی حه‌یبب له‌ته‌نیشته

چایخانه‌که بوو. مینی بووسه‌که وه‌ستا. خه‌لکه‌که منیان ده‌ناسی به ناباوه‌رییه‌وه به‌نیگا‌کانیان هاوده‌ردییان ده‌رده‌بری. دیسان داوای ئاوم له پاسداره‌کان کرد. ئه‌وانیش داویان له خه‌لک کرد که ئاوی بینن. یه‌که نه‌فه‌ر به‌جامی ئاوه‌وه رووی کرده ماشینه‌که و له په‌نجه‌ره‌ی مینی بووسه‌که‌وه ئاوه‌که‌ی پیدام. ئاوه‌که‌م نا به‌سه‌ره‌وه که پاسداریک ده‌نگی دام. هه‌ندیکم خواردبووه‌وه، که ئاوه‌که‌یان له ده‌ست گرتم. چهن ده‌قه‌یه‌که له‌وی ماینه‌وه و پاشان مینی بووسه‌که به‌ره‌و شاری "سنة" که‌وته ری. به‌نیو گونده‌که‌دا تییه‌ری و گه‌یشته هه‌ورازه‌که بۆته‌وه‌ی گونده‌که به‌جی بیلی. خۆر له ئاوابووندا بوو.

مینی بووسه‌که به‌ره‌و "کانی مشکان" ده‌چوو بیرم که‌وته‌وه که ئه‌و کاغه‌زه‌ی که "حه‌مایل" هه‌که‌مان له‌سه‌ر کیشابوو هه‌روه‌ها چهند به‌یاننامه‌یه‌که له‌گیرفانی پانتۆله‌که‌مدا بوو. ده‌بوو بیانشارمه‌وه. یان سه‌ریان تیا به‌رم. له‌سه‌ر کورسی ئاخری مینی بووسه‌که دانیشتبوووم و کاغه‌زه‌کان له‌گیرفانی لای راستمدا بوون. ده‌ستی راستم خسته‌گیرفانمه‌وه‌وه به‌ربوومه له‌ت و په‌ت کردنیان ولینیان گه‌رام بۆته‌وه‌ی له‌ده‌رفه‌تیکدا له‌نیویان به‌رم. جاده‌که خاکی بوو. هه‌رکاتی به‌سه‌رتاسه (ده‌سه‌ناز) یه‌که‌دا تیده‌په‌ری، هه‌ستم به‌ئازاریکی زۆرله ده‌ستمدا به‌تایبه‌ت له‌شوینی برینه‌که‌دا ده‌کرد. له‌کانی مشکان" که تییه‌رین، ته‌قربیه‌ن تاریکی کردبوو. هه‌ندی له‌و ماشینه‌ه‌ی که له‌شاره‌وه به‌ره‌و "کیلانه" ده‌هاتن، راده‌گیران و بازیدید ده‌کران. ماتۆرسواریک به‌ره‌و کیلانه ده‌چوو، که له‌مینی بووسه‌که نزیک بووه‌وه. که بۆی ده‌رکه‌وت پاسدارن، نه‌وه‌ستا و به

شانی مینی بووسه که دا تئپه ری. پاسداره کان ته قه یان لیکرد (۲۰). به لام نه وه ستا و دهر باز بوو.

ته و او تاریکی کرد بوو که مینی بووسه که گه یشته گوندی "حه سهن ئاوا". ئه و خه لگه ی که له نیو گونده که دا و له سهر ریگای شار بوون، بۆیان دهر که وت که من گیراوم . مینی بووسه که پاش چند ده ققه یه ک وه ستان، که وته وه ری . هه رچه ند ده ققه جار یک هه ندی کاغه زی ورد کراوم له گیران دهر ده هیئاو له په نجه ره ی مینی بووسه که وه دهمدا به دم باوه.

مینی بووسه که گه یشته شاری "سهن". ئاراسته ی رۆشتنه که م گرته ژیر چاوه دی ری. له شه قامی "حه سهن ئاوا" وه به ره و شه قامی "تاج" و له ویوه چوه نیو شه قامی "شه شه می به همن" و به ره و باره گای "گومه له ی داکۆکی له ئازادی و شورش" که وته ری و چوه نیو هه وش ی باره گاکه وه. هه وشه که پر بوو له پاسدار که هه موویان جل و بهرگی ره شیان له به ردا بوو. یه کیکیان داوای لیکردم دابه زم. به دوایدا دابه زیم. منی برده نیو باره گاکه و داوای لیکردم که دانیشم. بهس ناو و شور هتمی پرس ی. له سه رکاغه زی ک نووسی و رۆشت.

تا گه رانه وه ی ئه و هه رکه س له ویوه تئده په ری ته علیقیکی تئده گرتم. یه کیکیان بۆ ئه وه ی ئازارم بدات، له سه رچۆکم دانیشت و دهستی کرد به بی ریزی کردن و جنیودان. یه کی بوو له و لوسکه تارانیا نه. وام نواند که ئیشم زۆره له بهر ئه وه ی له کۆلم بیته وه. لی رده دا بوو که بیرم له وه ده کرده وه که دوو رۆژ پیشتر چ که سانیک له و شوینه دا بوون و له گه ل خه لک چ پیوه ندیه کی دۆستانه یان بوو. وه ک په رده ی

سینه ما هه موو ئه و که سانه هاتنه پیش چاوم که پیشتر له وی دیبوویانم.

پاش نیوسه عات، بی ئه وه ی بیر له هه لبه ستنی برینه که م بکه نه وه، نه فه ری ک به کلا سۆریکه وه هات و داوای لیکردم شوینی که وم. منی برد بۆلای ئوتۆ میلیکی سیمورغ، که پیشتر رایانگرتبوو. که سوار بووین دوو نه فه ر چه کار له دواوه بوون. نگابانی من بوون. شو فی ره که و ئه و که سه ی که منی هیئا بوو له پیشه وه بوون. ئه وانیش چه کار بوون. "کلاسۆره" که شیان پی بوو، که دیار بوو په روه نده (دۆسیه) م بۆ ساز ده که ن. ئوتۆ میلیه که له شه قامی "وه کیل" و "مه ر دوخ" وه به ره و پردی " که مانگه ر" و "ئه سل" که وته ری. کاتی که گه یشتینه پادگان (سه ر بازگه) ی ۲۸ ی سهن. به لگه که یان پیشان داو له دهر گای سه ره کییه وه چووینه ژووره وه. ریگای خهسته خانه یان نه ده زانی. من که چند سال پیشتر له وی سه ر باز بووم، پیمگوتن له کو یوه برۆن. بر دمیانه خهسته خانه که و په روه نده که یان دایه ده ست کار گیرانی خهسته خانه که. به م شیوه یه چۆنییه تی ده سگیر بوونه که م بۆ ئه حسه ن گیرایه وه.

ئستا شه وی دووه م بوو که له و ژووره دا له گه ل ئه حسه ن پیکه وه بووین. چاره نووسیکی نادیار چاوه ری ده کردین و ئیمکانی هیچ چه شنه جو له یه ک نه بوو. خهسته خانه که به ته وای میلیتاریزه کرابوو. ئه و چند رۆژه ش که ئه حسه ن له وی بوو، پی ده چوو هیچ که س ئاگای له و نه بوو. هه رچۆنیک بوو ئه و شه وه ش گوزه را.

به شی ۳

گوپزانه وه له پادگانێ سنه

ههروهك رۆژی پێشتر، به دهنگ وههراي خزمهتكارهكان وهخه بهر هاتين. دواي خواردنی نانی بهیانی، چهند كهسیك به جل و بهرگی شهخسی (سویل) هوه هاتنه ژووره و داویان لیکردین له گهلیان برۆین. ئهحسهن نهیده توانی برۆا. برانکاریکیان هینا و ئهویان خسته سهری. داویان له منیش کرد که له گهلیان برۆم. له کاتی تیپه ربوون له سالۆنه که دهستهیه کی ترمان بینی که ئهوانیش جل و بهرگی شهخسیان له بهردا بوو، چاوه پێی ئیمه یان دهکرد. ئهوانیش له گهلمان که وتن تا له خهسته خانه که چووینه دهروه. کاتی له ده رگای خهسته خانه که چووینه ده ر، بینیمان که ئوتومبیلیکی سیمورگی سپی و ئامبولانسیکی عهسکه ری له وێ راگیرا و ن. ئامبولانسه که هینمای (مانگی سوور) ی پێوه بوو. ئهحسه نیان به برانکاره که وه برده نیو ئامبولانسه که و داویان له من کرد له پال ئه ودا دانیشم. چهن چه کداریک که جل و بهرگی ئاساییان له بهردا بوو، له به شی دواوه ی ئامبولانسه که له گه ل ئیمه بوون. ترسیک له نیوچاویاندا بوو، حاله تیکی "عه سه بی" یان بوو. ئامبولانسه که که و ته رێ. له بهر خهسته خانه که وه تا پێش ده رگای پادگانه که، ئامبولانسه که چهند جاریک کوژایه وه. دیار بوو سازنییه. ئوتومبیله سیمورغه که به دوامانه وه بوو. شوفی پری ئامبولانسه که جل و بهرگی عهسکه ری له بهردا بوو. نه شمانده زانی وه زعی کهسانی ناو سیمورغه که چۆنه. ئامبولانسه که چهند ساتیک وهستا.

له ده رگای پادگان چووینه ده ر، سه د مه تریک دوور نه که و تبووینه وه که ئامبولانسه که وهستا. دیار بوو که له کار که و تووه. یه کی له وانه ی که له سیمورغه که دا بوو و بهرپرسی دهسته که بوو، به حاله تیکی ترساوه وه ده رگای ئامبولانسه که ی کرده وه و داوی لیکردین دابه زین. ئهحسه نیان هینایه خواره وه و منیش دابه زیم. سه یرئه که م چهند که سیک له وانه ی که له نیو سیمورغه که دا بوون پێشتر دابه زیون و به ره و ناوشار سه نگه ریان گرتوه و ئه وانی تر به ترس وله رزه وه به ده وری ئامبولانسه که دا دین و ده چن. بیسیم) بیته ل) هکانیان پیکردبوو و دهنگ وهه رایان لیره وله وێ ده هاته گوێ. پاش چهند دققه سیمورگیکی ترپه له پاسدارهات و ئیمه یان خسته ناوی. ئهحسه ن جیگای راکشانی نه بوو، قاچه پیکراوه که ی که له گه چ گیرابوو، هه روا راکیشا. وه زعه که زۆر نا ئاسایی ده هاته پێش چاو. من بیرم له وساته ی ده کرده وه، که شو ر شگی رانی شار فریامان ده که ون و رزگارمان ده که ن. له و چهند دققه دا که ئامبولانسه که په کی که و تبوو، پاسداره کان زۆر ده ترسان. ترس له هه ل س و که وت و رهنگه په ریووه که یان ده باری. پیده چوو که وایان ده زانی ئیستا نه تاویکی تره یرش ده کریته سه ریان.

له وکاته دا سیمورگیکی تریش گه یشت. له وتووێژیان به بیسیم، دیاربوو که له گه ل ئه وانه ی که له نیو ئوتومبیله کانی تردا بوون، پێوه ندییان هه یه. پاش توژی مونا قشه، ریگای شه قامی " مه ردوخ" یان هه ل بژارد.

من و ئهحسه ن هه موو قسه کانمان ده بیست. ئه وان له گه ره کی "ئاغه زه مان" که گه ره کیکی نیوشاری سنه بوو، ده ترسان. یه کیکیان

که به بیسیمه که قسه‌ی ده‌کرد، نارہزایی خوئی له‌گه‌ل تپه‌ر بوون به نیوهراستی شارددا دهربری.

من له لای چهپ وئه‌حسن له لای راستی به‌شی دواوه‌وی سیمورغه‌که‌دا بووین، به نیگاکانمان پیشانمانده‌دا که له ترس وله‌ریزان له‌زهد به‌بین وه‌ستی خویمان به نیگا، دهرده‌بری. ترسه‌که‌یانمان به نیشانه‌ی زه‌بوونیان ده‌زانی. ئوتومبیله‌کان ببوونه سئ دانه. تا ئاخیرین ساتی پیش ریکه‌وتن، ئه‌وانه‌ی که به‌ره‌و نیوشارسه‌نگه‌ریان گرتبوو، هه‌روا را کشا بوون. هه‌رکه ویستمان ریکه‌وین، ئه‌وانیش هاتن وسواربوون. سئ سیمورغ به‌دوای یه‌کدا به‌ره‌و نیوشار که‌وتنه ری. ئه‌و سیمورغه‌ی که ئیمه‌ی تیدا بووین له نیوان دوانه‌که‌ی تردا بوو.

به‌شی دواوه‌ی ئه‌و سیمورغه‌ی که ئیمه‌ی تیدا بووین، ته‌نگه‌به‌ر بوو، هه‌رکاتیک به سهر تاسه (ده‌سه‌ناز) یه‌کدا تیده‌په‌ری، شوینه‌واری ئازار له رووی ئه‌حسه‌ندا به‌دی ده‌کرا.

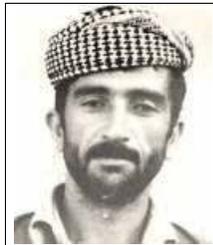
فه‌خره ره‌مه‌تی (نه‌هره)

گه‌یشتینه سه‌ره تای شه‌قامی " شاپوور" و گه‌ره‌کی "ئه‌سل چوار". له‌و سه‌رده‌مه‌دا زۆربه‌ی دانیش‌توانی ئه‌و گه‌ره‌که پیکه‌اتبوو له‌خه‌لکی گونده‌کانی ده‌ورپشتی شار. به‌تایبه‌ت خه‌لکی "نه‌هره"، "گه‌رماش" و "ئوسی ئاوا" که باریان کردبوو بۆ شار.

که له لیژی شه‌قامه‌که تپه‌رین، " شوکرالله "ی می‌ردی پوورزاکه‌مم بینی که له‌مبه‌ر شه‌قامه‌که، ده‌په‌رییه‌وه بۆ ئه‌وبه‌ر. که منی له نیو ماشینه‌که‌دا بینی، سه‌ری سوورماو به‌دوای ماشینه‌که‌دا ئه‌یروانی.

که له ئوستانداری نزیک بووینه‌وه، " فه‌خره‌دین ره‌حه‌تی" (۲۱) خالۆزام بینی که به پیکاپ (وانیت، تاکسی بار) یکه‌وه له پردی " که‌مانگه‌ر" هه‌به‌ره‌و " ئه‌سل چوار" ده‌چوو.

ئه‌و دیبووی که سئ سیمورغ پرله چه‌کدار له‌ئه‌سل چوار" هه‌به‌ره‌و ناوشار ده‌چن، هه‌روه‌ها " شوکرالله "ی دیبوو ئه‌ویش پیی وتبوو که منی له نیو سیمورغه‌که‌دا دیوه، ئه‌مه‌ به‌و معنایه‌که منیان له پادگانه‌وه راگۆیزاوه. " فه‌خره " خیرا ده‌وری دابوو هه‌وکه‌وتبووه شوین ئه‌و ماشینه‌ی که ئیمه‌یان ده‌برد. له سه‌ر پردی " که‌مانگه‌ر"، له به‌رده‌م چایخانه‌ی گه‌ره‌که‌که‌دا، ده‌سته‌یه‌ک خه‌لک وه‌ستا بوون، فه‌خره له‌وانی پرسیبو که سیمورغه‌کان له‌کویوه رۆشتوون. ئه‌وانیش پییان وتبوو. هه‌ربۆیه ریگای " شه‌قامی مه‌ردووخ" ی گرتبووه پیش.

فه‌خره ره‌حه‌تی

هه‌روه‌ها که پیشتر روونم کرده‌وه که سانی نیو دوو ئوتومبیله‌که‌ی تر به بیسیم له‌گه‌ل چه‌کدارانی نیو سیمورغه‌که‌ی ئیمه پیوه‌ندیان هه‌بوو، ئیمه قسه‌کانیانمان ده‌بیست. ریگاکه ئاوا ده‌سنیشان کرابوو. شه‌قامی مه‌ردووخ، " وه‌کیل"، مه‌یانی " ئیقبال" و سه‌ره‌تای " شه‌شه‌می به‌همه‌ن". لی‌رده‌دا بوو که به بیسیم گوتیان که تاکسی باریک به‌شوینیا نه‌وه‌یه.

قەرەبالبغییه که به چه شنی بوو که پیده چوو، ئه و شوینه بووبی به جیگایه که له ویوه هیژ به ری کهن بو شوینی دیکه، وله گه رانه وه دا له وی بحه سینته وه.

نهیوب نه به وی

نزیکه ی چاره که سه عاتی له نیو سه یاره که دا ماینه وه. له و کاته دا بیرم له و که سانه ده کرده وه، که پیشتر له و شوینه دا خهریکی چالاک بوون، به لام بو داکوکی له ئازادی ومافی خه لک. واته که سانی که سه ربه رهوتی سیاسی جو ربه جو ر بوون. به لام یه کیان گرتبوو وه لیبرابوون که خه باتی خه لک ریبه ری بکه ن. که سانی وه ک "سدیق که مانگهر"، "ناسیح مه ردوخ"، "مزه فهر محه مه دی"، "جه میل مه ردوخ"، "شوعه یب زه که ریایی" و نه یوب نه به وی" و ...

ههروه ها بیرم له وه ده کرده وه که چو ن "جه معییه ت" له به رانه ر داروده سته ی "موفتی زاده" دا، که ده یانویست هیرش بکه نه

سه دیق که مانگهر و خانه واده

سه ر "جه معییه ت" سه نگه ری گرتبوو، که بووه هوی ئه وه که گه نجه کانی شار دژبه موفتی زاده ییه کان بوه ستن.

وای بوچووم که ئه وه "فه خره ی نه وه ره" یه. به و شیوه ی که من ئه وم ده ناسی، ده مزانی که شوینمان که وتوو به ئه وه ی بزانی بوکۆیم ده بن. که له "شاره بانی" (مه لبه ندی پولیس) نزیک بووینه وه، ترسه که یان زیاتر بوو. له بیسیمه که دا ده یانگوت که هیشتا پیکا په که هه ر به شوینیانه وه یه. من و ئه حسه ن پیکا په که مان نه ده بینی، له به ره ئه وه ی که سیمورغه که ی ئیمه له نیوان ئه و دوانه ی تردا بوو. له سی ریانی "شه ریف ئاوا" دا گوتیان که پیکا په که هیواشی کردوو ده ته وه و وه ستاوه. رویشته که مان تا "باشگای ژاندارمری" (یانه ی ژهندرمه کان) ی پیشوو، که دوای راپه رین ببوو به باره گای "کۆمه له ی داکوکی له ئازادی و شو رش"، دریزه ی هه بوو. ئه م شوینه دوای فه رمانی هیرشی خومه ینی بو سهر سنه، له لایه ن "به رگ ره شان" وه داگیرکرا بوو.

پاش لادان به لای چه پدا وچوونه ژووره وه بو نیو حه وش یی باره گاکه، رایانگه یاند که پیکا په که گه راوه ته وه. به روونی ده مزانی که فه خره ده ست هه لئاگرئ. (دواتر، فه خره بو ی گیرامه وه که چوو ته "شه قامی تاج" و دیسان گه راوه ته وه و چاوه ری کردوو که ئاکام ده بیته چی و به چوونه ژووره وه ی ئوتومیله کان بو نیو باره گا تازه که ی "به رگ ره شان"، دلنیا بووه که من له ویم.)

کاتی که چووینه نیو حه وشه که، چه کداریکی زورمان بینی که جل و به رگی ره شیان له به ردا بوو. ده سته ده سته له ده ور به ری حه وزه که وه ستا بوون و قسه یان ده کرد. ده سته یه کیش راکشابوون. ئه مانه هه ر ئه و تا قمه بوون که چه ند روژ پیشتر ته قه یان له من و "ئه شره ف" کرد بوو.

به شی ۴

فرگه ی سنه

سه یاره که له حهوشی "جه معیبهت" چوه دهره وه. ریگای رژیشتنه کهم له زیهنمدا دایه بهر چاوه دیری. به لای چهپدا لایدا، دیاربوو به ره و جاده ی کرماشان دهره و. پاش چهن دققه یهک له شوینیکا وهستا. دهنگ وهه رایه کی زور دهاته گوی. داوایان لیکردم دهره که له سهر چاوم لابه رم. لام برد. له بازگه ی پولیسی ریگا (مرووری) سنه دا بووین که زورله فرگه وه دور نه بوو. ئه ویش به ته وای له دوخیکی نیزامی (عهسکه ری) دا بوو. سه یاره یه کی زور بهریان پیگیرابوو که پیشکیرین. ئه و مه ئموورانه ی که ئیمه یان دهگواسته وه، له گه ل پاسدارانی ناو بازگه که هندی دووان و پاشان به ره و فرگه ریکه وتن.

له پارکینگی فرگه که دا له سه یاره که دابه زیم وله گه ل یه کی له پاسداره کان رژیستم. چهن که سنیک برانکارکیان هینا و ئه حسه نیان له سه ر پالخت و به ره و بینا که یان هینا. که له دهرگاکه چووینه ژوره وه، داوایان لیکردم له ریزیک پله (قادرمه) سه رکه وم. بردمیانه ژوریکی ته قریبه ن ۲ له ۳ متر. سه رخستنی ئه حسه ن ئاسان نه بوو. مه ودا که ته سک وباریک بوو. ههر جوریک بوو هینایانه سه ر. دواتر ئه حسه ن گوتی: "پاسداره کان چونه ژیر بالم وبه پله کاندایا سه ریان خستم". ئه و ژوره یه کی له ژوره کانی بورجی فرگه که بوو. هیچ که ره سه یه کی حه وانه وه ی تیدا نه بوو. چهن د پته و (به تانی) ی عهسکه رییان هینا و ژوره که یان پی فهرش کرد. ئه حسه نیان له لای سه ره وه ی ژوره که له سه ر پته و یه ک راکیشا. چهن د پته و یه کیش

یان به ریکردنی گرووی پی پزشکی له لایه ن "جه معیبهت" وه بو یارمه تی گه لی تورکمه ن سه حرا و وه رگه رانی مینی بووسه که وکوژرانی ۹ کهس له پیاوان و شیره ژنانی که بوهاو پستی له گه ل هاوچاره نووسانیان چوو بوون. خوبه ختکردنی ئه و که سانه، هیمای هاوچاره نووس بوونی گه لانیکه که لیبراون بو دهسته به رکردنی مافی خوراویان، خه بات بکه ن.

یان ریخستنی ریپوانه میژووییه که به ره و مه ریوان، بو پشتیوانی له خه لکی تیکوشه ری ئه و شاره و ناره زایی دهر برین (اعتراض) سه باره ت به گرتنی دهسته یه ک له خه باتگیرانی شاری سنه.

ئه مانه و دهیان بیره وه ری تروه ک په رده ی سینه ما به بهرچاومدا تیده په رین، که ئامازه بوون بو پیشاندانی ئیراده ی مرؤفگه لیکی شوړشگیر و هیزی گه ل بو وه دی هینانی ئه و خواستانه.

له م بیرانه دا بووم که یه کی له پاسداره کان گه رایه وه وه هندی کاغزه و لۆکه و دوو دهره ی پی بوو. گوتی دهیه وئ چاومان بهسته ی. لۆکه ی له سه ر چاومان داناو به دهره بهسته ی. پاش ماوه یه کی کورت سه یاره که که و ته ری. نه مده زانی بو چاویان بهستین. به لام لام و ابوو به و کاره دهیانه وئ به ریمانکه ن بو مهیدانی تیر.

له چه په وه بو راست ۱. ناسیح مهردووخ

۲. محمهد که مانی ۳. پهرویز شافی

بوونه سه‌رین بۆی و په‌توویه‌کیشی نایه ژیر قاچی. نگابانیکیان لامان دانا. به له‌به‌رچاو گرتنی وه‌زعی شیرزی قاچی نه‌حسن، هه‌ستم کرد که جامانه‌که‌م (که ده‌ستیمان پی هه‌لبه‌ستبوو)، زیا تر بو ئه‌و پیوسته. (له‌و ویتانه‌دا که له‌ دیمه‌نی ئیعدام کردنه‌کان گیراون، ده‌بینزی که نه‌حسنیان له‌سه‌ر برانکاره‌که پال‌خستوو و به‌ جامانه‌که چاویان به‌ستوو).)

که له‌گه‌ل نه‌حسن ته‌نیا که‌وتین، مه‌ودای قسه‌کردنمان بو ره‌خسا. پاش تاویک یه‌کێ له‌ پیاوانی رژیم که کورد بوو (عه‌به‌ی یاره) و منی ده‌ناسی و ناشنای خالم بوو، هاته لام وگوتی: "هه‌موو نه‌ندامانی بنه‌ماله‌ت له‌ ده‌روه‌ی فرگه‌که‌دا کۆ بوونه‌ته‌وه و داویان لی‌کردووم که قسه‌ت له‌گه‌ل بکه‌م". عه‌به‌ی یاره هیچی له‌ ده‌ست نه‌ده‌هات و منیش متمانه‌م پی نه‌بوو. هیچ په‌یامیکم به‌ودا نه‌نارد. به‌جی هیشتین. بۆم ده‌رکه‌وت که فه‌خره‌ توانیویه‌تی شوینمان هه‌ل‌کاو بۆی ده‌رکه‌وتوو که هینراوینه‌ته‌ فرگه‌. پاش تۆزیک هه‌ول‌مدا وه‌زعییه‌تی شوینه‌که تاوتۆی بکه‌م. ژوو‌ره‌که‌ نزیک بوو له‌ ژوو‌ری کونترۆلی فرگه‌که‌و له‌ قاتی دووه‌مدا بوو. له‌ویوه‌ به‌شیک له‌ باندی فرگه‌که‌ ده‌بینرا.

من پیشتتر باسی چۆنییه‌تی ده‌سگیربوونه‌که‌ی خۆم بو نه‌حسن کردبوو، کاتی نه‌وه‌ بوو که نه‌ویش باسی ده‌سگیربوونی خۆی بکا. هه‌ربۆیه‌ پرسیارم لی‌کرد. نه‌ویش کاره‌ساته‌که‌ی (نه‌ونده‌ی له‌ بیرم بی و زیهنم یارمه‌تیم بدا) ئاوا گیرایه‌وه.

"ئیمه له‌ تاران ده‌ژیاين. هه‌موو نه‌ندامانی بنه‌ماله‌که‌مان ئیستاش له‌وین. پاش نه‌وه‌ی له‌ سنه‌ کۆچمان کرد، له‌ تاران درێژه‌مدا به‌

خویندن و پاش وه‌رگرتنی دیپلۆم (ته‌واوکردنی نه‌عدادی)، له‌ زانستگای پولی تیکنیک وه‌رگیرام. له‌وی له‌گه‌ل چه‌ند نه‌ندامیکی (چریکه‌ فیداییه‌کانی خه‌لکی ئیران) ناشنا بووم. نه‌و ناشناییه‌ بووه‌ هۆی نه‌وه‌ که دوا‌ی راپه‌رین (انقلاب) بچمه‌ نیو ته‌شکیلات (ته‌نزیمات)ی نه‌وانه‌وه. له‌ به‌ر نه‌وه‌ی کورد بووم، بو چالاکی کردن ناردمیانه‌وه‌ بو کوردستان و له‌گه‌ل (چریکه‌ فیداییه‌کانی خه‌لکی ئیران) لقی کوردستان، ده‌ستم کرد به‌ چالاکی.

ده‌ره‌به‌گه‌کانی ناوچه‌ی خو‌رخو‌ره‌ی سه‌قز، که که‌وتوو ته‌ نیوان سه‌قزو دیوانده‌ره‌، چه‌کیان هه‌ل‌گرتبوو که پیش به‌ داگیرکردن و به‌شکردنی زه‌وییه‌کانیان بگرن و نه‌و زه‌وییانه‌ش که پیشتتر دابه‌ش کرابوون وه‌ربرگنه‌وه. ئیمه‌ش له‌لایه‌ن سازمانه‌کانه‌وه‌ بو داکۆکی کردن له‌ جوتیاره‌کان به‌شداریمان کرد له‌ شه‌ر دژی ده‌ره‌به‌گه‌کان. له‌و شه‌ره‌دا هیزه‌کانی یه‌کییه‌تی جوتیارانی مه‌ریوان، دیوانده‌ره‌، جه‌معییه‌تی شاره‌کانی سه‌قزو بو‌کان و کۆمه‌له‌ی یه‌کسانی و ئیمه‌ به‌شداربووین. له‌و شه‌ره‌دا چه‌ند که‌س له‌ ده‌ره‌به‌گه‌کان کۆژران و نه‌وانی تر رایان کرد. هه‌روه‌ها له‌و شه‌ره‌دا "یه‌حیا خاتوونی" سه‌ربه‌ کۆمه‌له‌ی زه‌حمه‌تکیشانی کوردستانی ئیران (کۆمه‌له‌) (۲۴) و "سه‌ید ره‌شید" سه‌ربه‌ کۆمه‌له‌ی یه‌کسانی و پیشمه‌رگه‌یه‌کی یه‌کییه‌تی نیشتمانی کوردستانی ئیراق شه‌هید بوون.

چه‌ند رۆژیک دوا‌ی شه‌ره‌که‌ من و جه‌میل یه‌خه‌چالی و شه‌هریاری برام، که دانشجوو (خویندکار)ی سال سینی پزشکیه‌ و بو سه‌ردانی من هاتبوو بو کوردستان، هه‌روه‌ها که‌سیکی تر، که خه‌لکی کرمانشان بوو، له‌نیو سه‌یاره‌یه‌کی سازمانی چریکه‌ فیداییه‌کاندا بووین وله‌ مه‌ریوانه‌و بۆسنه‌ ده‌هاتین. هه‌ندی چه‌ک وچۆل و به‌لگه‌مان له‌

نیوسه یاره که دا شار دبووه وه. له بازگه ی "قه ته وهن" (پاسگاه ژاندارمری ریگای سنه- مریوان) به چهک و به لگه کانی نیوسه یاره که یان زانی و نیمه یان، وهک که سانی دژبه رژیم، ده سته سهر کرد. کوره کرماشانییه که خیرا دهستی کرد به راکردن و توانی خوئی دهر بازبکا. پاسداره کان دواي راکردنی هاوریکه مان خوئیان زیاتر کؤکرده وه و نیمه یان گواسته وه بو ژووریک که له زیندان نه ده چوو. پیده چوو ماوه یه کی کورت له وئی ده بین. پیشتر که سیکی تریان گرتبوو، که دواي ماوه یه کی کورت بانگیان کرد و بردیان. زوربه ی چه کدارانی نه و بازگه یه جاشی خوئی (بومی) بوون. له وهه لومه رجه دا مه ترسییه کی گوره چاوه ریی ده کردین، چونکه چهک و چوله که یان لیگرتبووین. ده بوو مشووریک بخوین چونکه له زووترین کاتدا نیمه یان ده دایه ده ست سپای پاسدارانی سنه.

هه رسیکمان بیرو رمان کرد و بریارماندا راکه یان. له کاتی گواسته وه ماندا رمان کرد. له بازگه که وه، که به سهر ته پؤلکه یه که وه بوو، به ره و که ندالیک، که له بازگه که وه نزیک بوو، رمان کردو خویمان گه یانده نه وئی. نگابانه کان ته قه یان لیگردین که به رنه که وتین و به رده وام رمان ده کرد. له شوینیکا که نداله که ده بووه دوو به ش، له ویدا له پر فیشه کی که به رانم که وت. ئیتر نه متوانی راکه م. چه ند ههنگاو یک به دواي هاوریکانمدا، که هیشتا ناگاداری پیکرانی من نه بوون، خویم کیش کرد. نه وانه ی شوینمان که وتبوون، له دووره وه ته قه یان لیده کردین. جه میل و شه هریار بویمان ده رکه وت که من دواکه وتم. خیرا گه رانه وه وهه ولیاندا له گه ل خوئیان بمبه ن.

فیشه که که بهر ئیسقانی رانم که وتبوو. نه مده توانی قاچ له سهر زهوی دانیم. جه میل و شه هریار چوونه ژیربالم وهه ولیاندا که له گه ل

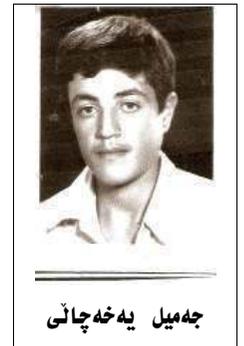
خوئیان بمبه ن. ریگای که نداله که یان گؤری له بهر نه وهی هه ورازو نشیوی زوربوو، ماندووی ده کردن. جگه له وهش، پاسدار و جاشه کان که نداله که یان دابووه به رده سترپژ. توژی دوور که وتینه وه، گه یشتینه شوینی که داریکی زوری لیوو، له نیوه راستی داره کاندایا پارچه زهوییه کی ساف هه بوو. له و زهوییه دا باخه (باقه) شه وهری دووراویان دانابوو که وشک بیتته وه. کابرایه ک له وئی خه ریکی کارکردن بوو، داوامان لیگرد که من هه شاربدا. کابرا له ته قه که ترسابوو، له یارمه تی دانمان به گومان بوو. جاش و پاسداره کان نزیک ببوونه وه. چه ندین جارداوام کرد له جه میل و شه هریار که به جیم بیلن و دهر بازین، به لام قه بوولیان نه کرد. له بهر نه وهی که هیزیان نه مابوو، جاش و پاسداره کانیش نزیک ببوونه وه، بریارماندا له ژیرباخه گیاکاندا بمشارنه وه. دواي شارنده وهی من، خوئیان له نیوداره کاندایا هه شارداو دامیانه ژیرچاوه دیری که بزنان چیم به سهر دی.

جاشه کان گه یشتنه شوینه که. یه کیکیان هه رله دووره وه بانگی کرد له خاوه ن مه زراکه و داواي کرد خوئی دهرخا. دیاربوو کابرا له ترسا خوئی شار دبووه وه. ناخری ده رکه وت و چوه پیشه وه. هاوریکانم نه و دیمه نه یان ده بیینی، به لام قسه کانیا ن نه ده بیست. دواي قسه کردن له گه ل کابرای خاوه ن مه زرا، که وتنه پشکنین. داوايان لیمانده کرد خوئده یان به ده سته وه وهیچ ترسیکیان نه بوو. چونکه دلنیا بوون که نیمه چه کمان نییه. من چرکه م نه ده کرد. گهرمای ژیرتایه گیاکه تهنگی پیه له چنیبووم. ئیش و نازاری قاچیشم سهرباری گشتی. جاشه کان به ربوونه ژیروژوورکردنی تایه گیاکان تا گه یشتنه سهر نه و تایه ی که منی له ژیردا بووم.

گیاکه یان لادا و منیان دهرهیتا. شههریار و جه میل که ئەمه یان بینی، واته که بۆیان دهرکهوت من دیل کرام، له حهشاره که هاتنه دهر و خۆیان به دهسته وه دا. ئەوان ده یانتوانی راکه ن و خۆیان دهر بازکه ن. به لām و ایان نه کرد. ئاشکرا بوو که حه زیان نه ده کرد من به جی بیلن. ئەوانیان قۆلبه ست کرد و هینامانیانه وه بۆ بازگه که و ده سه به جی گۆیزامانیانه وه بۆ سنه. منیان بۆ تیمار کردنی برینه که م برد بۆ پادگان. ئیستا نازانم هاوړیکانم له کوین و ویزدانم ئازارم دهدات.

هه ندی دلدانه وم کرد و گوتم: به هه رحال ئەم وه زعه پیش هاتووه. خۆت ئازارمه ده. تازه کارله کار ترازاوه. ئەهسه ن به وقسانه نه ده حوايه وه. دلای تهنگ بوو. ریزی دهنه له وهی که هاوړیکانی له پیناوی ئەودا خۆیان به خت کردووه و خۆی به تاوانبار ده زانی. له م قسانه دا بووین که جه میل و شههریاریان هینایه لامان.

هه رگیز ئەو دیمه نه فه رامۆش ناکه م (ئیسیتاش دواي ۲۹ سال جار و بار ئەو دیمه نه له پیش چاومدا زیندوو ده بیته وه). هه ر دوو برا که و جه میل یه کتریان له ئامیزگرت. ناوبه ناو چاویان ده بریبه نیوچاوانی یه کترو دیسان یه کتریان له ئامیزده گرتوه و یه کتریان راده مووسی. پیده چوو بر وایان نه ده کرد که جاریکی تر یه کتر ببینه وه و ئەو دیداره شتیکی چاوه روان

جه میل یه خه چالی

نه کراو بوو.

ئەوان منیان نه ده ناسییه وه. جه میل یه خه چالی خه لکی سنه بوو. به لām من له نزیکه وه نه مده ناسی. ئەهسه ن منی پینان ناساند و به

لیدوان له بارودۆخی ئەو سه رده مه، زیاتر لیک نزیک بووینه وه و سه ره به ستانه باسی شته کانمان ده کردو پیوه ندییه کی نزیکمان لا دروست بوو. باسی رابردوو و بیره وه ریبیه کانی سه رده می منالیمان ده کرد. شههریار ورده ورده شته کانی وه بیره دهاته وه. جه میل و شههریار له وهی که جاریکی تر ئەهسه نیان دۆزیبوه وه زۆرخۆش حال بوون. باسی چۆنییه تی ده ستبه سه ربوون و گواسته نه وه یان بۆ زیندانی ژاندارمری سنه ده کرد. له وچه ند رۆژدا جه میل توانی بووی له ریگای که سیکه وه، ئەندامانی بنه ماله که ی ببینی. کهس و کاری هه ولای زۆریان دا بوو رزگاری بکه ن، به لām نه کرابوو.

له وکاته دا هه ندی کاغه زیان بۆ هیناین و داویان لیکردین که به سه رهاتی خۆمان و چۆنییه تی ده ستبه سه ر بوونمان بنووسین. ئەوان خه ریکی نووسین بوون و منیش که په روه نده که م پیوه ندی به وانه وه نه بوو، به جیا به سه رهاتی خۆم نووسی و پیمانان.

شههریار ناھید

پاش ئەوهی که جه میل و شههریاریان هینایه لای ئیمه، پاسداریکی گه نچ که تۆزی ریشی هینشتبووه وه و جل و به رگی پاسداری له به ردا بوو، جار و بار دههات و مونا قشه ی له گه ل ده کردین. ده یگوت: باشه کورد چی دهوی؟ کورد تجزیه طلب (جیایی خوازان). دژی شوړشن! ده یانه وی له ئیران جیا ببه وه و ده وله تی سه ره به خۆی خۆیان پیک بینن. ئەو بیژی پی ده کردین و شتی ناشیرینی به کچانی کورد ده گوت. ئیمه ش له به رانه ریدا ده وه ستاین و اعترازمان ده کرد به جینۆدانه کانی و ده مانگوت ئەگه ر قسه یه کی هه یه باشتروایه وه ک به چکه ی بنیاده م باسی بکا و ده که وتینه مونا قشه له گه لی.

له بهرانبه رقصه كانيدا، به پي پي بوجووني ئه و كاته مان له خهباتي گهلي كورد بۆگه يشتن به مافه رهواكاني، داكوكيمان ده كرد. ده مه ته قيقان هه رجاره و نيو سه عاتيكي ده خاياند. قسه كاني ئه و مان به رپه رچ ده دا يه وه و ده ليل و به لگه مان ده هيتايه وه. ئيمه ئاگامان له مه به ستي ئه و پاسداره نه بوو. به لام دواتر واته له كاتي به ناو مو حاكمه كه دا كه له لايه ن خه لخاللي جه لاده وه ده كرا، بۆمان ده ركه وت كه ئه و باس و مونا قشه له په روه نده كانماندا نوو سراوه و له سه رمان كه وتوو ه.

ئو رۆژه مان وه كووه موو زندانيه كي تر به قسه كردن له بابته وشتي جۆربه جۆر برده سه رو رهوتي خهباتي گهلي ئيران و به تايهت گهلي كوردستانمان بۆ يه كتر تاوتۆي ده كرد. باسي بيره وه ريهه كاني سه رده مي منالي و پردي مه لاوه يسي و كه ساني وهك ته كش بيكه س" و نه ورۆز گه نجي مان ده كردو هاوكات بيريشمان له وه ده كرد وه كه چ چاره نوو سيك چاوه ريمان دهكات؟؟؟

به شي پينج باز جووي

سه رله به ياني رۆژي دواتر پييان راگه ياندين كه ئاخوونيك به ناوي" ئايه تووللا هه شتروودي"، كه پيشگري "دوكتور" له سه ره تاي ناوه كه يدا ده گوترا، ها تووه بۆ سه نه. ئه و كه سه به جل و به رگي مه لا ييه وه له شوينيكي تري ئيرانه وه ها تووو كه له گيراوه كان باز جووي بكات و ريگا خو ش بكا بۆ ئاخوونيكي كو نه په ره ستي ديكه، بۆ ئه وه ي به پي ئاماده كار ييه كاني ئه و، هه ندي قورباني تر له نيو خه باتگيرياني كوردستان ده سه ته به ربكري. ئيمه هيج زانياريهه كمان

له سه ر پايه و مه قام و كه سا يه تي ئه و كه سه نه بوو. به س لامان وا بوو كه ده بي له داش (موهره) ه گرنگه كاني رژيمي ئيسلامي بي.

جه ميل و شه هرياريان به جيا برده قاتي خواره وه بۆ باز جووي. كه گه رانه وه بۆ لاي ئيمه، باسي ئه و شتانه يان ده كرد كه له ولا مي پرسيا ره كاندا گو توويانه. دياره من و ئه حسه نيش ده بوو بيري نه خواره وه بۆ باز جووي. به لام له به ر ئه وه ي ئه حسه ن نه يده تواني سه رو خوار بكات، بريارياندا بوو له پيشدا ژووريكي تر له قاتي خواره وه بكه نه زيندان بۆ مان كه نزيك بي له ژووري باز جووي. له پيشدا من وجه ميل و شه هرياريان برده خواره وه و دواتر ئه حسه نيشيان هينا. ژووريكي بچوك بوو، پي ده چوو شويني مه سه ئوله كان بي. نگا باننيكيشان له بهر ده رگا كه دانا بوو، ده رگا كه ئاوه لا بوو، ئيمه نگا بانه كه مان ده بيني. يه كه م شت كه له ژووره كه دا سه رنجي راكي شايين، هه ندي چهك و چۆل بوو كه به ديواره كه وه هه لواسرا بوون. له و شته رامين. ئايا ئه و چه كانه يان بۆ تا قيردنه وه ي ئيمه دانا بوو؟! يان له كه مه تر خه ميان بوو؟ يان...؟؟ هه رچي بوو، لي به گومان بوو ين. ئه حسه نيان برد بۆ باز جووي. دواي ماوه يهك هيتايانه وه. بووني ئه و چه كانه سه رنجي هه مووماني راكي شابوو. جار و بار چاومان لي ده برين. ديسان نۆره ي جه ميل وشه هرياره اته وه، به جيا ده يان بردن و ده يانه يتايانه وه. په روه نده ي هه رسيكيان پيوه ندي هه بوو پي كه وه، به رده وام ئه ميان ده برد و ئه ويان ده هيتا.

ئاخري هه موومان كو بوو ينه وه. ئه م جار نۆره ي من بوو، بۆ ئه وه ي بمبه نه لاي هه شتروودي. ئه حسه ن گو تي: ده توانين ئه و چه كه هه لواسرا وانه به كار بينين و به شه رده ربا زين. به لام بيرمان له وه

دەكردهوه كه رهنهگه داويان بۇ ناويتهوه. بارودۇخهكهشمان هەلسەنگاند، بە لەبەرچاوغرتنى برينداربوونى من وئەحسەن، ئەو دوانەى تریش كارىكيان پيئەدەكرا. تازە، دەرەووش بە خەستى ميليتاريزە كرابوو، كارىكى وا، سەرکەوتوو نەدەبوو، تەنانت لە ژوورەكەش نەماندەتوانى بچينهدهرو دلنپاش نەبووين بتوانين ئەو چەكانە بەكاربيئين و تووشى گومان ببووين. مەوداى جوولانەوهمان نەبوو، كارى وا، وهك خۇكوژى وابوو.

خەرىكى ئەم باس وخواسه بووين كه نگابانهكان هاتن و داويان ليكردين كه بەپەله خۇمان ئاماده بكەين بۇئەوهى ديسان بمانگويزنەوه بۇ قاتى سەرەوه. ديسان هيئامانيانەوه نيو ژوورەكەى پيشوو. پرسيمان چى رويداوه؟ گوتيان كه لەنيو شاردا خۇپيشاندان كراوه و خەلك هيرشيان كردووته سەر دايەرە دەولەتییەكان و شووشەوپەنجەرەى بانگەكانيان شكاندوو. داواى ئازادکردنى زيندانيهكانيان كردوو و پيئەچى بەنيان هيرش بەرنه سەر فرگەش. هەندى لە خۇپيشاندەرانپان گرتبوو. دەنگوهراى زور لە راپرەوهكاندا دەهاته گوى و هاتووچوى پاسدارەكان نائاساى بوو. ئەوه نيشانەى ترس و سەرليشيوواويان بوو. من هيشتا بازجووييم ليئەكرابوو. بەس ئەو كاغەزەيان لابوو كه چۆنيهتى دەسبەسەربوونەكەم تيدا نووسييوو. دوكتورههشتروودى هەرئەوكاته بە تەيارە گەرابوووه بۇ تاران. ئيمه ئيتر نەماندى. لامان وابوو هۆكارى گەرانەوهى بەس ترس بوو لە جوولانەوهى خەلك. من راستەوخۆ لەگەلى رووبەروو نەببووم. بەس لە كاتى گويزانەوهماندا بۇ قاتى خوارەوه، لە دوورەوه ديبووم كه جل و بەرگى مەلايى لەبەردا بوو. بەلام ميژەرى بە سەرەوه نەبوو.

ديسان لە ژوورەكەماندا، لە نيوبورجى فرگەدا، قسەوباس دەستى پيكرد. هەرکەسەو لەسەرچۆنيهتى بازجووييهكەى خوى و ئەو شتە دژبەيهكانەى كه وتبووى، باسى دەکرد. من خۆم تيۆهرنەدەدا. لەبەرئەوهى لە وردەكارى شتەكانيان ئاگادارنەبووم. ماوهيهك گوزەرا. هەرکەسەو لە دنياى خۇيدا بى ئەوهى لەگەل ئەوانى تربيوى بيري لە چارهنووسى ناديارى خوى دەكردهوه. ئەورۆژه تا ئيواره بە ئاخاوتن چووہسەر.

بازداشتگای فرگه

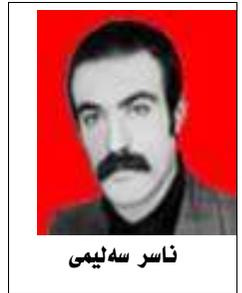
ساعات لە نيوان ۷ و ۸ى ئيواره، ئاگاداريان کردينهوه كه خۇمان ئاماده كەين. دەيانويست ديسان شوپتەكەمان بگورن. چەن پاسداريكي چەكدار دەوريان گرتبووين. من، جەميل و شەهرياريان لە ژوورى تەنشت بورجەكەى فرگەوه هيئايە خوارەوه و لە دەرگاى بيناكة بردمانيانە دەرەوه. تاريك و ليئە بوو، لەو شوپتە كه پاركينگ و بيناى فرگەكەى ليئوو، تيپەرين. هيچ روونکردنەوهيهكيان نەدا كه بۇ كويما ن دەبن. ئيمەيان برده بينايەكى تر كه لەو دەوروبەرەدا بوو. لە دەرگاكه چووينە ژووروه، لە راپرەوهكەدا، داويان لييكردين بچينه ژووريكەوه كه دەرگاى ئاسنى بوو. كونيك بە دەرگاكهوه بوو كه لەو كونهوه پيوەندييان دەگرت بەو كەسانەى كه لە نيو ژوورەكەدا بوون. كه دەرگاى بازداشتگاكيان کردەوه دەستەيهكى ترمان بينى كه گيرابوون. ژوورەكه تا رادەيهك تاريك بوو، بەس چەن دەلاقەى هەبوو. لەو شوپتەدا دوو ژوور كرابوو بازداشتگا. ئيمەيان برده يەكلى لەو دوو ژوورە. كه چووينە ژوورەوه، لەلايەن گيراوهكانەوه بە گەرمى وەرگيرايين. دواى چاك و خوشى هەستم كرد كه لە بينيمان خۇشحالن. كابرايهكى بەتەمەن لە گەل كورەكەى

گیرابوو. له بهرته وهی که له گیراوه کانی تر به ته مه نتر دهینواند، هه موو "بابه" یان پیده گوت. ئەو کابرا له بهر کورپه که ی گیرابوو، خۆی هیچ تاوانیک نه درابوو پالی. خۆی داوای کردبوو له پاسداره کان که له گه ل کورپه که ی بی و ئەوانیش قه بوولیان کردبوو. ئەو کابرایه دلخۆشی هه موومانی ده داوه و دهوری باوکیکی دلسۆزی بۆ گیراوه کان ده گێرا.

له وهی که هاتبووینه لای ئەوان، خۆشحال بووین. ئیستا به ئیمه وه، گیراوه کان ببوو ۱۰ نه فهر. چاوه رپی ئەحسه نمان ده کرد. پاش چهند ده قه دهنگی کرانه وهی قوفلی ده رگا که هات. ئەحسه نیشیان هیئا. ئیستا ببووینه ۱۱ نه فهر.

"ناسر سه لیمی" م بینی که پاسداره کان له جه وراوا (گه ره کیکی سنه) گرتبوویان، به تۆمه تی ئەوهی که له شه ر دژی پاسداره کان، به شدار بووه و ده ستیشی هه ر له وه شه ردها برینداربووه. به لام خۆی ده یگوت که له ئاشپه زخانه دا بریندار بووه. بی ئەندازه نارحعت و په شیو بوو. له قسه کانیدا وا پیده چوو په روه نده (فایل) یه کی قورسیان بۆ سازاندوووه. له گه ل که س قسه ی نه ده کرد. من به هۆی دۆستانی مه ریوانیمه وه، له دووره وه ده مناسی، به لام پیوه ندیم له گه لی نه بوو. که منی بینی، خۆشحال بوو. پیکه وه چاک و خۆشیمان کرد.

چهند که سیکی تر له وه کورانه م ده ناسی "عطاالله زه ندی" له کورپه سیاسی و به به ره ره کانی شار بوو. له سه ر کیشه کانی کوردستان خاوه نرا بوو. زانیاری سیاسی-کۆمه لایه تی و میژوویی هه بوو. گوايه

ناسر سه لیمی

پیشتر له گه ل هه ندی له هاو بییرانی به ناوی "کومیته ی شو رپشگیزی حیزبی دیموکرات" (۲۵) چالاکیان کردبوو. چهند رۆژ پیشتر، "عطا"، "ساسان په رته وی" و "اصغر مبصری" له جاده ی سنه- کامیاران و له نزیکه ی تونلی "گاوشان" گیرابوو. تۆمه تی ئەوه درابوو پالیان که نارنجه ک (قومه له) و گوله ی خومپاره (هاوه ن) ی ۶۰ یان پی بووه. چهند رۆژ بوو که له وشوینه دا ده ستبه سه ر بوون. له کاتی نوێژی خه وتناندا، بینیم که هه ر سیکیان نوێژیان ده کرد. نوێژکردن له و کاته دا به لای من و ئەوانی دیکه شه وه، شتیکی سه یرنه بوو. پیده چوو مه سه له حه تی بی. له بهر ئەوهی تاوانه که یان له روانگه ی داگیرکه رانه وه قورس بوو. دواتر "عطا" بۆمی روونکرده وه. ساسان له گه ل که سانی تر تیکه ل نه ده بوو. بری گۆشه گیر بوو. له نیو به ندیه کاندا، گه نجیک هه بوو خه لکی گوندی "قه ره یان" (گوندیکی قه راغ شار که ئیستا بووه ته گه ره کیکی له شاری سنه). ته مه نی له ۱۸ سال که مترو ناوی "مظفر رحیمی" بوو. ئەویش له سه ره ئەوه گیرابوو که چه کی هه بووه. ده یگوت: تۆمه تی ئەوه م لیده دن که گوايه ته قه م کردوو له پاسداره کان. به لام شتی وا نه بووه و پیلانم بۆ ده گێرن.

ژووریکی ترله ته نیشته ژووره که ی ئیمه دا بوو، که ئەویش پرپوو له به ندی. ئیمه تازه هاتبووینه ئەو شوینه و ئەوانمان نه دیبوو. "ئه سغه ر" گوتی: دوو که سیان ده ناسم. یه کیکیان "نجم الدین گولپه روه ر" که منالی گه ره کیکیان و ئەوی دیکه "یدالله فولادی" یه که له کاتی خۆپیشاندا له نیوشار، گیراوه و تاوانیشی هه ره وه یه و به س. هه موو بیده نگ بووین. که شتیکی تر سینته ر زال بوو. پیشنیارم کرد به عه تا که کۆریک بگرین بۆ گۆرانی وتن وشیعەر خویندنه وه، بۆ ئەوه ی ئەو

کەشە، نەمیتى، ئەویش پىي باش بوو. بەوانى دىكەشمان گوت. هەموو پىيان خوش بوو. هەرکەسەو شىعر يان سروودىكى دەخويتند. تىکرا گۆرانيمان دەگوت. بەس بۆ ورەدان بە بەندییهکان. بەرەبەرە گۆردرا بۆ سروودى شۆرشگىرانه و هەرکەس هەرچى دەزانى دەخويتند. لە شىعرى شاعیره ئىرانى و کوردهکانه وه بگره تا گۆرانىيهکانى "عەلیمەردان"، "تايەرتۆفنىق"، "رفنىق چالاک" و هتد. گۆرانى کوردى "گولى خويىناوى"، سروودى فارسى "بهاران خجسته بادى" کرامت الله دانشيان، گۆرانى "مرغ سحر"، قزکالى لىئوئالى، شىعەرەکانى "ماموستا قانئىق" و "گۆران" کە هەندى کەس لەبەريان بوو، ئاخىرىن شەوانى بەندیخانەيان بۆ رازاندینه وه.

بەشى ٦

موحاکمەى فەرمايشى

پاش شەوانى شىعروئاوان، بەندیيهکانيان دەبرد بۆ موحاکمە و دواى ماوهيهک دەيانهينانە وه. ئەم بەناو موحاکمە لەگەل هىچ ياساو نەريتى کۆمەلگايهکى ئاسايى نەدەگونجا. نە رهئىس دادگا و نە دادستان (دادوهرى گشتى)، نە وهکيل (مهحامى) و سكرتير و نە هىچ.

تەنانەت لەگەل دادگای عەسکەرى (نظامى) يهکانى کاتى شەپيش، کە لانیکەم برينداريان دواى چاک بوونه وه موحاکمە دەکرد، هەلنەدەسەنگيندرا و لەگەل مافى مرؤف و ياساى نيوته ته وه يى نەدەگونجا.

ئاخوون (مەلا) يهک لەسەرئەساسى فەرمانى ئىمامەکەى، لەپيشه وه بريارى دابوو گەلى کورد چاوترسين بکات.

دواى شارى (پاوه) نۆرەى شارەکانى تری کوردستان بوو کە قەتل و عاميان تیدا بەردەوام بى. دەبوو گەليک کە لىبرابوو بۆ دەستەبەرکردنى مافە پيشيلکراوهکانى، پاشەکشەى پيبکرى و سەرکوت بکرى. سەربەستى لى زهوت بکرى و جگەرگۆشهکانى تىرباران بکرىن.

دەستەى يهکەم "عەتا زەندى"، "ساسان پەرتەوى" و "ئەسغەر موبەسرى" بوون، کە چەندىن جار هينايان و بردنيان و لە گەرانه وهدا بەردەوام لە فکرو راماندا بوون و نارەحەت. "عەتا" بەدزىيه وه پىنگوتم. ئاخوونىک لە بازجووى (لىپرسينه وه) يهکاندا بەشدارە کە ئىجگار سەرسەخت و تووشە.

دواتر "ئەحسەن ناھىد"، "جەمىل يەخەچالى" و "شەهريار ناھىد" يان بە نۆرە برد و موحاکمە بەردەوام بوو. سەعات لە ١٠ شەو تىپەرپبوو. هىچ کەس خەوى لىنەدەکەوت. هەموو چاوهرى بوون هاورپىکانيان بگەرپنە وه، تا لە چۆنپهتەى و وردەکارى موحاکمەکان ئاگاداربن.

"مزهفر رهحيمى" خەلکى گوندى "قەرەيان" يان وهک ئەوانى تر برده لای "خەلخالى". لە گەرانه وهدا هيدى دەهاته بەرچاو شتىكى ئەوتوى جگەلەوانەى پيشوو، کە بۆى دروست کرابوو، باس نەدەکرد. "مظفر" ئىعتراز (نارەزايى) ي به وه بوو کە بۆچى دەيانەوى تۆمەتى ته قەکردن لە پاسداران بسەپينن بە سەريدا. بۆ چەندەمىن جار نۆرەى "ناسرەلیمى" هاتە وه. دواى گەرانه وهى زۆر توورە بوو. دەيگوت: ئەوان جەخت دەکەن لەسەر ئەوهى کە دەستم لە شەرو تيهه لچووندا بريندار بووه و بەس گوى لەو کەسانە دەگرن کە منيان لە مالى

خۆمدا گرتووه. که شیکى نائاسایی و ترسینه زال ببوو بهسه ره موئه وانه یدا که مو حاکمه کرابوون.

سهعات ای نیوه شهو بوو، که من بانگ کرام. له ژووره که چوومه دهر. دوو نه فەر چه کدار له بهندیخانه که وه به ره و بینای فرگه که یان بردم. بۆم دهر که وت که ئه وانیتیشیان ههر بهوشیوه بۆ لپرسینه وه بردووه ته لای "خه لخالى". له دهر گای دهر وه که چوومه نیو دالانه که، قهره بالغ بوو. جه ماعه تیکی چه کدار له هاتووچۆدا بوون. بردمیانه ژووریک. که چوومه ژووره وه که سیکی بالابه رزم بینى، که جل و بهرگی سپی له بهردا بوو و چاویلکه یه کی رهشی له چاودا بوو.

تیری کۆتایی بۆ دنیای بوون
له مهرگی شۆرشگیران

(ههر ئه و که سه بوو که تیری کۆتایی دهنه به ئیعدام بووه کانه وه و له وینه کانی جهانگیر رزمی دا به روونی دیاره). پهروه نده که ی منی له بهردهستیدا، له سه ره میزه که دانابوو. په ره په ره چاوی پیندا دهخشاند. رووی کرده ئه و

که سانه ی که له وئ بوون و گوتی: بهرگه ی لپرسینه وه (بازجووی) نییه. ئه وان ئاگادار نه بوون. وه ره قی کاغه زی پیدام و داوای کرد چۆنییه تی گیرانه که م بنووسم. خه ریکی نووسین بووم که ههستم کرد ژووری پال ئه و ژووره شلۆوقه. که رووم وهرگه ران، بینیم که ئاخوونیک له گه ل "ساسان په رته وئ" قسه ده کات. قسه کانی "عظام هاته وه بیرکه باسی سه ره سه ختی ئه م ئاخوونه ی ده کرد. له نووسینه که دا باسی ئه وه م کرد که ویستوومه برۆم بۆ "دادانه"، که

له وئ مامۆستا بووم، بۆ ئه وه ی ئیمته حانی تجدیدی له قوتابییه کانم بگرم. ماشین (سه یاره) ی سپای پاسدارانم دیوه، ترساوم و رامکردووه. ئه وانیش ته قه یان لیکردووم و بریندار بووم. پاشان گرتوومیانه. ئه مه م نووسی و پیمدا.

- چه که که ت چی لیکرد؟ بازجووه که لئی پرسیم.

- خۆم لئ نه بان کردو گۆتم که ئه بی له خه لک بپرسن که من مامۆستام یا نه.

- ئه و چه کدارانه ی تر که له گه لت بوون، چییان لیتهات؟
نه چوومه ژیری.

له سه ره "ئه شه رف مه له کشان" هیچی نه پرسى !

له سه ره ئه ساسی گوزارشى تا قمی "به رگ ره شه کان"، که له بهردهستیدا بوو، پرسیاری ده کرد. منیش ره د(ره فز)م ده کرده وه، یان ده مگوت: ئاگادار نیم. بیرم هاته وه که ئه و کاته ی "هه شتروودی" خه ریکی لپرسینه وه له من بوو، ره وتی بازجووی (لپرسینه وه) که پچرا. هه ربۆیه هیچ بهرگه یه کی بازجووی من که ئیمزای "هه شتروودی" پیوه بی، نه یانبوو. که وابوو پهروه نده (فایل) که ی من له روانگه ی ئه وان وه، ناته واو بوو. به م پرسیارو ولامه ده یانویست ئاماده کاری بکن بۆ ئه وه ی بمبه نه لای "خه لخالى". گوتی: له سه ره مافی گه لی کورد قسه ت کردووه. گۆتم: به لئ. له ژووری فرگه دا بووین، یه کئ له مه سئووله کان له گه ل ئیمه مونا قشه ی ده کردو ئیه انه ی گه لی کوردی ده کرد و من نار ه زاییم دهر بریوه. به م شیوه، پرسیاره که م دیزه به دهرخۆنه کرد. به لگه یه کی نیوفایله که هی شۆرای گوندی دادانه بوو، که نووسی بوویان من بۆ ئیمته حان گرتن له قوتابییه کان

چوومه ته ئهوى. ئه و ئاماژهى به و بهرگه كردو گوتى: ئه م نووسراوه ههيه. پيڤهچوو ئه و كاتهى كه له پادگان (سهربازگه)، پورهكانى خۆم بىنى و قسه م له گه ل كردن، به كارم هاتبوو. دياره ئه وان پاش گه رانه وه، كه سيكيان ناردوو به دادانه و ئه و كاغه زهيان له لايه ن شو راي گونده كه وه، هيناوه و خستويانه ته سه ر پهروه نده كه م. ئه و كه سهى كه له گه ل من قسهى ده كرد، ئه مرى كرد كه بمگيرنه وه به نديخانه و نه يانبردمه لاي خه لخالى!

ديسان برديمانه وه به نديخانه. هه مووم به "عه تا" گيرايه وه. كات تيده په رى و من چاوه ريم ده كرد ديسان بانگم كه ن. ئه گه ر ئه و پرسيارو ولامه وه ك بازجووى له بهرچاو بگيرايه، دبوو بمبه نه لاي خه لخالى. به لام خه به رى نه بوو. به چوونى خۆم ئه وه بوو كه، نه بوونى بهرگهى بازجووى به ئيمزاي "هه شتروودى" و ههروه ها بوونى ئه و نووسراوهى شو راي دادانه له نيو فايله كه دا، يارمه تى و شانسيكى گه وه بوو كه پهروه نده كه م نه چي ته لاي خه لخالى.

ئىستا ش كه سالانىك به سه ر ئه و رو داوه دا تيده په رى، هيشتا بر واكردن به وهى كه چۆن له و وهيشوو مه ده رباز بووم، ئاسان نيه.

ترسيكى سه ير بالى كيشابوو به سه ر هه موانداو چرا كزه كهى به نديخانه ش ئه و ترسهى چه ند به رابه ر ده كرد. ئه و پياوهى كه له گه ل كوره كهى كه وتبوو، دلى هه مووماني ده دا په وه و به هه موومان ببو به باوك. سه يرى ئه حسه نى ده كردو به چاوى پرتاوه وه ده يگوت: ئه حسه ن ده بوو ئىستا له سه ر ته ختى نه خو شخانه بى، كه چى به قاچى بريندارو گه چگرتوو وه، له به ندايه. هه رگيز ئه و ئادگار (سيما) ه

شيرين و پرله خو شه ويستى باوكانه به و مووه سپيه وه فه راموش ناكه م. كلاويكى تو رى سپى به سه ره وه بوو. ديمه نه پرله سه فاو خو شه ويسته كهى هيزيك بوو، كه وهى پيڤه داين و هيوادارى ده كردين.

دوخيكي ناخوش بوو، كه س خه وى لينه ده كه وت و له دله راوكيدا بووين. هه ركه سه و له شو ينى خويدا راكشابوو. هاتووچو كردن به تو اليت، كه ده بووه هوى كردنه وه و داخستنى ده رگاكه، خه وى ده زرانده.

سه عات 3ى ده مه و به يان بوو، كه ده رگاي به نده كه كرايه وه و دوو كه سى تريان هينا. چاكم ده ناسين. يه كيكيان "حبيب الله بيگرى" و ئه وى ديكه "ده رويش عيسا پهروه لى" بوو.

گوتيان له به نديخانهى كرماشان بوون و له سه عات يه كى نيوه شه ودا پييان راگه ياندوون كه خو يان ئاماده كه ن به ئه وهى رايانگو يزن. هينا بوونيان به سنه. ده يانگوت: به رده وام به و هيو بووين كه له جادهى كرماشان-سه ندا هيرش بكره ته سه ر ئه و سه ياره كه ئيمه يان پى راده گويزا و رزگار بيبين. ده يانگوت كه مه ئمووره كان زور ترساون. گوتيان: تا نه هاتينه ئيره و ئيوه مان نه بيبين، نه مانده زانى هينراوينه ته سه ن. هه موو لييان كو بووينه وه. ئه وان باسى بارودو خى ناخوشى به نديخانهى كرماشانيان به ده گيرايينه وه. ئيمه ش باسى ئه و ناخوونه مان كرد كه موحاكمه ده كا و گوتمان كه له سه عات 9ى شه وه وه به رده وام به ندييه كانى هه ردوو به شى به نديخانه كه بازجووى و موحاكمه ده كردين.

دهسته يهك له كورپه كان شه كهت بوون و خهويان ليكه وتبوو. به لام زور بهيان له بهر دلپراوكي خهويان ليته ده كهوت. ههوا تاريك و ليئل بوو. بردني زينداني بولاي خه لخالاي، بهردهوام بوو. له ژووره كهي تهنيشتمانيشه وه، خه لكيان ده برد بولاي، به لام ئيمه ئاگامان له چه ندو چوني نه بوو. بهس دهنگي كرانه وه و داخستني ده رگاگانمان ده بيست، كه ئاماژه بوو بؤ بهردهوام بووني موحاكمه. هه موو به هوي شه كه تيبه وه له سهر جيگاي خويان راکشابوون. ئيتر تواناي بيركردنه وه شمان نه مابوو، خه ومان ليكه وت.

سه عات ۸ ي بهياني به خه بهر هاتين. پاش نان و چاي بهياني، به ناو موحاكمه كه دهستي پيكرده. جاريكي تر "ناسر سه ليمي" يان برد، كه گهرايه وه، زور توورپه بوو، نه فره تي له بي عه داله تي ده كرد.

موحاكمه ي "حبيب الله بيگري" دهستي پيكرده. بردiane لاي خه لخالاي. كه گهرايه وه، به ته واوي ئارام و له سه رخو بوو. دهرويش عيسايان چه ندين جار بردو هيتا. زور نگران بوو. چونكه تاواني كوشتني " شاطر مه مه د" يان خستبووه پالي (۲۳). ئه وه نه ده چوه ژيري و نكولي (انكار) ليده كرد.

ئاخرين جار كه هاته وه، زور په شيو بوو. له گه ل كهس قسه ي نه ده كرد. ناسر سه ليمي ليئي نزيك بووه وه و دهستي كرد به دلدانه وه ي. پيكه وه خه ريكي قسه كردن بوون. هه ر دووكيان له يهك بارودوخدا بوون. به ته مه نيش بوون. داروده سته ي رژيم بروايان به قسه يان نه بوو.

ناسر هاته لام و گوتي: من دلنيام كه داوايان كردووه له دهرويش عيسا كه هاوكاربيان بكات. سهرم سوورما. گوتم: له بهرچي وا

ده ليئي؟ نابي ئه و تومه ته ي ليده ي. ئه و له قسه كان ي دهرويش دا واي بؤ ده ركه وتبوو. گوتي: ديسان له گه لي قسه ئه كه م. گهرايه وه بولاي دهرويش.

له گه رمه ي مونا قشه دا بوون، كه له پر ناسر رووي كرده به ندييه كان و گوتي: دهرويش عيسا روونكر دنه وه يه كي هه يه بؤتان. هه موو بيده نگ بوون. دهرويش به دلپرييه وه دهستي كرد به قسه كردن: تاواني كوشتني "شاطر مه مه د" يان داوه ته پالم. من به راستي ئاگام له و كاره نييه. چه ندين جار منيان بردووه بؤ بازجووي و له پيوه ندي له گه ل كوژراني شاتردا، پرسياريان ليكر دووم. به بي هيج به لگه يهك ده يانه وي ئه و تومه ته م به سه ردا سه پينن. من نه چومه ته ژيري و ناشچم. ئاخرين جار كه بردميان، داواي هاوكاربيان ليكردم. داوايان ليكردم كه له سه ر ئيوه زانياربيان پييده م و هه رچي لي ره ده بيسم بويان بگيرمه وه، به لام من خه يانه ت به هاوشارييه كان ي خوم ناكه م. ئيوه ش وه كوو كورو براي خومن و بؤ رزگاري خوم كه سي تر ناكه م به سه رو به ربه لا. گوتيان ئه گه ر خه بهريان بؤ به رم، ئازاد م ده كهن به لام من خه يانه تتان پيناكه م.

پاش بيستني قسه كان ي دهرويش، واقمان ووړما. بؤ ماوه يهك كهس مته قي نه كرد. دهرويش عيسا نارپه حه ت و نگران بوو. ئه و مه سه له، له باري ره واني (دهرووني) يه وه زه ختي خستبووه سه ري.

دهرويش عيساي

جه ويكي ناخوش به سه ر زيندانه كه دا زال ببوو. به تايبه ت كاتي كه بؤ ئاخرين جار دهرويش عيسايان برد، هه موو دل په رو شي چاره نووسي بووين. له به ره وه ي خوي گوته ني ژن و منالي

بوو. پښوهندیشی به لایه نه سیاسیه کانه وه نه بوو. که گه رایه وه، گوتی: بردمیانه لای ئه و ئاخوونه ی که ئیوه باستان کرد. ئه ویش هر قسه ی ئه وانی دیکه ی دوویات ده کرده وه. ئه م پیاو کوژانه به زه بیان به که س نایه. به زه بیان به مناله کانی منیش نایه و نایانه وی پروابکن که من هیچ ده وریکم له کوشتنی "شاتر مه مه د" نه بووه.

له ساعات ۸ هوه تا ۱۲ ئه حسنه و هاوریکانیان دیسان برده وه لای خه لخاللی. جه وه که هیدی بوو. هر چه ند نه فه رو له سووچیکدا قسه مان ده کرد.

به شی ۷

تیر باران

تیرباران فرگه

ده ور به ری ساعات یه کی دوانیوه رږ هیشتا بیده نگه به سه ر زیندانه که دا زال بوو. نه خه وتتی شه وی پیش و دل راو کی به ناو مو حاکمه کان، جه ویکی ناخوشی دروست کرد بوو.

به ندیبه کان هه رده سته و له سووچیکدا قسه یان ده کرد. ساعات له نیوان ۲ تا ۳ ی دوانیوه رږ دا، ده نگه کرانه وه ی ده رگای زیندانه که بیده نگیه که ی شکاند. پاسداریک له نیو ده رگاکه دا وه ستا. کاغه زیکی

به ده سته وه بوو. داوای کرد گوی بگرین. ئیمه بیده نگ گویمان گرتبوو. گوتی: ئه م ناوانه ی که ده یخوینمه وه، خویمان ئاماده بکن.

۱. ئه حسنه ناهید
۲. شه هریار ناهید
۳. جه میل یه خه چالی
۴. مظفر ره حیمی
۵. عطا الله زه ندی
۶. ئه سفه ر مبصری
۷. عیسا پیروه لی
۸. ناسر سه لیمی

گومانی تیدانه بوو کاره ساتیک رووی ده دا. چونکه پیشتر، هه رجاره و یه ک یان دوو که سیان ده برد. به لام ئه مجاره یان ده سته یه ک پیکه وه. داوایان له و که سانه کرد که له گه ل پاسداره کان که ون. کوره کان به ربوونه خو سازکردن. دؤخی زیندانه که گوردرا. هه رکه سه و له جووتی پیلاو ده گه را له پیی کاو بروا. کاتی که کوره کان خه ریکی پیلاو له پیکردن بوون، پاسداره که گوتی پیلاوی خویمان له پیی که ن. له وکاته دا که ئیمه له نه خو شخانه ی پادگان و زیندانی فرگه دا بووین، هیچ شتیکمان له سه ر ئیعدام کردن له شاره کانی کوردستاندا جگه له پاوه، نه بیستبوو. له راستیدا له و دوو رږ ده دا، له گه ل ده ره وه هیچ پښوهندیبه کمان نه بوو. به ئه ندامانی بنه ماله ی من، ئه حسنه، شه هریار و جه میل ئیزنیان نه دابوو که ئیمه ببینن. له وانی دیکه شمان نه بیستبوو که چاوایان به که س و کاریان که وتی. ئاخو ئه وانیان برد که چاوایان به که س و کاریان بکه وی؟ بوچی هه شت که س؟ بوچی هه موو پیکه وه؟ هه موو ئه و که سانه ی که ناویان خویندرا بووه،

چاوه‌پریان ده‌کرد له ده‌رگای زیندانه‌که بچنه‌ده‌ر، جگه‌له‌ئه‌حسه‌ن که نه‌یده‌توانی بر‌وا. ئه‌و له‌سه‌ر قاچه‌ساخته‌که‌ی وه‌ستاو به‌ یارمه‌تی جه‌میل و شه‌ه‌ریار، که‌چوو‌بوونه‌ژیر‌بالی، به‌ره‌و ده‌رگا‌که‌چوو. له‌به‌رئه‌وه‌ی که‌من‌چهند‌شه‌و له‌گه‌ل‌ئه‌حسه‌ن بووم و زور‌نگه‌رانی بووم، بی‌سی‌ودوو‌پرسیارم‌کرد: بۆ‌کویان‌ده‌به‌ن. ئه‌و پاسداره‌ی که‌لیست‌(قایمه‌)ه‌که‌ی به‌ده‌سته‌وه‌بوو، گو‌تی: بۆ‌کرماشان. جوابه‌که‌ی جیگای‌سه‌رنج‌بوو؟! چونکه‌ئه‌وان ۱۲‌سه‌عات پیشتر، ده‌رویش‌عیسا و حبیب‌الله‌بیگلریان له‌کرماشانه‌وه‌هینابوو بۆ‌سنه‌!!!

ئه‌حسه‌ن‌ناهید

ئه‌وانه‌ی که‌ناومان له‌لیسته‌که‌دا نه‌بوو، مابووینه‌وه. بیده‌نگییه‌کی مه‌رگ ئاسا‌دایگرتین. زیندانه‌که‌چۆلترو دۆخیکی‌ناخۆشی له‌خۆگرتبوو. هیچکس له‌گه‌ل‌ئه‌وانی‌دیکه‌قسه‌ی نه‌ده‌کرد. که‌سیکی‌ئه‌وتۆش‌نه‌مابوو. به‌س‌من، حبیب‌الله، باوک و کوره‌که‌و ساسان‌په‌رته‌وی. نیوسه‌عاتیک تیپه‌ری. ده‌نگی‌ئازارده‌ری‌کۆپته‌ریک‌که‌ریک‌له‌نزیکی‌زیندانه‌که‌دا بوو، هاته‌گو‌ی. له‌نیو‌زیندانه‌که‌دا ده‌نگی‌ده‌دایه‌وه‌و هه‌موو ژووره‌که‌ی له‌رزاند. پاش‌بیده‌نگ‌بوونی‌کۆپته‌ره‌که‌هاتوچۆی مه‌ئمووره‌کان له‌دالانه‌که‌دا زیاتر‌بوو. هه‌موو‌شتیک‌نیشانه‌ی دۆخیکی‌نااسایی‌و ترسینه‌ر‌بوو. ئاگامان له‌هیچ‌شتیک‌نه‌بوو، جیگای‌هاورپریان‌خالی‌بوو. هه‌رله‌گیژاوی‌بیرکردنه‌وه‌دا بووین. ئه‌م هه‌لس‌و‌که‌وته‌روژی‌بازجووییه‌کی‌ئیمه‌ی‌هینایه‌وه‌بیر، که

ئایه‌توللا هه‌شتروودی به‌پێژه‌ی ده‌برد و دواتر راکردنه‌که‌ی له‌ کوردستان. هیشتا له‌وه‌زعییه‌تی‌ئه‌وانه‌ی که‌ناویان‌خویندرا‌بووه‌وه و بردبوونیان، هه‌روه‌ها له‌وه‌یشوومه‌یه‌که‌که‌پیده‌چوو‌رووبدا، ئاگادار‌نه‌بووین.

ماوه‌یه‌که‌تیپه‌ری. له‌په‌ر‌که‌سیکیان‌به‌پاله‌په‌ستۆ‌فریدایه‌نیو‌زیندانه‌که‌. ئه‌و‌مقاومه‌تی‌ده‌کردو‌نه‌یده‌ویست‌بیته‌ژووره‌وه‌، به‌لام‌به‌زور‌خستیان‌ه‌ژووره‌وه‌درگا‌که‌یان‌داخست.

که‌سیکی‌به‌خۆوه‌بوو، که‌رووی‌تیکردین، ناسیمه‌وه. هه‌ر له‌سه‌رده‌می‌ده‌بستان (مه‌کته‌بی‌سه‌ره‌تایی)ه‌وه‌ده‌مناسی. "حه‌مه‌حسه‌ین‌وه‌حدانی" له‌کوشتیگیر (زۆرانبا‌زه) به‌ناوبانگه‌کانی‌سنه‌بوو. هۆده‌که‌ی‌ئیمه‌چۆل‌بیوو، بۆیه‌خه‌لکی‌تریان‌ده‌هینا. حه‌مه‌حسه‌ین‌پیده‌چوو‌ترساجی. به‌رده‌وام‌دادو‌بی‌دای‌ده‌کردو‌به‌مشت‌و‌له‌قه‌له‌ده‌رگا‌که‌ی‌ده‌داو‌ده‌یگوت: من‌بی‌تاوانم. ده‌بی‌ئازادم‌که‌ن. به‌رده‌وام‌سویندی‌ده‌خوارد‌که‌هیچ‌تاوانیکی‌نه‌کردووه. ئیمه‌نه‌مانده‌زانی‌له‌سه‌ر‌چی‌گیراوه‌و‌هۆی‌ئه‌و‌ترسه‌چییه‌و‌بۆ‌هه‌ولده‌دا‌ئازادی‌که‌ن. چهند‌جاریک‌ده‌نگیان‌دا، به‌لام‌گو‌بی‌نه‌ده‌گرت‌و‌به‌رده‌وام‌نا‌ره‌زایی‌ده‌رده‌بری. دل‌په‌ر‌بوو. ده‌ستی‌گرتبوو‌به‌میله‌ی‌ده‌لاقه‌که‌وه‌و‌ناوبه‌ناو‌لای‌ده‌کرده‌وه‌به‌لای‌ئیمه‌دا. به‌لام‌بی‌ئه‌وه‌ی‌له‌گه‌ل‌ئیمه‌قسه‌بکات، دیسان‌رووی‌ده‌کرده‌کونه‌که‌و‌ده‌یگوت: من‌بی‌تاوانم. ئه‌وه‌نده‌دریژه‌یدا، که‌ده‌رگا‌که‌یان‌کرده‌وه‌و‌بردیانه‌ده‌ره‌وه. ئه‌و‌ماوه‌ی‌حه‌مه‌حسه‌ین‌له‌زیندانه‌که‌دا بوو، که‌لیمه‌یه‌که‌له‌گه‌ل‌که‌س‌قسه‌ی‌نه‌کردو‌هه‌نگاو‌یک‌له‌ده‌رگا‌که‌دوو‌ر‌نه‌که‌وته‌وه. پیده‌چوو‌ئه‌و‌له‌بارودۆخی‌ده‌ره‌وه‌ی‌زیندان‌ئاگادار‌بوو. به‌هه‌موو‌تواناوه‌هه‌ولیده‌دا‌که‌له‌وه‌زعه‌رزگار‌بی‌ت.

رەنگە دەيزانى ئەگەر لەوئى بمىنئىتەو، ئەوئى بەسەر دىت كە ھاوړىكانى ئىمە بەسەريان هات. هەربۆيە هەولیدەدا رزگار بىت. رەنگە ھۆكارەكەش دەگەرپايەو بە ئوئى كە براكەى واتە "يدالله وەحدانى" كە پاسەوان بوو، لەكاتى راپەرين دژى شا لە سەركوتكردى خەلكى سنەدا دەورى هەبوو، هەروەها تاوانى كوشتنى "ئاغای دەقیق"، كە خاوەنى شیرینی خانەيەك بوو، درابوو پالى. رەنگە بەبۆنەى براكەيەو، ئەو ترسەى لى نىشتبوو.

ئىمە لە بىدەنگىيەكى پرلە دلەراوكندا بەسەرمان دەبرد. پەژارەيەكى قورس بەسەرماندا زال ببوو. لەو كاتەدا لە كونى دەرگاكوە داوايان كرد لە من كە برۆمە دەرەو. هېشتا لە وەزعى ھاوړىكانمان ئاگادار نەبووین. پىلاوەكانم، كە وەك سەراپايى (نە عل) م لىكردبوون، لەپى كردو چاوەرپىم كرد كە دەرگاكوە بكرىتەو. پاسدارى دەرگاكوەى كردهو داواى كرد كە شوئىنى كەوم، چەند هەنگاوىكم هەلنەگرتبوو، كە باوكم چاوبەگريان بىنى. بەرەو ژوورىكان دەبرد. بۆ چاوپىكەوتنى من هاتبوو. منيشيان برده ئەو ژوورە. بەرەو لای باوكم چووم. يەكترمان لە ئامىزگرت. كولى گريانەكەى منيشى خستە گريان. بەشيوەيەك منى لەباوش گرتبوو، كە بەدرىژايى ژيانم ئەو هەستەم تىدا نەدیبوو. ھۆكارەكەى، ئەو وەزعییەتە بوو كە لەدەرەو زال بوو. ئەو ئاگادارى ئىعدامەكان بوو.

- نەمگوت لەبارودۆخىكى ئاوادا مەچۆ بۆ گوندەكە؟؟ خۆ تۆ خەرىك بوو چاوەكانت لەدەست بەدى! تۆ بۆ يارمەتى خەلك هەرچى بەلایە بەسەرت هات! ئەمانە وتەكانى باوكم بوون. بەشيوەيەك سەيرى دەكردم، چما تازە لە داىك ببووم و باوهرى نەدەكرد زىندوووم. بەردەوام بەگريانەو قسەى لەگەل دەكردم. پاسدارىكان بۆ

چاودىرى لامان دانابوو، گوئى لە قسەكانى ئىمە دەگرت. دواتر بۆم دەرکەوت كە كوردى نەدەزانى. پاش ماوہيەك، باوكم تۆزى هيدى بووہو. بە ئاماژەو ناراستەوخۆ، تىنگەياندم كە چەند كەسيان ئىعدام كردهو خەلكىكى زۆر لە دوورەوہ بينويانە. ئەوكاتە شكى ئەوہم خست كە رەنگە ھاوړىكانم تىرباران كرابيتم. خۆم نەشلەژاند. ئاما ژەى بەوہ كرد، كە دەستەيەك لە خزمەكان لە نزىك بنكەى پوليسى ريگا(مروور) چەن سەعاتە چاوەرپى دەكەن كە بتوانن بىن بۆ چاوپىكەوتنت. بەلام ريگايان پىنادەن. منيش بە تكاوالە ريگەم پىدرا. زۆر نگرانى تۆن. دەيوست تىمبگەيەنى كە ئەوانيش لە دوورەوہ كارەساتەكەيان ديوہ، يان هەوالى ئىعدامەكانيان بيستووہ.

پاش رزگار بوون لە زىندان بۆم دەرکەوت كە ھاوړىكانمانيان نەبردبوو بۆ كرماشان، بەلكو بردبوونيان بۆ مەيانى تىرى فرگەى سنەو لەگەل سى كەسى

گواستەوہ بۆ مەيدانى تير

تر، كە لە ژوورەكەى تەنیشتماندا بوون، تىرباران كرابوون. ئەو سى كەسەش برىتى بوون لە:

- ۱- تيمسارخسرو نيازمەند
- ۲- يدالله فولادى
- ۳- سيروس مەنوچيهرى

هه‌رکه‌سی بمری له ریگای نیشتمان و میله‌تا
نامری هه‌رگیز، ده‌میتی چونکه خاوه‌ن غیره‌ته

.....

نه‌حسه‌ن له مه‌یانی تیردا

مرغ سحر ناله سرکن

داغ مرا تازه‌تر کن

آه شرربار این قفس را

برشکن و زیروزبرکن

...

بلبل پرسته ز کنج قفس در

نغمه آزادی نوع بشر سرا

وز نفسی عرصه این خاک توده را

پرشرر، پرشرر، پرشرر کن .

.....

.....

نوبهار است

گل به‌بار است

ابر چشمم ژاله‌بار است

این قفس چون دلم تنگ و تار است

.....

شعله فکن در قفس ای آه آتشین

کاتی مولاقت (چاوپیکه‌وتن) ده‌که ته‌واو بوو. به کۆلی غه‌م و په‌ژاره‌وه،
گه‌رامه‌وه بو نیو زیندان و بو هاورپیکانم گه‌راوه که شتیک قه‌وماوه‌وه
بوچوونی خوّم له و کاره‌ساته ده‌ربری. به بیستنی ئه‌وشته ترسناکه،
به‌ندییه‌کان زورتی‌کچوون و بو ماوه‌یه‌کی دریژ، بیده‌نگیه‌کی خه‌ست
بالی کیشا به‌سه‌ر زیندانه‌که‌دا. بیرم له شه‌وی پیشتر و ئه‌و
سروودانه ده‌کرده‌وه که پیکه‌وه ده‌مانگوت:

قه‌لبی من گه‌ر چه‌شنی لاله بیتوو نه‌وتی تیپکه‌ن

ئاگری دوژمن بیته گیانم، وه‌ک چرا من پیپکه‌ن

شه‌ق شه‌قی که‌ن گوشت و ئیسقانم، یه‌ک به‌یه‌ک خوئی تیپکه‌ن

بی ترس من دیمه مه‌یدان، حوکمی ئازادیم ده‌وی

.....

نه‌چمه ناو جه‌رگی هه‌ژارو شان به‌شانی، وه‌ک برا

روچ و لاشه‌م ئیش نه‌کا بو میله‌تیکی حه‌ق خورا

به شه‌وی پرتس و تاریک، من نه‌سووتیم وه‌ک چرا

کوّمه‌لی دامای هه‌ژارم، چون ده‌ویرن بچنه پیش

لیمگه‌رین من با بسووتیم، بیمه خاکو خوّه‌میش

بیمه خاکو خوّه‌میش، با سا هه‌ژارم تیپگا

با بسوتین به‌که‌گه‌نج و لاوم پیپگا

.....

.....

سامی قوربانی گه‌لت به، قه‌د مه‌ژی به‌م زیله‌ته

دست طبیعت، گل عمر مرا مچین
جانب عشق نگه ای تازه گل، از این
بیشتر، بیشتر، بیشتر کن.

.....

بیرم هاتوه که همه حسهین وه حدانی ئاگاداری ئه وهیشوومه
بووه وه ره ئه وهش ببووه هوی ترسی له راده به ده ری. کهش و
دوخی خنکینهر به رده وام به سهر زیندانه که دا زال بوو. ئه وانهی
مابوونه وه، له گه ل یه که نه ده دوان. تیشکی کزی چراکه، دوخی تاری
زیندانه که ی پرکردبوو له ئازار.

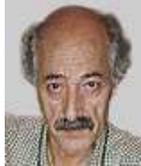
باوکه پیره که وه کوره گه نه که ی هه ره ئه و رژه ئازاد کران. داوایان له
باوکه که کردبوو به لاین بدا که نه یه لئ کوره که ی کاری سیاسی بکات.

سئ رۆژ تیپه ری. له کاتی مانه وم له زیندان و فرگه دا، برینی دهستم
ته داوی (پانسمان) نه کرابوو. له وی ئاسه واریک له دوکتورو شتی وا
نه بوو. ئه گه ریش بوو، هیچیان بۆ نه کردم. ته نیا من به برینداری
مابوومه وه.

رۆژی سیهه م جاریکی تر له کونه که وه داوایان لیکردم خۆم
ئاماده کهم بۆ چوونه دهر. نه مده زانی چیم به سه ردیت. که له دهرگا که
چوومه دهر وه، پینان گوتم که پیلاوه کانی خۆم له پیکه م، که بردنی
هاوریکانی وه بیره ئیاوه.

له دالانه که تیپه ریم و چوومه ژووریکه وه. باوکم ومیردی پورم
له وی بوون. ئه وه که سه ی که له مولا قاتی پیشوودا چاوه دیری ده کرد،
له وی بوو. بۆم دهر که وت که تاپۆ (سه نه دی مالی یه کی له

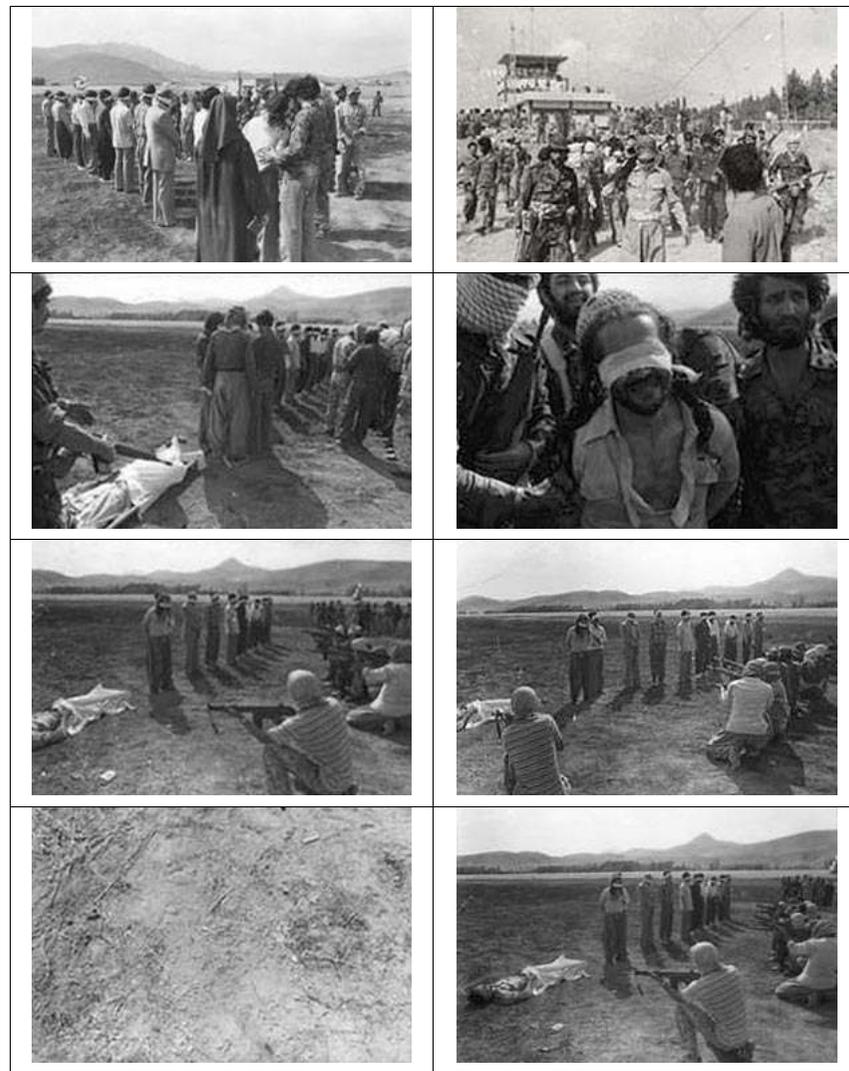
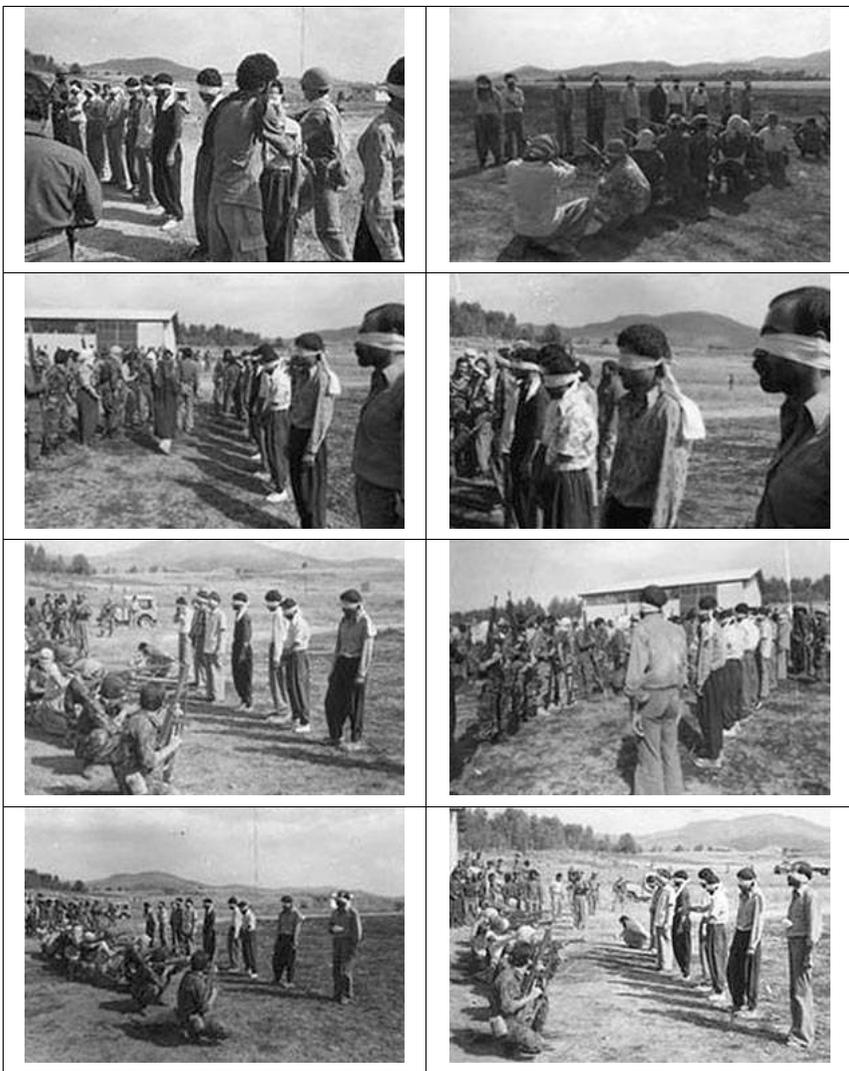
ئاشناکانمانیان هیناوه بۆ ئازادکردنم. دیاربوو رۆژی پیشتر داوایان
له باوکم کردبوو که تاپۆیه ک بینئ بۆ ئه وه ی به ضمانت ئازادمکه ن.
باوه ریم نه ده کرد ئاوا به ئاسانی له وه کیشه رزگاریم. شوڤرای گوندی
دادانه ته ئییدیان کردبوو، که من بۆ به رپۆه بردنی
کاروباری مه کته ب چوومه ته ئه وی. ئاخیر دوا ی
راپه رینیش من کو تاییم به کاره که م له وه مه کته به، نه هینا
بوو. ته نیا له عوتله (تعطیلات) کاندای ده گه رامه وه بۆ سنه و
رژیم هیشتا له کوردستان به ته واوی جیگیر نه ببوو. ده ست و پاوه نی
ئه وتۆشی نه بوو. لام وایه ئه و شتانه بوونه هوی رزگاری من.

وینه کانی جهانگیر رزمی

Flash Point

Iranian photographer Jahangir Razmi, left, took 70 pictures of an execution in Kurdistan on Aug. 27, , below) won the Pulitzer 20. One picture (No. 1979 Prize. It was, however, awarded to an unnamed photographer -- the only anonymous recipient in the -year history of the award. Mr. Razmi preserved 90 of the photos on a contact sheet and stowed it 27 away in his home. Below are those photos -- made public for the first time. [\(See related article\)](#)

به شی ۸

رزگار بوون له بهندیخانه

له گهڻ باوکم و ده ستهیه ک له خزم و ناشنا که له ده ره وه ی فرگه که چاوه ری رزگار بوونی منیان ده کرد به ره و شاری سنه که وتینه ری که چوینه نیو شار، ههست ده کرا شاره که جموجولی روژانه ی نییه که نازادی له ئارادا بوو. چمانهک خه لک ، شاره کهش دیلی ده ستی ئه و تاوانبارانه بوو.

له به ردرگای ماله وه له ئوتومبیله که دابه زین. که ده رگای حه وشیان کرده وه ده ستهیه ک له خزمه کانم بینی. دایکم که منی بینی له دووره وه به خیرایی خوئی پی گه یاندم و باوشی پیمدا کرد و ده ستی به گریان و شیوه ن کرد، داوام لی کرد دان به خویدا بنی و گوتم ساغ و سلامه ت هاتومه ته وه، ده بی خوشحال بی. گوتی من خوشحالم به لام ئیوه گه نجه کان له ئیمه ی دایک و باوک تینا گهن ، بروانه کوره کهم ! تو ده توانی که شوین ئه و ئامانجه ی بکهوی که بروات پیی ههیه. به لام

له و کاته‌دا ده نگی
 جه‌ماعه‌تیک هاته‌گویم که له
 سه‌ر شه‌قامی فرده‌وسی
 خه‌ریکی خۆپیشاندان بوون.
 مه‌ودای مالی ئیمه‌تا
 شه‌قامی فرده‌وسی چه‌ند
 سه‌دمتریک زیاتر نه‌بوو.

شه‌قامی فرده‌وسی سنه

خیرا چوومه‌سه‌ربانی ماله‌که له‌ویژه ده‌کرا سه‌یری
 خۆپیشاندانه‌که بکری. خه‌لکه‌که گه‌یشتبوونه‌سه‌ر پرده‌که‌ی
 شه‌قامی فرده‌وسی که ده‌نگی ده‌سریژی چه‌که ئوتوماتیکه‌کان
 هاتنه‌گوئی. ئه‌و ته‌قه‌کرده‌نه‌بوو به‌هوی لیکترزانی ریزی
 خۆپیشاندانه‌ران و به‌شدارانی خۆپیشاندانه‌که به‌ره‌و گه‌ره‌که‌کانی
 ده‌وروبه‌ری "پرد مه‌لایسی"، "کوجی ره‌زان" و گه‌ره‌کی "ئاغه‌زه
 مان" بلاوه‌یان کرد. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌لایان پاسداره‌کانه‌وه
 نه‌گێرین. ئوتۆمبیله‌کانی سپای پاسداران وحشیانه‌شوین
 خۆپیشاندانه‌ران که‌وتبوون. ده‌سته‌یک له‌سه‌ر چۆمیکه‌وه‌که
 تازه‌سه‌ری گیرابوو رایان ده‌کرد. راست له‌به‌ر ده‌رگای مالی
 ئیمه‌دا ته‌قه‌یان له‌گه‌نجه‌کان کرد. یه‌کی له‌گه‌نجه‌کانی گه‌ره
 کی ئئاغه‌زه‌مان به‌ناوی "مه‌نسور علاقمند به‌هرامی" پیکرا و
 که‌وت. ژنیک لێی نزیک بوه‌وه‌و بو‌ی ده‌رکه‌وت که‌گوله
 به‌ر زکی که‌وتوو. داوای یارمه‌تی کرد. به‌لام چر بوونی ده
 سرپێژه‌کان مه‌ودای نه‌ده‌دا خه‌لک له‌مه‌نسور نزیک ببنه‌وه.
 هه‌ر له‌و کاته‌دا پاسداره‌کان گه‌یشتنه‌سه‌ری. ئیمه‌له‌سه‌ر
 بانه‌وه‌ئاگامان لیبوو. ئه‌وان بوو ئه‌وه‌خۆل بکه‌نه‌چاوی

ده‌بی بیر له‌ئیمه‌ش بکه‌یته‌وه. ئه‌مه‌بوچوونی ئه‌و بوو که‌منی
 هان ده‌دا بو‌سوور بوون له‌سه‌ر باورم. ئه‌گه‌ر چی ده‌یزانی
 ریگیکی دژوار و پر له‌مه‌ترسی.

پاش چه‌ند سه‌عاتیک، ئه‌وانه‌ی که‌بو‌چاوپیکه‌وتنم هاتبوون،
 روشتن و ماینه‌وه‌خۆمان. داوای چه‌ند شه‌و بی‌خه‌وی و بیستنی
 هه‌والی تیرباران و گێرانه‌وه‌ئه‌وه‌ی که‌به‌سه‌رمان هاتبوو.
 هه‌ستم به‌شه‌که‌تی کرد و پێویستم به‌پشودان بوو. بالیج
 (بالیف) یکم نایه‌ژیر قۆله‌برینداره‌که‌م و خه‌وم لی که‌وت.
 ده‌مه‌و ئیواره‌هاورییه‌کی نزیکم سه‌ردانی کردم. ئه‌و ئاگاداری
 بارودۆخی هه‌مو شاره‌کانی کوردستان و به‌تایبه‌ت سنه‌بوو.
 له‌سه‌ر ده‌ور بیینی ده‌ست و پێوه‌نی رژیم له‌کوردستاندا ده
 دواين. گوئی: بنه‌ماله‌ی شه‌هیده‌کان ریگای دار و ده‌سته‌ی "موفتی
 زاده" ناده‌ن که‌بو‌سه‌رخۆشی بچن. رۆژ له‌گه‌ل رۆژ ئه‌و خۆ
 فرۆشانه‌زیاتر، ته‌نگیان پێه‌له‌چنری. رژیم له‌و که‌سانه‌که
 لک وه‌رده‌گرێ تا ئه‌و کاته‌ی که‌خۆی دابین ده‌کا. له‌راستیدا
 دارو ده‌سته‌ی موفتی زاده‌گرنگیه‌که‌ی ئه‌و وتوی لای جمهوری
 اسلامی نییه. وه‌که‌ده‌سمال کاغه‌زی به‌کاریان دینێ و پاشان
 تووریان ده‌دا. میژوش ئه‌و وشته‌ی سلماندوون. ئه‌و ئینسانانه‌نه
 له‌بارگای جمهوری ئیسلامیدا و نه‌له‌نیو خه‌لکا ریزوحوورمه‌تیان
 نییه. ئه‌و باسی کوشت و بریکی تری له‌شاری پاوه‌وه‌هه‌روه
 ها داگیر کردنی شاره‌کانی کوردستان له‌لایان هیزه‌سه‌رکوته‌گه
 ره‌کانی رژیمه‌وه‌کرد.

خه لکه وه و بلین که ئیمه ته قه مان نه کردوه، گوتیان له م ماله تازه سازه وه ته قه له خه لک کراوه (مه به ستیان مالی ئیمه بوو که خه ریکی دروست کردنی بووین. باوکم که ئه وه ی بیست خیرا چوو بۆ لایان و داوای لیکردن که بینه ژووره وه و سهیری ماله که بکه ن . گوتی: ئه مه مالی منه . سه ره رای ئه وه ی که باوکم ده یزانی که هاتنه ژووره وه یان ره نگه دیسان کیشه بۆ من ساز بکات، به لام ئه ونه تووره بوو که ئاگاداری ئه و مه ترسییه نه بوو.

به بیستنی قسه کانی باوکم و فرۆفیشالی پاسداره کان ، هاورییه که م که وه ته خوی بۆ دوور که وتنه وه له وئ و ده ر باز کردنی خوی. ئاشکرا بوو که هاتنه ژووره وه یان ئه ویش ده که وه ته مه ترسی. له به ر ئه وه ی که تاراده یه ک ناسراو بوو. خیرا به سه ر دیواریکی نزمدا که له نیوان مالی ئیمه و دراوسیگه ماندا بوو بازی دا و له کۆلانه جوړ به جوړه کان تیپه ری و ده رباز بوو. پاسداره کان بویان ده رکه وت ناتوانن ئه و تاوانه به سه ر که سدا بسه پینن و له لایه کی تریشه وه خه ریک بوو تاریکی ده کرد و نه یان ده ویرا له وی بمیینه وه ، پیوه ندیان کرد به مه لبندی ئورژانس (فریا که وتن) وه. پاش چه ند ده ققه یک ئامبولانسیک هات و مه نسووریان برد. به داخه وه مه نسوور له بیمارستان گیانی له ده ست دا و ته رمه که یان دابوو وه به که س و کاری. هه وا تقریبه ن تاریک ببوو. پاسداره کان ئه وه نده ترسیان لی نیشتبوو که تومه تی ته قه کردن له مالی ئیمه یان له بیر نه ما و به شله ژاوی شوینه که یان به جی هیشت.

ئیمه ش چووینه ژووره وه. دایک و باوکم ترسیان لی نیشتبوو. له فکر دا بوون بۆ دوزینه وه ی چاره سه ریک. له به ر ئه وه ی که هیشتا مه ترسی ئه وه هه بوو که رووداویکی تر بقه ومی. به تایبه ت بیستبوویان که له مه ریوانیش ده سته یک له خه باتکاران تیرباران کرابوون و من ئاگام لیته بوو. ئه وان ئه وشته یان له من شار دبووه وه چونکه " سه ی حسه ین پیرخضری" یش یه کی له و که سانه بوو که هاوروی و ناسراوی من بوو. داوی نان و چای ئیواره دیسان قسه و باس ده ستی پیکرده وه و ئه و کاته بۆم ده رکه وت که له مه ریوان ۹ نه فه ر به فه رمانی خلیالی جه لاد حوکمی ئیعدامیان دراوه. به بیستنی ئه و هه واله چاوم پر بوو له فرمیسک و به گریانیکی به کول ریژم گرت له یاد و بیره وه ری حسه ین و براکه ی ئه حمه د و هه مو ئه و هه قالانی مه ریوان و سنه . دایکم وتی ئیمه ئاگاداری ئه و کاره ساته بووین به لام له به ر خوشه ویستی تۆ بۆ حسه ین ده نگمان نه کرد له به ر ئه وه خه فه ت نه خوی. حسه ین ماموستای گوندی " گه زان " و "هاله ده ره " له ناو چه ی "سارال" وله و دوا بیانه شدا ماموستای گوندی "سه ر نژمار" له ناو چه ی مه ریوان ، به لای منه وه ره مزی مروفتیکی راسته قینه و خه باتکار بوو. خوشه ویست و جی متمانهی خه لک بوو. ئه وینداری راسته قینه و پاکی چینی کریکار وزه حمه تکیش بوو. ئه و تایبه تمه ندیانه ئه وه نده ی تر لای من به ریژی کرد بوو. هه رگیز له بیرم ناچیته وه ئه و کاته ی له زانکۆ وه رگیرا بوو ، پرس و رای به من کرد که ئایا دریزه به خویندن بدا یان ههروه ک ماموستا بمیینیته وه وهاوکاتیش ده یگوت. ناتوانم

له گه ل خه لک پيوه ندى بچرم، "حه ز ده که م به ماموستایی خزمه تی زیاتری کومه لگای مروفايه تی و کریکار و زه همه تکیش بکه م. .

شار له دۆخی حکومت نیزامی (مه نعه ته جهول) دابوو. هاتووچۆ له نیو شار دا بهس بۆ پاسدارانی ئیسلام بوو که به ئوتومبیل به ترسه وه له هاتووچۆ دا بوون. له نیو شار دا ده نگى ته قه ده هاته گوئى . دواى شام کهس بۆ سهردانم نه هات. له راستیدا له مال ده رچوون جیگای مه ترسی بوو. له دواى تیر بارانه کانی فرگه ی سنه ، بارودۆخیکی تایبه تی به سهر شاردا زال بوو . به روژدا تا تاریکان نارزایی ده ربرینی خه لک و گه نجه کان له گه ره که جوړ به جوړه کاندای به پيوه ده چوو. به پرس و رای دایک و باوکم لیبرام رووبکه مه تاران و مشووریک بۆ چاره سه رکردنی ده ستم بجۆم. عه سه بی ده ستم سه ده مه ی دیبوو. ده بوو چاره سه ریکی جیدی بکری. روژی دواتر به ره و تاران که وتمه ری چومه مالی ناسراویکی خو مان که چه ندین سال بوو نیشته جیی تاران بوو. ئادره سی دوکتوریکی پیدام. چومه لای دوکتوره که و به معاینه (فه حص) ی ده ستم هاته سهر ئه وه ی که بمنیریه لای دوکتوریکی تر که پسیور (متخصص) ئورتوپییدی و ئه عساب بوو. دوکتوره پسیوره که ده یزانی که له سنه وه چووم و خویشی لایه نگرى بزوتنه وه ی کورد بوو و هه ندی پرسیارى له سه ر بزوتنه وه که کرد . هه زى ده کرد که له چونیه تی فه رمانی هیرش کردنه سهر کوردستان له لایان خومه نییه وه و هه ر وه ها به رنگار بوونه وه ی خه لک دژی ئه وه هیرشه زانیاری زیاتری ده ست که وئى. منیش ئه وه ی که پیویست بوو گوتم. پاش موعاینه ی جوړبه جوړ ره وانه ی مه لبه ندى ئورتوپییدی

کرام که ئیمکانی باشتری هه بوو. له وئى دستگا (جیهاز) یه کییان پیدام که ده متوانی به یارمه تی ئه وه جیهازه ده ستم بجولیم. له ماوه ی مانه وه م له تاران دا چه ند شه ویک لای " رضا ویسی بووم که له هاوریانی دیرینم بوو. ئه ویش له بردنه پیشه وه ی ره وتی چاره سه ری ده ستم ، زۆر یارمه تی کردم. ئه وه کاتانه " که ریم نه زه ری" یش (۲۷) لای ره زا بوو. چند جاریک له گه ل که ریم نه زه ری چووم بوو فیزیوتراپی. روژیک رووم کرده ده ورو به ری زانکۆی تاران تا ئه وه وه زعییه ته ببینم که پیشتر زورم له سه ری بیستبوو.

له ده ورو پشتی زانکۆی تاران کهش (جه و) یکی دیموکراتیک زال بوو. رژی هیشتا نه ی توانیبوو گروه سیاسی یه کان سه رکوت بکات و ده

سه لاتی نگرسی خۆی به سهر کومه لگادا سه پیئی . هیزه سیاسیه کان هه ریه که و شوینی تایبه تی خو یان بوو. سه روودی شوړشگیرانه له ضبط صوت (ته سجیل) ی کتیبفروشیه کانه وه بلاو ده بووه وه. گروه گه لی جوړ به جوړی تازه ی راست و چه پ بوونی خو یان ئاشکرا کرد بوو که من پیشتر ناویانم نه بیستبوو. (گروپی فیرقان و...). جه معیه تی کوردانی دانیشتوی تارانیش وه ک گروه یی کانی تر شوینیکی تایبه تی بۆ خۆی دابین کردبوو. وینه کانی کوردستان به رده وام کتیبفروشیه کانی رازاندبووه وه. وینه گه لی نه وروزی ۵۸ و وینه ی " لاله حه مه ی

له پائیزی سالی ۵۸ ی ههتاوی (خهزه لوه ر) له سۆنگه ی خهباتی خه لکی نیو شاره کانی کوردستان. هیزه سیاسییهکان توانیان بگه ریته وه نیوشاره کان. ئەو رۆژه بو من رۆژیکه که هه رگیز فه راموش ناکری. خه لکی شای سنه به پیکردنی چرای ئوتوموبیلله کانیان خۆشحالی خۆیان له هاتنه وه ی پيشمه رگه پيشانده دا و به وشيوه جه ژنیا ن ده گرت. ده نگی بوق (هۆر نه) ی ئوتوموبیل له هه مولایه که وه به رز بوو. رواله تی شار به ته واوی گورابوو. خه لک که چه ندین مانگ بوو روله کانی خۆیان نه دیبوو به ره و پیریان ده چوون.

دواتر ره وانشاد " که مال قوتبی" و دوستانی تر پینان و وتم که بی هیوای رزگاری من نه بوون ولایان وابوو که منیش وه ک رۆله کانی مه ریوان ، پاوه و سه قز، تیرباران کراوم .

بار و دۆخیکی تاییه ت له شاره که دا هاتبوو ئاراهه. هیزه سیاسییهکان هیشتا به ته واوی سه قامگیر نه بیون، هه ر بویه که سانیکی توش و خراپ له و وه زعه که لکیان وه رگرتبوو له ده روبه ری شاردا خه لکیان را و روت ده کرد (چه ته یی) که به یارمه تی خه لک و هیزه خه باتکاره کان له لایان کومه له وه گیران و له دادگای خه لکیدا مو حاکمه کران. بو سه پاندنی ئە منییه ت وهیوپی له شاردا. خه لک له گه ره که کاندایه یزی چه کداریان پیک هیئا که دواتر بوو به بنکه ی گه ره که کان. (بنکه بریتی بوو له شوینیک بو ده ست گرتن به سه ر ئە منییه تی گه ره که که به تاییه ت له شه و دا. هه روها شوینی بوو بو به ریوه بردنی کۆر و مونا قشه (بحث) ی ئازاد، هه روها بو فریا که وتن و یارمه تیدان له کاتی پیو یستدا که له لایان دانیشتوانی گه ره که وه به تاییه ت

گه نجان به ریوه ده چوو). بنکه کان به پی هه ل و مه رچی هه ر گه ره کیک چالاکی جو ر به جو ریا ن ده کرد. له هه ندی له و بنکه کانه دا بارو دۆخیکی گونجاوی تریان دروست کردبوو بو ئەوه ش یارمه تی کردن به و که سانه ی که مو عتاد بوون بو ئەوی ته رکی بده ن و خۆ له و به لایه رزگار بکه ن.

یه کی تر له چالاکیه کانی کومه له بریتی بوو له خه بات دژی کونه په رستانی ناوچه که ، له وانه ئە توانین ئاماژه بکه ین بو چه ک کردنی " سپای رزگاری ". دار و ده سته ی " موفتی زاده " له و کاته دا که وتبوونه په راویزه وه و خه لک هیچ بایه خیکیان پی نه ده دان.

هه ل سووراوانی کریکاری، له گه ره کی " فه یزاوا " سه ندیکای کریکاریانی بیکاریان پیک هیئابوو.

پیک هیئانی کۆر و ئە نجومه نی ژنان، یه کی تر له ده سته که وته کانی ئە و سه رده مه بوو.

هه روها ده کری ئاماژه بکری بو سه رله نوی سازکردنی یانه ی ماموستایان (خانه معلم) و شو رای قوتابییان.

چالاکیه کانی تر بریتی بوون له ناره زایی ده ربرینی خه لک به تاییه ت بازارییه کان دژی نیشته جی بوونی پاسدارکان له شوینیکدا به ناوی " باشگاه " هه لکه وتوو له ناو راستی شاردا، هه روها پیک هیئانی شو رای گه ره که کان و ده سته ی بونیاد نانی گه ره که کان . ئە مانه و ده یان چالاکی تر به ره می هه ول و خه باتی خه لک و خه باتگیرانی شاره که بوو. باشتر وایه هه مو ئە وانه ی که له و بو ارانه دا هه ل سووراو بوون هه رکه سه به گویره ی خوی هه ول بدا بو نووسین و روونکردنه وه ی میژووی

ئەو چالاكیيانە و چۆنییەتی پیکھیتانی ئەو دام و دە زگایانە و شیوہی بەرپۆه بردنی ئەرکەکان بۆ ئەو یە کە چۆنییەتی رە وتی چالاکی و خەباتی ئەو سەر دە مە تۆمار بکری. بە لە بەرچا و گرتنی ئەو یە کە من لەو سە ر دە مەدا لە ناوچە ی " چەمشار"ی سنە لە گەل ھاورییان "کیلانە" دا پۆه ندیم ھەبوو. وە لە ناوچەدا چالاکیان دە کرد و لە نیوشاردا ئەوانیان نە دە ناسی، بە یارمەتی تەشکيلات (تە نزیما ت) ی کۆمەلە مەلەبەندی کریکاریمان پیک ھینا کە (ئیرج فەرزاد) بەر پرسی بوو. چالاکیان لە نیو کریکاراندا کردە کاریکی سەرە کی و بە یاننا مەیکمان بلاو دە کردە وە بە ناوی " ھاواری کریکار ". ئەو ھاوریانە کە ئەم مەلەبەندە یان پیک ھینابوو ، بریتی بوون لە شەھید جەلال گەویلی کیلانە، حبیب اللہ گە ویلی کیلانە، مەعروف کیلانە ، عەباس گەویلی ، جەلال کیلانە ، نبی مەکتوبی و دە ستەیکی تر بۆ جییەجی کردنی کاروباری تەشکيلاتی لە لایان تە شکيلاتەوہ مالیکمان پیندرا بۆ لە گەرە کی " عەباس ئاوا " کە لە کاتی پیوستدەدە چوینە ئەوی و کارە کانمان تی دە پەراند و... ئیمە بیرمان لەوہ دە کردە وە کە پەرە بدە ی ن بەم چوارچیوہ و بە پۆه ندی کردن بە کریکارانی شارە کانی تری کوردستان ، ھەول بدە ی ن بۆ دارشتنی بنەمای یەکیە تی (اتحادیە) کریکارانی کوردستان. بریار و ابوو بۆ جییەجی کردنی ئەو کارە لە ئەزمونی مەلەبە ندە کریکارییەکانی ئیران کەلک وە ر بگرین. بۆ نمونە، جاریکیان " رزا مو قەدە م " لە گەل یەکی لە کریکارانی شرکەت نەوت سە ردانیان کردین. ئیمە لە مالیکی نھیتی کە لە گە رە کی " شە ریف ئاوا" بوومان ئەوانمان بینی و لە سەر چالاکی

کریکاری و ئەو کارانە ی کە کرد بوومان قسەمان کرد و بیرورامان گۆرییەوہ و بریاریاندا کە ئەوان لە ریگای بلاو کراوہ کانی خۆیانەوہ ، ریکخراوہ کریکارییەکە ی ئیمە بە کرایکارانی ئیران بناسین.

لە روژە کانی یەکەمی شەری ۲۴ روژە ی سنە بە پی بریاریک کە لە گەل مەلەبە ندی کریکاریدا بووم ، بە رە و عەباس ئاوا دە چووم بۆ ئەو ی کۆبوونەوہ ی ئاسایی بە رپۆه ببە ی ن . لە کولانەکانی "ئاعزە مان " تیپەریم و گەیشتمە شەقامی "سیروس" لە سەر کۆلانەکە ی " حەمامی چینی " فیشەکیک بە رلاقم کەوت. ئەو روژە جووتی پیلای سەربازیم لە پیندا بوو، کە ھەستم بە ئیش کرد شەل شەل چەند مەتریک رامکرد و خۆم گەیان دە گەرە کی جوولە کەکان . خۆش بەختانە گو لە کە ئیسکی نەگرتبوو. لە وکاتە دا ئوتۆمبیلی دە ستە ی بونیادنە ری شۆرای گەرە گەکان (ھە یئت موئسس شورای محلات) کە خەریکی راپەراندنی ئەرکی خویان بوون ، لە ویۆه تیدە پەری ، "ئەردە شیر نصراللە بیگی" یەکی لە کەسانی نیو ماشینە کە بوو. کە منیان بینی، رایانگرت و بە خیرایی لە کۆلانەکانەوہ گەیاندمیانە بیمارستان (خەستەخانە). دوا ی مو عاینە (فەحس) کردن و وینەگرتن (ئەشەعە)، دلنیا بووین کە جیگای مەترسی نییە. بە یارمەتی چەند کەسیک گەرەمەوہ بۆ مالهوہ.

لەو ماوہیەدا "دەستە ی یارمەتیدەری گەرەک"، کە لە لایەن ژنانی شۆرشگێرەوہ بۆ تیمارکردنی بریندارەکان پیکھاتبوو، ھەر چەند روژ جاریک برینە کە میان تەداوی دە کرد و لە روژانی کۆتایی شەرە کەدا، برینە کە خەریک بوو ساریژ دەبوو.

له به هاری ۵۹ (۸۰ی زاینی) دا پيشمه رگه و خه باتگيرانی شار، بۆ بهرگرتن به کوشت و بری زیاتر له لایهن رژیمی تاوانکاری کۆماری ئیسلامیه وه، لیبران شار به جی بیئن و له دهره وهی شار دریزه به چالاکي بدن. منیش له گه لیان له شار چومه دهر.

له و ماوه یه دا که له ناوچهی "چه مشار"ی سنه دا بووم، هاوړیانی مهلبهندی کریکاری بهردهوام له نیو شاردا خه ریکی چالاکي بوون. چه ند جاریک، پيش دهرچوونی بلاوکراوهی "هاواری کریکار"، دهقی بلاوکراوه کهم دهخوینده وه و تییبینییه کانی خۆم دهرده بری. جاریکیان به هوی ئه منییه تییه وه، چاپکردنی بلاوکراوه که له نیوشاردا نه ده گونجا. ئیمه له دهزگای بلاوکردنه وهی ته نزیما تی ئاشکرای کۆمه له "هه لوان" (گوندیکی ناوچه که)، له سه ر کاغه زی مؤمی نووسراوه که مان تایپ کرد و ناردمانه وه بۆ نیوشار که له وی چاپ بکری.

په یامیک بۆ بنه ماله ی گیان به ختکردووانی ئه و کوشت و بره ی گه لی کورد

به دایکی بهر ییزم مونیرخانم (دایکی ئه حسه ن و شه هریار)، به هه موو ئه و دایک و باوکانه ی که رۆله کانیان له و کاته دا یان دواتر له زیندانه کانی رژیمی گه نده ل و کۆنه په ره سته ئیسلامیدا تیرباران کران، یان له مهیدانی شه ر دژی ئه و مرۆفکوژانه، له پیناوی ئامانجه پیرۆزه که یان، گیانی خویان به خت کرد، راده گه یه نم که دهنگی چه کی ئه و مرۆفکوژانه که سنگی رۆله کانیانی کرده نیشانه، ئیستاش گویمان ئازار ده دات. گه لی کورد به س ئه و کاته ئارام ده گری که ئه م فوسيله کۆنه په ره ستانه له بهردهم دادگای خه لکیدا خۆ ببینه وه. گه نجانی هۆشیارو تیگه یشتووی دوارۆژ ده توانن به پشت به ستن به م

بیره وه ریانه و ئه و وینانه، دژی بناغه دانه رانی مله وری و سه رکوتی ئیسلامی، سکالا بکه ن و زبڵدانی میژوو به ئادگار (سیما)ی فیرووسانه ی ئه و تاوانبارانه، برازیننه وه و کۆتایی بیئن به ته مه نی ئه وانه ی که ئه و وه یشوومه یان خۆلقاند.

من نه ئه و کاته و نه ئیستاش که ۳۰ سال له ته مه نی ئه م رژیمه تیده په ری، ئه و شیوه دادگاییه ی ئه وانم قه بوول نییه. فه رمانی خومه نی فه رمانی قهرکردنی گه لیک بوو. فه رمانه که ی باشته رین به لگه یه بۆ سه لماندنی ئه وه ی که ئه وان هه ر له سه ره تاوه به نیازی کوشت و بر بوون و له ماوه ی یه ک حه فته دا ۵۸ نه فه ر یان تیر باران کرد. (۲۸)

من له سه ر وشه ی کوشت و بر ته ئکید ئه که م، ئه وه کوشت و بریکی سیاسی بوو، له بهر ئه وه ی تاوانی سیاسی درابووه پالمان و هوکاره که شی سیاسی بوو. سکالا (کیفر خواست)ی خه لک دژی ئه و مرۆفکوژانه ئه بی ناوه رۆکیکی ئاوی هه بی:

ئاخونیک به پینی فه رمانی ئیمامه که ی، هه ر له پيشه وه بریاری دا بوو وه ده یویست گه لی کورد چاو ترسین بکات. ده بوو گه لیک که لیبرا بوو بۆ وه ده س هینانی مافه زه وتکراوه کانی، پاشه کشیی پی بکری و سه رکوت بکری.

له و جۆره دادگایانه دا تۆمه تبار (متهم) بۆی نیه پیرسی: تۆ بۆ چی هاتوویته کوردستان؟ بۆی نییه بلی: ئیره مالی منه. ئیمه ش گه لیکن و مافی ئه وه مان هه یه که چاره نووسی خۆمان دیاری بکه ین. ئه گه ر چه کمان هه لگرتوو به س بۆ داکۆکی له خۆمان و ئه و خه لکه بی دیفاعه یه که سه دان سال له پیناوی وه ده س

هینانی مافه پيشيل كراوه كانيدا خهباتی کردووه. تومهتبار بوی نیه بلی: ئیوه به تانگ و توپ وئهرته ش (جه یش) و پاسدار و به سیج و جاشهوه ههلتانکوتاهه ته سهر کوردستان و من مافی ئهوه م نیه چهکم هه بی و له خوّم و گهلهکه م داکوکی بکه م و پیمده لاین " دژه شوّرش" (ضد انقلاب). ئیوه و داروده سته مرؤفکوژه که تان هاتوونه ته کوردستان بۆ سه رکوت کردنی ئازادی و دیموکراسی. هاتوون عهبا بکه نه بهر ژنانی سه ربه ستي ئه م ولاته و له مافی جل و بهرگ پویشینی ئازاد بیه ریایان بکه ن. له نیۆ مالدا بیانیه ستنه وه و به نیوی پیاویان بزانی. هاتوون ئازادی بخنکین. تومهتبار بوی نییه بلی: کریکار و زه حمه تکیشی کورد بۆ ده سته بهر کردنی بژیوی خوئی و بنه ماله که ی ئه بی چه ندین مانگ له سالدا مال و زیدی خوئی به جی بیلی بۆ ئه وه ی بژیوی سه ره تای هه بی. تومهتبار بوی نییه بلی ئیوه و له شکره که تان هه زاران کیلو مهیتر تان بریوه بۆ هیرش کردنه سهر کوردستان. که چی ئیمه تاوانبارین و ئیوه بی تاوان! ئیمه له زیندان ئه خه ن، ئیعدمان ئه که ن و ته بعید (مه نفا) مان ده که ن. تو مهتبار بوی نییه بلی: ئیوه چه ند روژ پیشتر له شاری پاوه که سانیکتان ئیعدام کردووه که له پیناوی مافی ئینسانی خه لکدا خه باتیان کردووه و ناره زاییان به بوونی ئیوه له کوردستاندا ده ربریوه. ههروه ها که ئیمه ش ناره زایی ده ره برین. ئیوه له به هاری ۵۸ دا شاری سنه تان خه لتانی خوین کرد و له باتی نه ورۆز و جه ژن و شادی، شین و شه پورتان کرده دیاری بویان. بۆ نییه بلی که ئیوه له سهر قسه ی ده ست و پیوه نده کانتان قه زاوه ت ئه که ن و بریار ئه ده ن که نه ک هه ر گه ل ،

به لکو خویشیان به ئیوه فرۆشتوووه و خویمان وته نی " خودموختارییان له گیرفان ناوه". ئیمه ش مافی داکوکی له خومانمان نییه. نه دیده توانی بلی: ئیوه ده بی له جیگای تاوانباردا دانیشن چونکه ئیوه گه لی کوردتان له خوین هه لکیشا. کهوا بوو ئه م جیگای که منی لی دانشتوم وه ک تومهتبار، جیگای ئیوه و هاوشیوه کانتانه. ئیوه ن که جه نایتان کردووه، نه منی که بۆ ده سته بهر کردنی مافی ره وای گه له که م خه بات ئه که م. ئه مانه و ده یان پرسیری تریش ده کرا ئاراسته یان بکرایه. ئه حسه ن و جه میل ده کرا داکوکی له خویمان بکه ن و بلین سازمانه که ی ئیمه و سازمانه چه په کوردیه کان داکوکیان کردووه له زه حمه تکیشانی ناوچه ی "خوړ خوړه" به لام ئیوه داکوکی له خاوه ن زه ویه کان ئه که ن. "عه تا" و هه واله کانی خویمان به دژی ئیسلامی توخی موحه مه دی کوماری ئیسلامی ده زانی، ده بوو بتوانن بلین: ئیمه ئامانجمان به هیز کردنی بزووتنه وه ی ئه و خه لکه سته م لیکراوه یه که دژی، نا عه داله تی کومه لایه تی راپه ریون.

ده رویش عیسا ئه گه ر بۆی هه بوو قسه بکات ئه یووت: ئیوه ئه تانه وی من بکرن؟ خه یانات به گه له که م بکه م؟ پشت له خه لک بکه م، ئه من ئه و تاوانم نکردووه که داوتانه پالم. مظفر ده بوو بتوانی روونی کاته وه که تومه تیک دراوه ته پالی که نه یکردووه. هه مویان ئه بوو" وه کیل" (موحامی) یان ببوایه و بتوانن بلین که ئه و دادگایه یان قه بوول نییه. ده بوو مافی ئه وه یان ببوایه که داکوکی له خه باتی گه له که ی خویمان بکه ن و بلین ئیمه

ش وه ك هه مو گه لانی دیکه ئە م جیهانه بهرینه ئە مانهوی مافی بریاردانمان هه بی له سه رچاره نوسی خۆیان.

پیشنیاریک بو پهیکه ر تاشه هونهرمهنده کانی کورد. با هه ر له ئیستاوه له بیرى ئەوه دابن که پاش رمالینی ئەومر فکوزانه، له باتى ئەو پهیکه ره ی که له مهیدانی نازادی (ئیقبال پیشوو) دانراوه و ده ستى بهره وئاسمان گرتووه تهوه وهیمايه که بو لاوازی و ناویمیدی مرؤف و له لایه کی تره وه وه بیر هیئهره وه ی ده سه لاتداری ئە م داگیرکه رانه یه.

بو ریزگرتن له یادی ئەو نازیزانه ی که له فرگه ی سنه دا تیرباران کران، پهیکه ره گه لیک دارپژن که هیما بن بو ئاشتیخوازی و سه ره به ستی گه لی کورد. نابى ریگا بدری به وه ی که گه لانی دنیا و به تایبهت خه لکی ئیران له بیریان بچیته وه که گه لی کورد له پیناوی خواسته دیمۆکراتیکه کان و مافه ره واکانی خۆی، چ چه رمه سه رییه کی کیشا و چۆن له لایه ن حوکومه ته کانی سه رده مه وه، کوشت و بر کرا.

له کۆتاییدا پیویسته بلیم که به نیازم ئەم بیره وه ریپانه وه ک نامیلکه یه ک بلاو بکه مه وه. هه رکه س که بو ئەو مه به سته یارمه تیم بدا، جیگای ریزو سپاسه.

پیویسته سپاس و پیزانینی خۆم ئاراسته ی ئەو که سانه ش (به تایبهت صابر شیخ الاسلامی و کاک ره سول محه مه دی) بکه م که تا ئیستا به هاندان و ره خنه و تیپینییه کانی خۆیان، یارمه تیپان داوم.

پهراویزهکان

۱- ئەمههه: ئیمام موسی سه در له سالی ۱۹۷۴ له ئیرانه وه به ره و لوبنان چوو. له وی بزوتنه وه ی حه ره که ی مه حرمانی پیک هیئا که به ئەمههه ناوی ده رکرد (ئەمههه له راستی دا بالی سه ربازی ئە و بزوتنه وه یه) شیخ حه سه ن نصرالله که ئیستا ریبه ری حیزب الله یه، له کاتی پیگرتنی " ئەمههه" دا گه نج بوو که به و بو چوونه راهات. سالی ۱۹۷۸ ئیمام موسا صدر به ره و لیبی چوو، ئیتر له و کاته وه بی سه روشوینته. ره نگه وه ک" ئیمامی غایب " روژیک سه ره له دا. پاش ئەو " نه بی بری" بووبه ریبه ری ئەمههه، که نه ده سه لاتی وه ک ئیمام موسا صدری هه بووه، نه و خۆشی له چاوی خومه ینی ئەهات. له سالی ۸۲ دا حیزب الله بنیادنا و شیخ حه سه ن نصرالله وه ک ریبه ری ناسرا. له لوبنان دا پیک هیئانی کۆماری ئیسلامی راگه یاند به لام دواتر به له به ر چاوگرتنی بارودۆخی لوبنان وازی له و بیروکه یه هیئا.

۲ - " جه معییه تی دا کۆکی له نازادی وشۆرش": ئەم ریکخراوه له لایان هه لسه وراوانی کۆمه له وه پیکهات و ئە و سازمانانه ی که پهیره وی خه تی ۳ بوون تیندا چالاک بوون. ئە ندامه سه ره کیه کانی بریتی بوون له: صدیق که مانگه ر، شوعه یب زه که ریایی، ئە یوب نه به وی" حسین پیر خضری، مظفر محمه دی، جه میل مه ردوخی، ناصح مه ردوخ و.... ئەم ریکخراوه وه ک هیزیکی چه پ وداکۆکی کردن له مافی زه حمه تکیشان و دژایه تی له گه ل جه ره یانه مه زه به بی و کونه په رسته کانی شاری سنه، ناسرا بوو. خه لک بو جیبه جی کردنی گیروگرفته کۆمه لایه تیبه کان روویان ده کرده ئە و ریکخراوه یه. جیزیب دمراتی کوردستانی ئیران و سازمانی

چریکه فیدایه کانی خهلق له ریزی ئه و ریکخراوانه نه بوون و سه ربه خو کاریان ده کرد.

۳ - بهرگ ره شهکان : (سیا جامگان) بریتی بوو له ده سته یک پاسدار که جل و بهرگی ره شیان له بهر ده کرد. وایان پی ده وتن یان خو یان ئه و ناوه یان هه لباردبوو.

۴ - ژاوه رۆ: ناوچه یه که هه لکه وتوو له باشووری رۆژئاوای شاری سنه که دانیشتوانی باغداری ده کهن و زوربه ی خه لکه که کریکاری وه رزین.

" حسه ین :-" من له سالی (۱۳۵۳) ی هه تاوی وه ک سرباز ماوه ی ۳ مانگ له (له شکه ره ک" ی تاران و ده وری سی مانگی " تخصص " له " ئیس فهان" و ۱۸ منگی له سنه بووم. له پادگانی له شکری ۲۸ ی سنه له گه ل سه بازیک له گورهای توپخانه ی دژی هه وایی پیکه وه بووین. خه لکی ته بریزبوو، دوی ماوه یک لیک نزیکبووینه وه و متمانه مان به یه کترکرد. له ته بریز شاگرد که فاش بوو، ودژی ئه وه زعه نا عادلانه بوو. له سه ر ئه ساسی ژیانی خو ی چیروکی نویسیبوو. ده ستنوسه که ی دا به من بیخوینمه وه و بوچوونی خو می بو بنوسم . حسین روژیک که نگابانی پاسدارخانه بوو، ته قه ی کردو له ئه فسه رنگابانه که به لام نه یوانیو بیکوژی. گرتبوویان و له زیندانی پاسدارخانه رایان گرتبوو. له وی هه ولی کوشتنی خو ی دابوو، هینا بویانه ئه م بیمارستانه و پاش چاک بوونه وه بردبوویانه زیندانی شاره بانی سنه ، تاکاتی راپه رین له زیندان بوو. کاتی لیکه وتتی رژیم ی شا زیندانیه کانی سنه دژی مه ئموره کانی زیندان راپه رین و درگای زیندانیان تیکشکا. حسین چه ند روژیکی ما

بووماوه ی زیندانه که ی ته وای بی راینه کرد، له ده رفه تیکدا دوو دمانچه ی ده رفینی و له نزیکی زیندانه که چال هه لئه که نی و ده مانچه کان ئه شاریته وه و ئه گهریته وه بو زیندان. پاش رزگار بوون سه ر دانی منی کرد و بو دوزینه وه ی ده مانچه کان له گه ل" که مال قوتبی" و "مه نسوور فه رزاد" چوینه ده ورو پشتی زیندانه که ، به لام بوومان نه دوزرایه وه . حسین چه ند روژیک لامان ما یه وه و له و ماوه یه دا له گه ل ده سته کانی داکوکی له شار هاوکاری ئه کرد. دوی فه رمانی هیرش له لایان خومه ی نییه وه ئیتر نه مزانی چی به سه ره ات.

۶- ئه شرف رحیمی مه له کشان: یه کی له هاوریانی ناوچه ی چه مشار سنه بوو. که پیش راپه رین پیوند یمان هه بوو، دوی بزوتنه وه ی دووه م چوو ره ریزی پیشمه رگه کانی کو مه له و دواتر بووه فه رمانده ی سیاسی گوردان. ریکه وتی شه هید بوونی ۱۳۶۹۱۱۲۱ ی هه تاوی جیگای شه هید بوونی : کوندی "برنجان" ی بانه واته له کاتی خومپاره (هاوان) بارانی گونده که له لایان رژیم ی کوماری ئیسلامی وه.

۷ - کیلانه : یه کی له گونده کانی ده ور و بهری سنه یه که مه له ندی چالاک ی یه کی له ریبه رانی کومه له واته (ساعد وطن دوست) بوو. ئه و سالانیک له پیوه ندی له گه ل کریکا ران وزه همه تکیشانی ناوچه که دا بوو. توانی ده سته یک له شو رشگی ران راکیشی بو ناو کومه له . له وانه حه بیب الله ، جه لال ، مه عروف گه ویلی و... منیش پیوه ندیم پنیانه وه هه بوو. جه لال گه ویلی (جه لال کیلانه) ریکه وتی شه هید بوون ۱۳۵۹۰۴۲۲ ی هه تاوی . شوینی شه هید بوون گوندی کیلانه له ده ورو بهری شاری سنه. له کاتی پیشگرتن به هیرشی رژیم ی کوماری ئیسلامی.

۸ - گهړکی " بان شیخان " : یهکی له گهره که کانی شاری سنه که ته قریبه ن که وتوه ته روژ ئاوی شار . ده سته یک له وهاوریانه ی که پیشتر به ناوی' ریگای زه حمه تکیشان " چالاکیان ده کرد و دواتر چونه ریزی کومه له وه ، زوربه یان دانیشتووی ئه و گهره که بوون . له وانه ' شهید عه لی گولچینی، یدی گولچینی ، وریا ناظری و.. عه لی گولچینی (سه لاح ره ش) ریکه وتی روژی سی ههمی مانگی (سهرما وه زای سالی ۱۳۵۹ی هه تاوی . شوینی شهید بوون : "ده ل وده له مهرز" له ناوچه ی هه ورامان له کاتی تیهه لچوون له گه ل سپای رزگاری .

۹ - : کاتی له زیندان رزگار بووم ، دایکم ووتی که یکی له خزمه کانی ئه حسنه ی ناسیوه وپی راگه یاندوه که چی قه و ماوه .

۱۰ - باغچه له : یهکی له گونده کانی نیوان دیوانده ره و بیجار که له وی باشتیرین زه و بیه کانی "خالصه" (باشترین زه و بیه کانی لادی) له کاتی "اصلاحات ارضی" درابوو به به گه کان و له پاش راپهرین خه لک خوازیاری دابه ش کردنی زه و بیه "خالصه" کان بوون و به و مه به سته روویان کرده جه معیبه تی داکوکئی له ئازادی و شورشی سنه .

۱۱ - ده قی " فهرمانی هیرش بو سهر سنه له لایان خومهینی یه وه " : بی ئه وه کات به فیرو بده ن برون بوو سنه . هه موو هیزه کانی سهر بازی سهرنج بده ن !! هه ر ئیستا خه بهرمان بو هات که له سنه ئه رته شییه کان و سازمانه سهر بازیه کان گه مارو دراوون و ئه گه ر تا نیوساعه تی تر یار مه تی نه گا . چه که کان ده بهن . له مزگه وتی سنه وه ئاگادارییان کردوونیه ته وه که حیزبی دیموکرات، ژنه کانه ی

ئیمه یان به دیل (بارمته) گرتووه . ئه کید به هه موو هیزه ئینتزامییه کان ئه مر ئه که م که به پادگان مه لبه نده کان رابگه یه نن که هه ر چه ند که پیویسته (هیژ) به ره و سنه ریکه ون و به توندی ئه شرار (خرابکار) سهرکوت بکه ن . پاسدارانی شورش له هه رکویکه هه ن به ئه ندازه ی پیویست به ره و سنه و هه موو کوردستان له ریگای " پردی هه وایی " ه وه برؤن و به هه موو زه ختیکه وه ئه شرار سهرکوت بکه ن . دوا که وتن ته نانه ت بو یه ک سه عاتیش ، وه ک سهرپیچی له ئه رک و وه زیفه ده ژمیردری و به توندی سزا ده دری . داوا له میله تی ئیران ئه که م که ئاگا دار بن و هه ر مه ئمووریک سهر پیچی کرد به زوو ترین کات رایگه یه یه ن . من چاوه ری ئه وه ئه که م که تا نیو سه عاتی تر له هیزه سهر بازیه کانه ه وه هه والی به سیچ (ریکه وتن) م پی بگا .

والسلام روح الله موسوی الخمينی ۲۸ مور داد (گه لاویژ) ۱۳۵۸

رؤژنامه ی "کیهان" ۲۹ گه لاویژ ۱۳۵۸ لا په ره ی ۳ *

* ده ر جوونی ئه م فهرمانه له لایان مه سئوولانی سهر به رژی له کوردستان و ده م و دزگای هه وال به درؤخرایه وه به لام فهرمانی هیژ شه که به رده وام به ریوه ده چوو . خه لخالی جه لادیش بیردرا بوو که له پاوه و مه ریوان وسه قزو سنه و.. فهرمانی ئیعدامی ده یان که س ده ربکات و بیانسپیژی به جووخه ی ئیعدام .

۱۲ - شورای شاری سنه : به هه والی خه لک و یارمه تی هیزه سیاسییه کان هه لبراردن کرا و ۱۱ که س وه ک شورای شار هه لبریر دران وده سته یه کیش وه ک ئه ندامی "علی البدل" که بریتی بوون له :

۶۶۶۶	۲۰. محمد مائی
۷۹۶۶	۲۱. جهليل معين افشار
۵۹۷۳	۲۲. عباس کریمی

سەرچاوه: نامیکه‌ی " شەری خویناوی سنه و ده سکه‌وته‌کانی شوری شار " ده فته‌ری لایه‌نگرانی سازمانی چریکه‌فیداییه‌کانی خه‌لکی سنه . نه‌و نامیکه‌یه‌ دیسان له لایان سازمان فداییان کمونیست‌ه له نا‌ئمان بلاوکراوه ته‌وه

۱۳ - طیبیت روح الهی: (عه‌باس خان) له هاورییانی کۆنی کۆمه‌له و هه‌لسوراوی دیرین که له‌لایان کوماری ئیسلامییه‌وه له تاران گیرا و ئیعدام کرا.

۱۴ - خالد باباحاجیان: خالد ونه‌ورۆز گه‌نجی له گوندی "قزل و لاغ" ماموستا بوون و پێش راپه‌رین دژی ده ره به‌گه‌کان وه ک " یه‌دول‌آخان"ی قزل بلاغ خه‌باتیان ده کرد هه‌ره‌ئه‌وه ش بووه هۆی ناو ده رکردنیان وه ک که‌سانی دژی فیودال (ده ره به‌گ)ویاوه ری زه حمه‌تکیشان . خالد باباحاجیان له سالی ۱۳۶۱ ی هه‌تاوی له لایان کۆماری ئیسلامییه‌وه گیرا و پاش ئازارو ئه‌شکه‌نجه‌ی زۆر ئیعدام کرا. خۆراگری خالد بووه چیروک وه‌یمای ده ره نده بوونی ئه‌و مروڤکوژانه. ریکه‌وتیگیان به خت کردنی خه‌زه لوه ری ۱۳۶۱ ی هه‌تاوی، شوین ، سنه (له زیندان ئیعدام کرا)

۱۵ - نه‌ورۆز گه‌نجی (فایق): ریکه‌وتی گیان به‌خت کردنی ۲۴ ی پوشپه‌ری ۱۳۵۹ ی هه‌تاوی، شوین : ره وانسه‌ره‌له کاتی ده ست به‌سه‌ر راگرتنی مۆلگه‌ی سپای پاسداران.

۱۶ - ته‌کش بی که‌س (مسته‌فا): له ماموستایانی ناوچه‌ی گه‌لواخی. ریکه‌وتی گیان به خت کردن : ۱۳۶۱.۲۵ ی هه‌تاوی

ژماره‌ی ده‌نگه‌کان	ناوه‌کان
۱۴۴۰۰	۱. فوئاد روحانی
۱۴۱۳۴	۲. جه‌بار ئاریانژاد
۱۲۷۱۷	۳. هادی مورادی
۱۲۲۳۰	۴. یوسف ئه‌رده الان
۱۱۸۸۰	۵. ابراهیم شاغه‌یبی
۱۱۸۱۷	۶. مه‌لا مه‌حمود ئا هه‌نگه‌ر
۱۱۷۰۷	۷. ئه‌حمه‌د خه‌لیقی
۱۱۵۵۱	۸. سید عماد سید زاهدی
۱۱۳۱۰	۹. فریده قریشی
۱۱۱۱۹	۱۰. ئه‌رسالان پور قباد
۱۱۰۷۸	۱۱. معروف شبلی
۱۰۵۶۴	۱۲. خه‌لیل هه‌واری نه‌سه‌ب
۱۰۵۶۰	۱۳. هادی شه‌مس
۹۸۸۱	۱۴. هادی یونسی
۸۷۱۳	۱۵. صدرا مورادی
۸۶۶۳	۱۶. خلیل یوسف زه‌مانی
۸۳۸۵	۱۷. عبدالله بابان
۷۵۱۵	۱۸. مه‌دی فاطمی
۷۰۶۹	۱۹. باقر نبوی

شوین: ناوچهی " سارال" ای سنه له کاتی تییه لچون له گه ل هیزه کانی رژیمدا.

۱۷ - کمال قوتبی : له هاورانی دیرینی کومه له و تا سالی ۱۳۶۸ ی هتاوی له ریزی پیشمه رگه کانی کومه له دا بوو. بوو چاره سه ری نه خوشی هاته ئالمان و له ریکه وتی ۱۳۶۸۰۸۱۴ له و ولاته کوچی دواپی کرد.

۱۸ - ناصح مهردوخ: له تیکوشه رانی دیرین و فه عالی " جه معییه تی دا کۆکی له ئازادی وشورش" و پ-م کومه له که له ئوردوگای بوتی به بوردومان شیمیائی رژیم صدام شههید بوو.

۱۹ - علی ثباتیان : یه کی له کریکارانی لوله کیشتی شاری سنه بوو که له گه ل کومه له پیوه ندی هه بوو، پاش شه ری به هاری ۵۸ هه تاوی رووی کرده تاران و دواترگه رایه وه بو کوردستان و چووه ریزی پیشمه رگه کانی کۆ مه له وه و گیانی خوی له پیناوی ئامانجدابه ختکرد . ریکه وتی گیانبه خت کردن ۱۳۶۲۰۱۳۱ هه تاوی ، شوین گوندی " تازاوا" له ده ورو به ری سنه ، له کاتی چالاکی بو ده ست به سه رگرتنی مؤلگه ی رژیم.

۲۰ - حاجی عبدالحمید: له لایانگیرانی ئه حمه د موفتی زاده بوو خه لکی گوندی کیلانه دوا ی ده سه لاتگرتنی کوماری ئیسلامی هاوکاری دارو ده سته ی رژیمی ده کرد.

۲۱ - گوندی نه وه ره: له ۱۸ کیلو میتری شاری سنه یه، له سه له کانی هه لسوراوی کومه له تعدادیکی زور له لایه نگرانی کومه له ده سگیر کران و تعدادیک هاتنه ریزی پیشمه رگه ی کومه له وه که زوربه یان شههید بوون. ناوی ئه وشه هیدانه بریتین له:

۱. ئه سه د موحه مه دی

۲. بدالله موحه مه دی

۳. علی نه وه ره

۴. سه بری دوست کامی

۵. امید موحه مه دی

۶. سه لاج ئه حمه دی

۷. لوتفولا ئه حمه دی

۸. فه خره الدین ره حمه تی

۹. عه لا الدین ره حمه تی

۱۰. هادی کاکه خانی (لایه نگری چریکه کان)

۱۱. عه زیز گه زانی (عه زیز که میز)

۲۲ - کانی مشکان : یه کی له گونده کانی ده ورو به ری سنه

۲۳ - عه باس که ره سی : یه کی له کریکارانی جوشکاری سنه ، خه لکی گوندی " که ره سی" بوو ، دواتر له شه ری ۲۴ روژ ه ی سنه دا گیانی به خت کرد، ئه وه له گه ل که مالی قوتبی هه لسوراوی کۆ مه له پیوه ندی هه بوو.

۲۴ - فه خره دین ره حمه تی: یه کی له پیشمه رگه کانی کومه له که له ریکه وتی ۱۳۶۰۸۱۹ ی هه تاوی له لایه ن هیزه کانی رژیمه وه له نیو گوندی " نه وه ره " گه مارؤدرا ، پاش دوو روژ مقاومت و کوشتنی ده سته یه ک زور له جاش و پاسداران بو ئه وه ی نه که ویته چنگی هیزه کانی رژیم ، خوی کوشت. پاسداران و جاشه کانی

گوندی نه وه ره

ئىسلام له تۆلەي ئهوى كه فخره چەندىن كەسى لهوانى كوشتبوو،
براى ته مه ن ۱۳ سالى ئه و ئه به ستن به دارىكهوه و ئىعدامى
ئەكەن . له م رابته دا هونراوه يكم بيستوه كه به دواى مه رگى فخره
ويژراوه و به پيويستى دهزانم كه به خوينه ر پيشكهشى بكەم .

ئه وه ره ده وري هه مو گيراوه
پاشه خو ر هه ل ده كهوى و تاساوه
لاوه كانى نه وه ره پشت ئه ستور
دوژمنه خووى له قوور هه لكيشاوه
شيره لاويك به تاق و تنيا
رپوبه روى دوژمنى گه ل ويستاوه
دوژمه نى زار و زه بون لورانى
وه ره ده ر ده ور و بهرت گيراوه
هه ر وه كو شير ژيان گرمانى
دلنيا بن كه خه يالتان خاوه
بيري من زاله منم سر ده كهوم
ئيوه نو زه ربهى كوئكى كاوه
فخره پاش ئه وه ي ۲۴ سهعات تى هل چو
داغه كه م گوله بنى هيناوه
هاته در فخره وتى : خلكينه
فيشهكى خو مه له خو مم داوه
نه وه ره مات و مه لول و بى ده نگ
هه ر وه كو سووره گولى ژاكاوه
جا هه وال هاته زه مان و پى وت
ئه وه ده بو چى له خوتت داوه

ده س هه ل كيشه له خوينا سوورم
بگره ئه و پرچه مه دامان ناوه
كومه له خاونى ئه و ئالا يه
ئهرتشى سوره هه لى هيناوه
نه وه ره ههسته وه ره بروانه
ئاویر زه رده خنه ي لى داوه

۲۲ - عبدالله ياره (جماران): يه كى له هاوكارانى موفتى زاده بوو له
به ر ئه وه كه س و كارى من كهسيان نه ده ناسى و ئه و كه سه
ئاشناى خالم بوو، پيوه ندى پيوه ده كهن و داواى لى ده كهن كه
شوينى من هه لكا . ئه و له فرگه دا هاته لام و په يامى ماله وه ي بو
هينام.

۲۳ - شاطر مه مه د: له لاينگيرانى كومارى ئىسلامى بوو و له گه ل
ئاخوند "صفدرى" هاوكارى ده كرد . ئه و شاطرى نانوا خانه بوو، ده
مى سال بوو له سنه ئه ژيا.

۲۴- كومه له ي شو ر شگيرى زه حمه تكيشانى كوردستانى ئيران (كو
مه له): له م نوسراوه يه دا مه به ستم پيش پيكهاتنى حكا (حيزبى
كومونىستى ئيران)

۲۵ - كومىته ي شو ر شگيرى حيزبى ديموكرات : ئه م جه ره يانه له
حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئيران جيا ببوونه وه و له سالى ۱۳۴۷
و ۱۳۴۸ ي هه تاويدا بو دريژه دان به خه بات گه رانه وه كوردستانى
ئيران هه ندى له ئەندامانى ئه وريكخراوه يه برىتى بوون له : سليمان
موعينى ، ئىسماعيل شه ريف زاده ، و مه لا ئاواره (ئه حمه د
شه لماشى)

۲۶- ره زا وه یسی: ده رچووی رشتهی ئابووری زانستگای تاران و له گه ل هه ل سوراونی کومه له دا پیوه ندی هه بوو. پاش شهری خویناوی له گولانی سالی ۱۳۵۹ هه تاوی چوه ریزی پیشمه رگه کانی کومه له وه. سالی ۱۳۵۹ ی هه تاوی له گوندی " که لاتی " به ده ستی کوماری ئیسلامی شه هیدبوو.

۲۷- کریم نه زه ری (عه باس): له هاورسانی دیرین و پیشمه رگه ی کومه له بوو، سالی ۵۸ ی هه تاوی له گه ل ده سته یه ک له هاورییانی کۆمه له گیرا، سالی ۱۳۸۳ ی هه تاوی به بونه ی نه خوشی شیرپه نجه وه گیانی له ده ست دا.

۲۸- له سه رده می فه رمانی هی رشه که ی خومه یینی دا له شاره کانی کوردستان ۵۸ که س به ده ستی خه ل خالی تیرباران کران که ناوه کانیان له نیو روژنامه کانی کوماری ئیسلامی دا به م شیوه ی خواره وه بلاو بووه وه.***

ئیعدامی ۱۱ که س له خه لکی ئاسائی شاری پاوه که کاتژمی ۲، ۴۰ ی به یانی روژی ۲۸ ی گه لاویژی ۱۳۵۸ ی هه تاوی له زیندانی " دیزل ئاباد " ی کرماشان که بریتین له:

۱	عبدالله	نوری
۲	هوشه نگ	عه زیزی
۳	محمد	مه حمودی
۴	یدالله	مه حمودی
۵	حسین	شه یبانی
۶	هورموز	گورجی به یانی

۷	موزه فه ر	فه تاحی
۸	موحه مه د	عه زه تی
۹	موحه مه د	عه زیزی
۱۰	آذر نوش	مه هده ویان
۱۱	اصغر	به بودی

گوشت و بر له پاوه به فه رمانی خومه یینی

به یانی روژی ۲۹- ۰۵- ۵۸ ی هه تاوی دیسان ۷ که س له خه ل کیی شاری پاوه بی محاکمه له زیندانی دیزل ئاباد ئیعدام کران که بریتی بوون له:

۱	حاجی ئه	فراسیاب
۲	عبدالوهاب	مه له کشاهی
۳	عمادالدین	ناصری
۴	عبدال کریم	کریمی
۵	موحه مه د	نه قشبه ندی
۶	عه زیز	موراد
۷	موراد	ذوالفقاری

* روژنامه ی که یهان ۳۰ گه لاویژی ی ۱۳۵۸ ی هه تاوی لا په ره ی ۱ و ۳ (۲۱ ئاگوست ۱۹۷۹ زاینی)

تیرباران ۹ نه فه ر له شاری مه ریوان: به پی هه والی هه وال ده ریبه کانی ناو خو و ده ره وه که له ۱۷ روژ نامه کانی که یهان و ئیتیا

عات ٤ ی خەرمانانی ٥٨ ی ههتاوی بڵاو بووه ئهوه- :کاتژمێری ٣٠:١٨ رۆژی ٣ ی خەرمانانی ١٣٥٨ ههتاوی یهک رۆژ دواى جهژنى ره مهزان - ٩کهس تر له شار مهريوان تيرباران کران . نوينه رانی ده ولهتی کوماری ئيسلامی بۆ دانه تهرمی ئه و شههیده کوردانه به کهس و کاریان ، به تومهتی ئهوه ی که ئهوانه خائین و ولاتفروشن بوون ، داواى پۆل و پاره ی کردوو . ئهوانه ی له مهريوان تير باران کران :

- ١ حسین موستهفا سولتانی
- ٢ ئه مین موستهفا سولتانی
- ٣ ئه حمه د پيرخضری (کارمندی نه خوشخانه)
- ٤ حسین پيرخضری (ماموستا)
- ٥ فایق عهزیزی (ئهندامی شورای شاری مهريوان)
- ٦ علی داستان (پيشمه رگه)
- ٧ بههمه ن ئه خضه رى (پزىشک و فیلم به ردار)
- ٨ جه لال نه سیمی
- ٩ ئه حمه د قادر زاده (خه لکی گوندى ده ره تفی)

هه ره ئه و رۆژه دا پیاوی ئائینی به ناو بانگی کوردستان ئا غای شیخ الاسلامی له مهريوان و هه ندىکی تر له پیاوانی ئائینی کوردستان دوورخرایه وه (تبعید) بۆ ئوستانی (پاریزگا) ی خوراسان.

تيربارانی ١١ کهس له شاری سنه که رۆژی ٥ ی خەرمانانی ١٣٥٨ ی ههتاوی کات ژمێره ی دوانیوه رو به فرمانی خه لخالى نوينه رى

خومهینی له کاتیکدا به رێوه چوو که ٢ کهسیان به توندی برینداربوون . ئه و کهسانه بریتین له:

- ١ مظفر نیاز مهند
- ٢ سیروس منو چهری
- ٣ عیسی پیر وه لی
- ٤ ناصر سلیمی
- ٥ عبدالله فولادی
- ٦ احسن ناهید
- ٧ شههباز ناهید
- ٨ اصغر مبصری
- ٩ مظفر ره حیمی
- ١٠ جه میل یخه چالی
- ١١ عه تا زندی

وینه کانیان له رۆژ نامه کانی ناوخۆ و ده ره وا بڵاو بووه وه.

تيرباران ٢٠ کهس له شاری سه قز:

ناوی ٢٠ کهس له تيرباران بووه کانی شاری سه قز که کاتژمێر ٧ ی بهیانی رۆژی ٦-٦-١٣٥٨ (٢٩ ئاگوستی ١٩٧٩ زاینی به ریوه چون بریتین له :

- ١ ئه حمه د سه عیدی
- ٢ قادر به هار

**بۆ ته‌واو كردنى ئەم نوسراوه يه سه‌باره به شه‌رى سى مانگه له كوردستان ٢٧ گه‌لاويژ تا ٢٦ خه‌زه لوه رى ١٣٥٨ ى هه‌تاوى له نوسراوه ى به‌ريز منصور بلورى كه لکم وه رگرتوووه.

٣	موحه‌مه‌د	باباميرى
٤	رسول	ئه‌مىنى
٥	ناجى	خورسىدى
٦	كريم	رضايى
٧	ئه‌نوه ر	اردلان
٨	سيف الله	قاضى
٩	عه‌لى	فه‌خرابى
١٠	عبدالله	به‌هرامى
١١	سید حه‌سه‌ن	ئه‌حه‌دى
١٢	موحه‌مه‌د	درويش نقره‌ اى
١٣	كه‌ريم	شيرىنى
١٤	ابوبكر	حه‌مىدى
١٥	ئه‌حه‌مه‌د	موقه‌ده م
١٦	جه‌ليل	جمال زاده
١٧	كشى زاده	
١٨	موحه‌مه‌د	غه‌فارى
١٩	خاطر	خه‌طىبى
٢٠	ناصر	حه‌دادى